

JOŽE DOLES: MISLIM, DA SMO
NA PRAVI POTI

IRENA ŠKRABEC: OHRANIMO
DEDIŠČINO SMUČANJA

OLGA KALAN: RADA SE VRAČAM
NA BLOKE

ILIJA DEANOVIČ: KOVAŠTVO JE
MOJE VESELJE

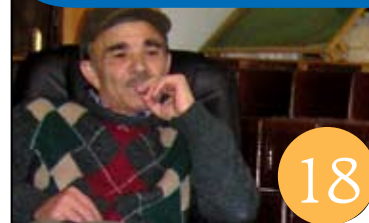
2

10

12

18

Bloški korak

glasilo občine Bloke

januar 2008

letnik 9 | številka 1

cena: brezplačno | 2 € | 4 €

Bralcem Bloškega koraka želimo vesel božič in veliko sreče v letu 2008!

Bloški muzej

Nekoč v davnini se je nekemu Bločanu porodila ideja, da bi za hojo po snegu uporabil dve deščici in ju spredaj nekoliko ukrivil, da se ne bi zabadale v sneg. V sredini je počez pritrdil zanki, v kateri je vstavil nogi. V roke je vzel »kouc« in se podal čez snežne poljane.

Ta skromen izum je čez stoletja ali tisočletja postal kultni predmet športne rekreacije.

Danes živimo v času, ko nam industrija neprestano razvija nove in nove izdelke. Tudi športna smučka je v zadnjih sto letih kdo ve kolikokrat že menjala izgled in tehnične lastnosti. Stara lesena bloška smučka, če je še nismo pokurili, je našla mesto med staro šaro. Pa res sodi tja?

Čas pa je prinesel tudi spoznanje, da je kulturna dediščina vrednota, ki jo kaže spoštovati. To ni sodoben industrijski izdelek, ki so ga naredili včeraj in smo ga danes kupili kot najsodobnejšega ter ga jutri vržemo stran, ker je zastarel. Kulturna dediščina je kot biser, ki se vselej sveti in blagor onemu, ki ga ima.

Ta zapis naj bo kot pobuda, da tej naši etnografski posebnosti postavimo spomenik v obliki muzeja, ki nas bo v prihodnje predstavljal doma in v svetu. Strnimo vrste in ohranimo s ponosom našo preteklost, ki naj bo tudi strategija našega razvoja. To sicer ne bo zastonj, vendar se splača žrtvovati kakšen kilometer lepe nove asfaltne prevleke ali pa kakšno drugo »stremulo«.

Stane Korenjak

Poročilo o opravljenem delu – tokrat malo drugače

Ni v moji navadi, da bi reagiral na kritike, ki jih posamezniki izražajo v zvezi z delovanjem občine Bloke. Prispevek svetnika Jožeta Mulca v zadnji številki Glasila Bloški korak pa zaradi številnih neresnic in pretiravanj naravnost kliče po odgovoru. Zaradi tega razloga sem se odločil, da v današnjem prispevku predstavim delo občine Bloke od ustanovitve do danes na drugačen način, kot smo bili navajeni do sedaj.

Mrliška vežica pod drobnogledom svetnika Jožeta Mulca

Ob praznovanju občinskega praznika občine Bloke smo letos predali svojemu namenu dve, za Bloke izjemno pomembni, investiciji, in sicer mrliško vežico in čistilno napravo. Pri izvedbi teh investicij se je celotna ekipa občinske uprave ob sodelovanju projektantov in izvajalcev izjemno angažirala in potrudila, vse z namenom, da bi Bloke pridobile sodobne objekte, ki bodo služili svojemu namenu. Še posebno pozornost smo posvetili ureditvi okolice iz stališča funkcionalnosti kot tudi izgleda. Pri iskanju lokacije je bilo namreč veliko pomislov o pravilnosti njene izbire, zato se nam je zdela prav ureditev okolice še posebej pomembna. Številne pohvale uglednih posameznikov, ki smo jih dobili na in po odprtju, potrjujejo, da smo nalogo opravili zelo dobro. Seveda dopuščam tudi drugačne poglede, saj poznate znan slovenski pregovor, ki pravi, da imajo »vsake oči svojega malarja«. Zelo pa bi me skrbelo, če bi bilo negativno mnenje enako mnenju večine, vendar na srečo temu ni tako. Daleč od resnice je tudi trditev, da smo mrliško vežico gradili pod nivojem poplavne kote, na napako naj bi nas k sreči opozorilo obilno sneženje in kasnejše taljenje snega, ki je dvignilo nivo vode. Pri načrtovanju te investicije smo vedeli že sami, da je potrebno objekt mrliške vežice dvigniti nad nivo poplavne kote, kar smo pri projektiranju in izgradnji tudi upoštevali in izvedli.

Ali ima občina Bloke ustrezno prostorsko politiko?

Občina Bloke je že v začetku drugega mandata svojega delovanja izvedla spremembe in dopol-

nitve prostorskega plana, na osnovi katerega je zagotovila zadosten obseg zazidljivih zemljišč za potrebe stanovanjske gradnje, in sicer v vseh naseljih Bloške planote. Analiza zazidljivih zemljišč na področju naše občine je celo pokazala, da imamo nadpovprečen obseg nezazidanih stavbnih zemljišč v primerjavi z drugimi občinami v Sloveniji, saj je vsega 40 % gradbenih zemljišč že pozidanih, kar 60 % jih pa je še nepozidanih. Naloga občine je prav to, da s pomočjo prostorskih planov zagotavlja zadostni obseg zemljišč, na katerih se sme graditi, ter da skrbi za razvoj komunalne opremljenosti teh zemljišč. Upam si trditi, da je občina Bloke že do sedaj uspela zagotoviti ustrezne pogoje za gradnjo novih stanovanjskih hiš. Razloge za to, da mladi pari iščejo priložnost za življenje izven naše občine, vsekakor ni iskati v pomanjkanju komunalno opremljenih zazidljivih zemljišč. Kljub temu, da je o teh dejstvih že večkrat tekla beseda tudi na občinskem svetu, pa jih nekateri ne sprejemajo.

Res pa je, da se pri iskanju ustreznih zemljišč običajno zatika pri pridobivanju lastništva. Podobne težave imajo praktično po vsej Sloveniji. Pri reševanju tovrstnih problemov pa običajno občina ni tista, ki bi bila prva poklicana, saj lokalna skupnost ni ustanovljena z namenom, da bi v osnovi vršila promet z nepremičninami ter s tem ustvarjala dobiček. Te naloge običajno prevzemajo podjetja, ki se ukvarjajo s prometom nepremičnim. Prepričan sem, da bi se tovrsten promet že razvil tudi na Blokah, če bi za to obstajalo zadostno povpraševanje na trgu. Mogoče pa je prav ta neizkoriščena gospodarska dejavnost priložnost za podjetnega Bločana!

Čeprav občina v osnovi ni poklicana za promet z nepremičninami, smo se na občini Bloke že do sedaj izjemno angažirali tudi v tej smeri ter v ta namen pridobili lastništvo na zemljišču, ki leži nad stanovanjskimi bloki v Novi vasi.

Trenutno je že izdelan idejni projekt ureditve tega zemljišča, izvedli smo tudi že nekatere razgovore o možnostih komunalne ureditve. Naša naslednja naloga je pridobitev gradbenega dovoljenja za izvedbo komunalne opremljenosti in njena izvedba ter izvedba parcelacije. Realizacija opisanih nalog pa zahteva predvsem obilico

Župan Jože Doles

potrpljenja, vztrajnosti in časa. Ugotovitev, da občina Bloke te naloge ni izvedla, ker na terenu še ni opaziti nobenega stroja, pač ne zdrži.

Ugotovitev, da je potrebno še mnogo postoriti pri ureditvi občinskega središča v Novi vasi vsekakor drži. Občina Bloke je v času svojega 9-letnega delovanja že ogromno postorila, nobene pravice pa nima posegati na zemljišča, ki so v lasti KGZ Cerknica. Neurejenost občinskega središča pa se kaže ravno skozi neurejenost objektov in zemljišč, ki so v lasti KGZ Cerknica. Občina Bloke je v tem obdobju vzpodbujala vpleteni strani, da bi do rešitve spora med obema zadrugama le prišlo, vendar na žalost konkretnih rešitev še ni. Razlog gre iskati v nedorečenem pravnem sistemu, ki vlada v Sloveniji. Meni namreč nikoli ne bo jasno, kako določen spor na sodišču ni možno rešiti več desetletij! In kaj je pri tem kriva naša občina? Kako se tovrsten problem razreši dogovorno, ne da bi ob tem vpleteni strani upoštevali ekonomski interes po zaslužku, pa na občini Bloke žal ne vemo!

Kako je občina Bloke uredila občinske ceste?

Tudi na tem področju nekateri niso opazili prizadevanja občine Bloke, ki je v osmih letih uredila okrog 40 km lokalnih cest in javnih poti ter na tej osnovi poskrbela, da ima prav vsak Bločan urejeno asfaltno cesto s svetom. Svetnik Jože Mulc je na osnovi »budnega« »spremljanja opazil le to, da »različni izvajalci na nekaterih odsekih kar lepo vzdržujejo preglednost na cesti.« Med drugim je opazil, da je nekdo posekal grmičevje ob cesti proti Ulaki ter da je občina asfalt polagala kar na »plevel v Svetem Duhu«, vse drugo pa je več ali manj slabo, neustrezno, površno, preozko ...

Nova mrliška vežica pri Fari

Kot svetnik je zanesljivo že dobil informacijo, da si občina želi razširiti ovinek pri Sveti Trojici, pa tega ne more storiti zaradi nestrinjanja lastnika zemljišča. Zaenkrat tudi ni v programu razširitev lokalnih cest, ampak imamo v glavnem namen posodobiti obstoječa dotrajana cestišča. Tudi promet na cesti proti Ravniku se zaradi novega črpališča za vasjo Škufče ne bo povečal, saj je dostop do njega predviden po cesti, ki pelje skozi naselje Škrabče. Pa tudi sicer cesta proti Ravniku ni tako prometna, da bi jo morali brezpogojno razširili.

Kako je občina Bloke reševala problem ceste proti Velikim Laščam?

Komentar na temo ureditve ceste na relaciji Nova vas—Lužarji—Velike Lašče pa zahteva še posebno pozornost, saj je navedenih več neresnic oziroma gre za popolno sprenevedanje. Na občini Bloke smo si več let prizadevali, da bi se ta cesta uredila. Prizadevanja so tekla v več smereh. Opravili smo veliko razgovorov z odgovornimi na Ministrstvu za promet, z odgovornimi iz Direkcije za ceste Republike Slovenije in s poslanci iz našega okolja. V številnih formalnih in neformalnih pogovorih s sosednjo občino Velike Lašče smo se vseskozi trudili, da bi le posodobila tisti del Lužarjevega brega, ki leži na njenem ozemlju. Žal občina Velike Lašče ni imela interesa in posluha, da razreši ta problem. Obe občini, Bloke in Velike Lašče, smo skupaj in ločeno posredovali tudi številne pobude za preategorizacijo lokalne ceste v državno, kar se je konec lanskega leta tudi zgodilo. Da smo na občini Bloke z ureditvijo te ceste mislili resno, dokazuje tudi to, da smo v dveh zaporednih letih izvedli generalno prenov omenjene ceste od odcepa Volčje do naselja Zakraj v skupni dolžini okrog 4 kilometrov. Če bi ta cesta ostala v upravljanju občine Bloke, bi nadaljevali s prenovo ostalega dela ceste na odsekih Nova vas-Volčje ter na odseku Zakraj—občinska meja. Prav zanima me, kdaj bo obnovo omenjenih dveh odsekov te ceste v taki kvaliteti izvedel nov lastnik? Po mojih informacijah je nov lastnik letos izvedel dve krpi, in sicer eno v Zakraju in eno na Strmci pred občinsko mejo. Upam, da s tem še ni konec sanacij, saj naj bi sedaj ta cesta po mnenju nekaterih končno prešla v roke dobrega gospodarja.

Osnovni namen prenosa te ceste na državo je bila seveda ureditev neasfaltiranega dela Lužarjevega brega, ki leži v sosednji občini Veliki Lašče. Na občini Bloke smo se za realizacijo te naloge trudili tudi po prenosu ceste na državo. Že spomladi letos smo imeli razgovor z vsemi odgovornimi na Direkciji za ceste RS ob prisotnosti županov zainteresiranih občin, ki ga je organiziral poslanec g. Josip Bajc iz Postojne. Na tem sestanku je bilo dogovorjeno, da bo ta cestni odsek posodobljen v letih 2007 in 2008. Ta informacija je bila posredovana na seji občinskega sveta ter objavljena v junjski izdaji Bloškega koraka, kar pa je svetnik Jože Mulc »verjetno« spregledal!

Očitno je bil zelo dobro informiran tudi o peticiji glede ureditve Lužarjevega brega, ki jo je ob

Božična misel

»What you see is what you get«

Luka Modic

Sredi prejšnjega meseca sem bil povabljen, da bi za Bloški korak napisal kratek članek na temo bližajočih se praznikov; edini pogoj je bil, naj ga napišem tako, »da bo za vse«. Sam sem ta dobrohotni napotek razumel kot povabilo, naj moje razmišljanje ne bi ostalo v zgolj verskih okvirih praznovanj. Tako sem začel iskati teme, na katere bi se lahko oprl in o njih razpisal ter poskušal verske prvine vsaj omejiti, če že ne izključiti, vendar spoznavam, da tega preprosto ne morem narediti. Prvič zato, ker ima božič izključno verski temelj in vsebino in tega ne more zanikati nihče; drugič zato, ker četudi bi hotel izpostaviti katero koli drugo razsežnost tega praznika, s katero smo ga v zadnjih letih oplemenitili (v mislih imam predvsem uvoz zahodnih priveskov), o njej ne morem napisati ničesar, ker je prazna fikcija in zabloda potrošništva; in nenazadnje tega ne morem storiti, ker če ne bi oznanjal Kristusa, bi zanikal to, kar sem in kar živim.

Kaj torej praznujemo 25. decembra? Pogosto se sliši, da je božič družinski praznik in to bo držalo, saj dejansko praznujemo – zelo preprosto, nekaj, kar zakonski par naredi družino – rojstvo otroka. Vendar ni nič čudnega, če te preprostosti ne prepoznamo več, ko pa smo rojevanje in umiranje (življenju tako bistveni prvini) zaprli v za to »primerne ustanove« in nič ni čudnega, ko pa je cilj medicine in razvoja odstraniti, kar je tako lastno življenju – trpljenje. Po drugi strani pa se časti t. i. kult smrti, saj poročila niso več zanimiva, če ne streljajo puške in ne pokajo bombe in je najbolj brana literatura pri nas črna kronika; in nič ni čudnega, ko pa danes družina (ki jo tako rada zagovarja ta »staromodna Cerkev«) sploh ni več vrednota. In ker je rojstvo čudež, vendar se čudeži danes ne dogajajo več, je potrebna vsa ta krama in tisoče lučk in darila in ves »šunder« že en mesec prej, da bi si pričarali čarobno praznično vzdušje, da bi osmislili in dali ceno temu, kar na prvi pogled izgleda tako malo. Ampak vse ostane zgolj (napihnjeno) vzdušje, ki se z novoletnimi ognjemeti razblini v zraku.

Da vsemu temu ne bi bilo tako, je potrebna le malenkost. Če namrec na dogodek izpred 2000 let pogledamo v vsej njegovi preprostosti in resničnosti in v novorojenem otroku vidimo to, kar v resnici je – Boga, potem nič več ne more biti kot prej. Bog, ki se je vsej svoji slavi odpovedal in se naredil majhnega (odtod namreč ime za božič: majhen Bog), neobgljenega otroka, še več, ki se je tako nemočen popolnoma predal človeškim rokam in tako tvegalo celo lastno življenje; in vse to zato, ker hoče biti z nami, ker hoče vedeti, kako je biti človek, čutiti, kako je živeti, kako trpeti in umreti ... ker nas noro ljubi in mu ni mar za nič drugega kot le za našo srečo, zato nam je dal sebe vsega! Če je pa tako, darila niso več potrebna, saj se nam daruje sam Stvarnik, izvor vsega, in so lučke odveč, ker je med nas vzšlo sonce v ponižnosti in tišini, ki, če ji prisluhnemo, preglasi ves svet.

»What you see is what you get« (kar vidiš, to boš imel) so pred leti prepevali Beastie Boys in kako zelo res je to v našem primeru. Koga bomo torej videli v jaslih revnega hleva? Oziroma bolje: ali bomo sploh videli ta hlev?

Mir in dobro.

pomoči nekaterih izvajal g. Turk in ki naj bi bila »zamolčana« celo občinskemu svetu. To vsekakor ni res, saj ta peticija ni bila nikomur zamolčana. Z njo smo se v celoti strinjali tudi na občini Bloke, avtorjem sem le pojasnil, da jo je potrebno nasloviti na sosednjo občino Velike Lašče, ki je bila takrat lastnica oziroma je upravljala z neasfaltiranim delom Lužarjevega brega. Kot župan občine Bloke namreč nimam nobene možnosti za izvedbo investicije na področju drugih, sosednjih občin. Mogoče se bo za tak korak v bodoče odločil kateri od mojih naslednikov.

Kar nekaj kritik je bilo usmerjenih na temo prometne signalizacije. Ne bom vztrajal pri tem, da je že vse urejeno, res pa je, da smo v času našega delovanja tudi na tem področju ogromno postorili. Ko bo komisija za komunalo in stanovanjske zadeve prešla od »budnega spremljanja« k dejanjem, bomo na občini Bloke odpravili še teh nekaj pomanjkljivosti, ki jih je opazil.

Svetnik Jože Mulc je bil v svoji kritiki res temeljit. Na področju cestne infrastrukture se je dotaknil tudi področja gozdnih cest. Skrb za vzdrževanje teh cest je v pristojnosti Zavoda za gozdove, ki upravlja z njimi. V ta namen izdeluje tudi letne plane vzdrževanja ter skrbi za nadzor nad njenim izvajanjem. Občina je v tem delu zadolžena za izbor izvajalca ter za pokritje finančnih obveznosti. Plan vzdrževanja je bil predstavljen tudi komisiji za komunalne zadeve, ki je imela nanj kar nekaj pripomb oziroma predlogov. Zavod za gozdove je bil na osnovi dogovora z občino Bloke pripravljen plan vzdrževanja ustrezno popraviti. Svetnik Jože Mulc pa je verjetno pozabil, da je bil prav on osebno zadolžen za izvedbo sestanka s predstavniki Zavoda za gozdove, na katerem bi ta plan ustrezno popravili po njegovih željah.

Zelo pomembna je tudi skrb za oskrbo z kvalitetno pitno vodo.

Občina Bloke že več let vlaga velike napore in sredstva tudi v vzdrževanje in razširitev vodovodnega sistema. Verjetno tudi na tem področju nikoli ne bo popolnoma vse urejeno, trudili pa se bomo, da bo problemov čim manj. Priznam, da mi problem hidranta na Škrabčem ni poznan. Ob tem pa se mi zdi vredno omeniti, da svetnik Jože Mulc hidranta pri Fari ni uspel postaviti že od leta 2003, čeprav se je za to nalogo ponudil sam, občina pa je za ta namen že takrat nabavila ves potreben material.

Ali smo na področju razvoja telefonije naredili dovolj?

Tudi na tem področju obstajajo domneve, da se občina ni dovolj angažirala, da bi dosegla »enake možnosti za vse tudi na tem področju«. Ob tem pa se pozablja, da smo na Blokah po letu 2000 predvsem s pomočjo aktivnosti občine Bloke vsi dobili telefonske priključke. Občina Bloke je od takratne krajevne skupnosti prejela spisek čakajočih za telefonski priključek, dolg 250 prosilcev, najstarejše vloge so bile stare tudi do 25 let. Telekom je takrat vgradil novo, zmogljivejšo digitalno telefonsko centralo pri pošti v Novi

vasi ter ob pomoči radijske telefonije zagotovil zadostno število telefonskih priključkov za vse Bločane. V naslednjih letih je sledila postopna zamenjava starih telefonskih kablov z novimi, zmogljivejšimi. Omenjene zamenjave in posodobitve še niso zaključene in potekajo še danes. V naslednjem letu se bo nadaljevala posodobitev kabelskega omrežja na relaciji Škufče—Ravnik.

Verjamem, da bomo v naslednjih letih z ustreznim kabelskim omrežjem prišli do vseh porabnikov na področju občine ter s tem omogočili enake možnosti za vse Bločane.

Ali ima občina Bloke ustrezno organizirano pokopališko dejavnost?

Nekatere moti tudi podelitev koncesije za opravljanje pokopališke dejavnosti. Ob tem velja spomniti, da se je na javni razpis javilo samo podjetje, ki trenutno opravlja to dejavnost. Maloštevilna občinska uprava pa žal ne more prevzemati še dodatnih nalog in obveznosti, saj jih imamo z upravljanjem javne infrastrukture, kot so ceste, vodovodi, kanalizacije, stanovanja in javna razsvetljava, že sedaj bistveno več kot velika večina drugih občin v Sloveniji. In prav to dejstvo je bilo svetnikom na seji občinskega sveta že večkrat obrazloženo. Sicer pa je tudi opravljanje te dejavnosti še ena izmed neizkoriščenih priložnosti za domačega izvajalca. Z veseljem bi mu podelili to nalogo, če bi se le nekdo ustrezno usposobil.

Je od župana je odvisno, koliko novih podjetj se bo ustanovilo na Blokah?

Zanimivo se mi zdi tudi razmišljanje v zvezi z razvojem gospodarstva, iz katerega je moč sklepati, da je število novih podjetij na Blokah v rokah občine Bloke. Osebno sem se že do sedaj maksimalno angažiral, da bi ustrezno rešili nadaljnje propadanje vojaškega kompleksa v Velikih Blokah. Z veliko verjetnostjo lahko potrdim, da bo občina Bloke uspela rešiti nakup tega kompleksa, ki ga bo namenila za nadaljnji razvoj predvsem bloškega gospodarstva. Tudi v našem interesu je, da bi v novi industrijski coni v Velikih Blokah uspešno delovalo vsaj 14 novih podjetij, kot to v svojih pogledih navaja svetnik Jože Mulc. Vsekakor bomo v tej smeri tudi v bodoče izvajali vse potrebne korake, ki bodo vodili v zagotovitev ugodnih pogojev in splošne klime za razvoj gospodarstva na Blokah. Upam pa, da mi bo svetnik Jože Mulc izdal skrivnost, kako bi se sam lotil te naloge, ki bi vodila v razcvet gospodarstva na Blokah.

Današnji prispevek je nekoliko drugačen, kot smo jih bili vajeni v dosedanjih novoletnih izdajah Bloškega koraka. Upam pa, da boste v teh prazničnih dneh našli tudi nekaj prostega časa za seznanitev z aktualnimi dogodki na Blokah. O naših načrtih pa bomo spregovorili v naslednji izdaji glasila.

Vsem Bločanom in ostalim bralcem Bloškega koraka želim miren in vesel božič ter srečno, uspešno in zdravja polno novo leto 2008.

Župan Jože Doles

OB KONCU LETA JE PRAV, DA TUDI NA PODROČJU INVESTICIJ NAREDIMO KRATEK PREGLED. KOT STE ŽE VERJETNO SEZNANJENI, SMO V LETOŠNJEM LETU USPEŠNO ZAKLJUČILI IN PREDALI V UPORABO MRLIŠKO VEŽICO IN ČISTILNO NAPRAVO, ZGRADILI PA SMO TUDI DEL KANALIZACIJSKEGA SISTEMA V NOVI VASI. LAHKO VAM Z VESELJEM SPOROČIMO, DA SMO ŽE OPRAVILI PRVE NEURADNE MERITVE DELOVANJA PREJ OMENJENE NOVE ČISTILNE NAPRAVE V NOVI VASI. REZULTATI TEH NEURADNIH MERITEV KAŽEJO, DA NAPRAVA ŽE DOSEGA PREDPISANE UČINKE ČIŠČENJA, KLJUB TEMU DA JE NANJO PRIKLJUČENIH SAMO 30 % UPORABNIKOV. TRDNO SMO PREPRIČANI, DA JE IZGRADNJA TEGA OBJEKTA POMEMBEN KORAK K OHRANJANJU IN VAROVANJU NAŠEGA BLOŠKEGA OKOLJA, ZLASTI PA KRAŠKEGA PODZEMELJA IN NIŽJE LEŽEČIH VODOTOKOV.

Postorili pa smo tudi nekaj na področju cestnega programa. Izvedli smo še preostali del makadamske občinske ceste v asfaltni prevleki na relaciji Lovranovo – Bočkovo. Ker je bila obstoječa asfaltna prevleka na odsekih Ravnik – Hostnik in Sveti Duh – Hostnik že močno poškodovana, smo omenjena odseka preplastili s šestcentimetrsko asfaltno prevleko in na novo uredili bankine.

Na odseku Sveti Duh—Hostnik smo pred asfalterskimi deli deloma zamenjali, deloma dodali spodnji ustroj cestišča v ustrezni debelini, kajti le tako smo lahko kvalitetno sanirali ta odsek, ki je bil zaradi zamočvirjenega terena najbolj kritičen.

V teku pa je še nekaj investicij, ki se bodo nadaljevale v naslednje leto. Nadaljujemo z obnovo centralnega objekta, v okviru katerega deluje osnovna šola, vrtec, občinska uprava, zdravstvena postaja, športna dvorana, pošta, telekom in krajevna knjižnica. Tokrat smo se namenili prenoviti prostore krajevne knjižnice, ki deluje v zahodnem delu tega objekta. Predmet prenove so tako kletni prostori, v pritličju vhodna avla s sanitarijami, v nadstropju dvorana za krajevno knjižnico,

Beseda uredništva

Naslednja številka Bloškega koraka bo izšla konec marca. Vse dopisnike prosim, da gradivo dostavijo do 10. 3. 2008. Elektronski naslov: bloski.korak@bloke.si.

V rubriki **Odamica Blaž** pa Brinarjev Tomaž ... želimo predstaviti čimveč zanimivih ljudi iz bloške preteklosti. Ojunačite se in tudi vi kaj napišite. Lahko nas tudi pokličete in zgodbo, ki jo boste povedali, bomo zapisali.

Pregled investicij v letu 2007

Kanalizacijsko omrežje se širi.

v mansardi pa bo na novo zgrajena večnamenska dvorana s pomožnim pisarniškim prostorom.

Da pa bodo ti prostori dostopni tudi gibalno oviranim obiskovalcem, smo v prizidku zgradili dostopno klančino in dvigalo za obe etaži. Investicija se financira iz občinskega proračuna, del sredstev pa smo pridobili iz državnega proračuna, in sicer z Ministrstva RS za kulturo. S prenovo smo pričeli v poletnih mesecih, groba gradbena dela so že izvršena. Trenutno se dela izvajajo na fasadi (ta dela se bodo nadaljevala v ugodnejših vremenskih razmerah), instalacijah in suhi montaži termoizolacij, stropov, predelnih sten. Po vzpostavitvi ogrevanja bo možno prostore finalizirati. Krajevna knjižnica bo predana v upo-

rabo v prvi polovici prihodnjega leta.

Naslednji sklop investicijskih del, ki smo jim namenili posebno pozornost, so prav gotovo dela na programu oskrbe s pitno vodo. Kot ste bili tudi že obveščeni, smo preteklo leto severno od naselja Škufče izvedli raziskovalno kaptažno vrtno do globine 115 m in s tem pridobili zanesljiv vir kvalitetne pitne vode. Na podlagi izdelane projektne dokumentacije smo pridobili gradbeno dovoljenje in pristopili k izgradnji črpališča in 2400 m dolgega tlačnega voda do vodohranov na Gradiškem.

Trenutno je zgrajen gradbeni del črpališča in položen tlačni vod do naselja Ravnik. Dela nameravamo nadaljevati tudi preko zime in upamo,

da ne bomo pretirano ovirani zaradi vremenskih razmer. Ocenjujemo, da bomo v prihodnjem letu že lahko oskrbovali porabnike pitne vode iz centralnega vodovoda iz novega vodnega vira na Škufčem. Tudi ta investicija se financira iz občinskega proračuna, deloma pa tudi iz Ministrstva RS za okolje in prostor. Prav je, da se na tem mestu javno zahvalimo vsem lastnikom zemljišč za razumevanje, še posebej, ker dovolijo brez odškodninskih zahtevkov gradbene posege v svoje parcele. Potrudili se bomo, da bomo v najkrajšem možnem času te parcele v največji možni meri spravili v prvotno stanje in izboljšali dostope.

Seveda pa so se letos nadaljevala tudi dela na kanalizacijskem sistemu v Novi vasi. Tako smo v jesenskem času zgradili kanal v vzhodnem delu naselja, in sicer pod Novolitom vse do regionalne ceste pod tako imenovanim novim naseljem Nove vasi. Trenutno pa potekajo dela na kanalu, ki bo prevajal komunalne odpadne vode iz Nemške vasi in severozahodnega dela Nove vasi.

S tem kanalom nameravamo še v letošnjem letu prečkati regionalno cesto in priti do trafo postaje, ki je locirana pri prej navedenem centralnem objektu, v katerem urejamo prostore krajevne knjižnice. Tudi za izvedbo tega projekta imajo lastniki parcel, v katere izvajamo gradbene posege, veliko razumevanje in ne zahtevajo odškodnin. Tudi njim gre javna zahvala, naša obveza pa je, da parcele spravimo v prvotno stanje. V prihodnje bomo nadaljevali z deli na kanalizacijskem sistemu Nova vas po »novem naselju«, nato pa iz središča Nove vasi proti čistilni napravi. Na občini Bloke načrtujemo, da bi do konca leta 2009 zgradili celoten kanalizacijski sistem za naselja Nova vas, Nemška vas in Fara.

Zavedamo se, da je prometna in okoljska infrastruktura temeljni pogoj za razvoj celotne občine, zato si bomo še naprej prizadevali za izgradnjo tovrstnih objektov na celotnem področju občine Bloke.

Stane Jakopin

Knjižnica že pridobiva podobo.

Duhovci so dobili preplasten asfalt.

Odgovor na prispevek Jožeta Mulca

Obljuba dela dolg

RES MI NI JASNO, KAJ JE HOTEL POVEDATI SVETNIK JOŽE MULC V SVOJEM PRISPEVKU. CELOTEN TEKST JE ENA SAMO KRITIKA, SAJ V NJEM NI USPEL NAJTI NITI ENE SAME POZITIVNE STVARI NA RAČUN DELA OBČINSKE UPRAVE IN OBČINSKEGA SVETA, KATEREGA ČLAN JE TUDI SAM, IN SICER ŽE DRUGI MANDAT. VELIKA VEČINA DOMAČINOV IN LJUDI IZ ŠIRŠE NOTRANJSKE NAM JAVNO PRIZNAVA, DA JE OBČINA BLOKE V DEVETIH LETIH DELOVANJA DOSEGLA IZJEMNE USPEHE.

Svetnik Jože Mulc je eden redkih, ki je na osnovi »budnega spremljanja« našega dela ugotovil nasprotno. Številne neresnice in pretiravanja sem razjasnil že v uvodniku tega glasila. Na tem mestu pa želim pojasniti še delo Jožeta Mulca v vlogi občinskega svetnika.

Zelo me je motil že sam uvod njegovega članka, ki govori o tem, da je svojim volivcem po enoletnem uspešnem delu želel podati analizo svojih predvolilnih obljub oziroma analizo opravljanega dela. Priznam, da sem njegov prispevek prebral večkrat, pa kljub temu nisem

našel skoraj nič konkretnega, kar bi lahko označili za konkretno delo občinskega svetnika. Iz njegovega prispevka je moč razbrati, da je svetnik Jože Mulc dvakrat glasoval »za« sprejem občinskega proračuna oziroma rebalansa proračuna in enkrat proti sprejemu. Vse drugo delo se je nanašalo več ali manj na »budno spremljanje investicij«. Pretežni del prispevka pa je razumeti kot javno kritiko dela župana, občinske uprave in občinskega sveta, katerega član je tudi sam. To pa je po mojem mnenju za člana občinskega sveta in

predsednika komisije za komunalno in stanovanjske zadeve bistveno premalo. Med drugim kot predsednik komisije celo leto ni sklical niti enega sestanka, na katerem bi pregledali stanje na področju investicij.

Neumesten se mi zdi tudi poziv svetnikom, ko jih poziva, da bi del svoje sejnine nakazovali na račun osnovne šole. Živimo v svobodni in demokratični državi, kjer se vsak po svoji presoji in zmožnostih odloča, komu bo namenil svoj denar. Prepričan sem, da veliko ljudi po svojih močeh pomaga pomoči potrebnim z nakazili raznim humanitarnim organizacijam, pa tega ne oznanjajo na veliki zvon.

Župan Jože Doles

Veliki Vrh bo dobil vaški trg

NA BLOKAH SE JE NEKDAJ PO VASEH DELALO PRECEJ UDARNIŠKO, ČE SO BILI LE LJUDJE PRIPRAVLJENI DELATI IN ČE SO HOTELI IMETI UREJENO VAS ALI PA IMETI DOSTOP DO OSNOVNE INFRASTRUKTURE. NA VELIKEM VRHU NI NIČ DRUGAČE. PRED LETI SMO ZBRALI DENAR ZA ASFALT, PRIPELJALI TELEFONSKE DROGOVE, UREDILI KANALIZACIJO ZA METEORNO VODO IN TAKO NAPREJ. VAŠČANI SMO VAS KAR LEPO UREDILI, JE PA ŠE DALEČ OD POPOLNOSTI. STARA VODNA ČRPALKA SREDI VASI IZ LETA 1911 NE DELA ŽE VRSTO LET IN JO JE MOČNO NAJEDLA RJA, KORITO ZA VODO PROPADA, O CESTI VELIKI VRH – SMREKOVEC PA NI VREDNO IZGUBLJATI BESED. ZADNJA LETA JE PREHODNA LE ŠE ZA MEDVEDE IN NAJPOGUMNEJŠE VOZNIKE, KI DOSTOPAJO DO SVOJIH KMETIJSKIH PARCEL IN JIM STROJE UNIČUJEJO SKALE TER LUKNJE NA POTI IN VSEVPREK PREPREDENO VEJEVJE.

Zato so vaški možje in žene stopili skupaj in se odločili za več posegov. Za financiranje investicije je bil opravljen posek drevja v parceli vaške skupnosti, s tem so bili pokriti stroški popravila ceste in drugi materialni stroški pri urejanju vasi. Od 22. septembra dalje

so potekale delovne akcije, ki se jih udeležuje večina vaščanov (če se le da, na delovno akcijo pride po eden od vsake hiše), razen redkih posameznikov. Tako je bilo do sedaj opravljenih prek 150 delovnih ur prostovoljnega dela. Dela se udarniško po predhodno narejen-

em načrtu. Poleg poti, ki je bila najpotrebnejša obnove, smo obnovili vodno črpalko, ki že deluje – vabljeni na kozarec vode –, obnovljeno je korito za vodo, uredili smo prostor za namestitve zabojnikov za smeti in ob cesti naredili nove pre-puste za vodo.

Dela se bodo čez zimo nekoliko ustavila, nadaljevali pa bomo spomladi 2008. Dokončno bomo uredili vaško jedro – Veliki Vrh bo tako dobil svoj trg, lotili pa se bomo tudi vaškega vodnega zajetja, saj imamo že nekaj mesecev večje težave s kakovostjo pitne vode.

Vaška skupnost z Velikega Vrha se zahvaljuje vsem, ki aktivno sodelujete pri obnovi in urejanju vasi, vabljeni pa tudi vsi tisti, ki še niste izkoristili priložnosti, da bi prispevali svoje moči in znanje za dobro nasamih, obiskovalcev vasi in naših zanamcev.

Miha Knavs

Tak je bil vaški trg na Velikem Vrhu.

Za delo so poprijeli vsi.

fotografiji: Franc Lenarčič

Priložnost za obrtnike in podjetnike

Predstavitev podjetništva na velikem panoju

OBČINA BLOKE SE BO PREDSTAVILA NA VELIKEM PREDSTAVITVENEM PANOJU, PRI TEM PA PONUJA MOŽNOST ZA PREDSTAVITEV TUDI VSEM PODJETJEM V OBČINI.

V sodelovanju s podjetjem Černič Marketing načrtuje občina postavitev velikega predstavitvenega panoja na Blokah.

Predstavitveni pano bo stal na najbolj obiskanem mestu, tam, kjer ljudje hodijo peš in se vsak ustavi, saj ni namenjen mimobežnemu efektu reklamnih sporočil, na njem pa bodo lahko predstavljena le podjetja iz naše občine ... Predstavite se lahko z imenom firme, znakom, naslovom, fotografijo in kratkim tekstom. Dodan bo zemljevid kraja ter naravna in kulturna dediščina.

Pogoji za predstavitev podjetij so izjemno ugodni, saj je najnižja cena, ki vsebuje ime firme, predstavitevno vrstico in popoln naslov firme s telefonom, naslovom spletne strani in e-naslovom, 290 eur za triletno obdobje. Popolna predstavitev z znakom oziroma logotipom in sliko pa vas bo veljala 470 eur. Če se boste odločili za predstavitev z dvema ali tremi vrsticami, pa boste deležni posebnih ugodnosti.

Jurij Černič

ŽUPANOVO VABILO

Spoštovane obrtnice in obrtniki, podjetnice in podjetniki!

Idejo, da bi svojo občino predstavili na posebnem panoju, je uresničilo že mnogo občin pri nas in v tujini. Zdaj imamo priložnost, da jo uresničimo tudi mi. In prav je, da jo, ker imamo kaj pokazati: od naravnih, arheoloških, kulturnih in turističnih znamenitosti, do velikih in malih, a praviloma uspešnih podjetij.

Zato vabim vsa mala in velika podjetja k predstavitvi na občinskem panoju, ki ga bomo postavili na najbolj obiskanem mestu na Blokah. S svojim sodelovanjem se boste ne le predstavili kot pomemben del občine Bloke, ampak tudi pokazali svojo pripadnost in podporo, saj brez vašega sodelovanja predstavitev naše občine sploh ne bo mogoča.

Za sodelovanje se, prosim, obrnite na direktorja podjetja Černič Marketing, gospoda Jurija Černiča.

Župan občine Bloke Jože Doles

Naročila in dodatne informacije:

tel.: 01 542 87 41, 051 319 829, fax: 01 542 87 42,

e-naslov: jure.cernic@siol.net

Naslov: Černič Marketing, Podlipoglav 1a 1261 Dobrunje

Obvestilo

Obveščamo vas, da bo v našem okolišju potekala **redna krvodajalska akcija** v četrtek, 27. 12., in v petek, 28. 12. 2007, od 7.00 do 15.00 ure v OŠ Cerknica, v ponedeljek, 24. 12. 2007, od 7.00 do 13.00 ure pa v OŠ Stari trg.

Vljudno vabljeni, hkrati pa vam želimo veliko zdravja in uspeha v novem letu 2008.

*Območno združenje Rdečega križa
Cerknica-Loška dolina-Bloke*

Bloški turistični vodiči

VELIKO SE JE GOVORILLO, KAKO IN KAJ JE TREBA POSTORITI, DA BI SE NA BLOKAH ZAČEL RAZVIJATI PRAVI TURIZEM. TURISTIČNO DRUŠTVO JE RESNO PRISTOPILO K STVARI IN V SODELOVANJU Z OBČINO ORGANIZIRALO TEČAJ ZA TURISTIČNE VODIČE.

Milanka Slavec, Veliki Vrh: »Za tečaj sem izvedela od prijateljice in takoj sem se navdušila nad zadevo, predvsem zato, ker sem si želela spoznati nove ljudi in pa da turistom pokažem, da je tudi na Blokah lepo. Na tečaju sem dobila veliko podatkov o zgodovini Blok in znamenitostih, velik poudarek pa je bil na tehniki podajanja snovi turistom. Pomembno je, da ne delaš napak, da si prijazen do turistov, da nisi preveč dolgočasen, vsa ta pravila so v kodeksu

obnašanja. Mislim, da imamo velik potencial za razvoj turizma, če bomo le skupaj držali. Pri nas lahko turisti najdejo marsikaj.«

Matej Pakiž, Nemška vas: »Tečaja sem se udeležil predvsem zaradi pridobivanja novih znanj ter možnosti, da nas o vodenju uči pravi profesionalc, ki ima teoretično znanje in predvsem veliko prakse v vodenju. Sama izvedba tečaja je bila odlična, na njem sem se predvsem naučil tehnike vodenja in kako spraviti petdeset ljudi v avtobus v dveh minutah. Turizem na Blokah ima perspektivo, vendar je največji problem, da nimamo dovolj nastanitev, zato turisti pridejo največ za en dan. Bloke so tudi majhne in turisti težko verjamejo, da na Blokah v enem dnevu ne vidijo vseh naravnih in kulturnih zanimivosti. Z zagnanim delom turističnega društva, občine in podjetnikov bi lahko kar nekaj ljudi na Blokah živelo od turizma.«

Simon Zalar, Ravnik: »Za tečaj turističnega vodiča sem se odločil zato, ker ti novo znanje vedno pride prav in ker je v tem morda tudi prihodnost, saj se na Blokah glede turizma začenejo premiki v pravo smer. Izvedba tečaja in vodja sta bila odlična. Sproščeno vzdušje in smeh sta krojila naša predavanja, ki smo jih popestrili tudi s praktičnim delom. Izvedel sem veliko novega, predvsem o samem delu turističnega vodiča in njegovem obnašanju, pa tudi kakšno novo stvar o samih Blokah. Mislim, da je skrajni čas, da se na Blokah turizem uveljavi, saj imamo ogromno stvari, ki jih lahko ponudimo, in pa tudi ljudi, ki se za to trudijo. Z malo vztrajnosti in dobre volje bo tudi ta panoga lahko prinašala dobiček domačinom.«

Dijana Mazij, Velike Bloke: »Glede na to, da sem zainteresirana za delo v turistični pisarni, ki naj bi se v prihodnosti odprla, sem se tudi odločila za tečaj. Bilo je zelo zanimivo in poučno. Naučili smo se, kako predstaviti sebe in naše delodajalce, kako pristopiti do turistov iz različnih krajev ter starosti, kako nastopati, kaj predstaviti. Med tečajem nas je večina ugotovila, da zelo slabo poznamo svoj domači kraj. Zelo sem vesela, da sem ga bolje spoznala. Menim,

da imamo potencialne predvsem zaradi ljudi, ki si želijo, da bi turizem na Blokah uspel. Moram priznati, da se turistično društvo in pa župan zelo trudita, da bi Slovenija spoznala Bloke, predvsem z organizacijo tega tečaja, kajti lokalni vodniki so zelo pomembni za turizem. Turizem na Blokah se bo zagotovo razvil, predvsem pa bo velik napredek, ko se bo odprla turistična pisarna. S tem bo delo olajšano in bolj organizirano, saj se bodo zainteresirani za ogled Bloške planote lahko vsak dan obrnili na osebo, ki bo tam delala. V pisarni bodo lahko kupili razne spominke.«

Anja Anzeljc

Novolit povečuje svoje zmogljivosti

Na Novolitu ponovno gradimo

RAST OBSEGA PROIZVODNJE NA LOKACIJI NEKDANJE ELEKTROŽAGE OZIROMA SEDANJEGA NOVOLITA ŽE SKORAJ DESETLETJE »PREHITEVA« RAZPOLOŽLJIVE POVRŠINE IN PROSTORSKE MOŽNOSTI V NOVI VASI.

Kvaliteta proizvodov, hitra odzivnost, razvojna naravnost in predanost vseh zaposlenih iskan-

ju ter zadovoljevanju potreb kupcev so dejavniki, ki so Novolit uvrstili med sodobna, prepoznavna

in uveljavljena industrijska podjetja.

Lesocementne lahke gradbenoizolacijske plošče, ki so v proizvodnji že dolga desetletja, so še vedno pomemben proizvodni program. Poleg gradbincev pa nas danes poznajo in priznavajo tudi v številnih drugih panogah kot dobavitelja embalažnih izdelkov, in sicer v proizvodnji bele tehnike, pohištva, mobilnih bivalnikov, v strojogradnji, živilskopredelovalni industriji ...

Z gradbenoizolacijskimi proizvodi smo vsa leta prisotni na izvoznih trgih sosednjih držav, hkrati pa danes pokrivamo polovico potreb po gradbenem stropu v Sloveniji.

Zato je vremensko lep november in začetek decembra brez snega v veliko zadovoljstvo gradbincem in seveda nam investitorjem, ki hitimo s postavitvijo in izgradnjo novih proizvodnih in skladiščnih hal, ki bodo izboljšale delovne pogoje in kvaliteto izdelkov.

Vsem bralcem Bloškega koraka želimo lepe božične in novoletne praznike ter sreče in zdravja v novem letu 2008.

Kolektiv Novolita in direktor Iztok Škrlič

Novi objekt bo iz jeklene konstrukcije (zgoraj). Pogled iz zraka na Novo vas in Novolit (spodaj).

Postali smo bloški turistični vodniki

NA BLOKAH SM O MELIV M ESECU SEPTEMBRU SEM NAR ZA TURISTIČNE VODNIKE PO REGIJI BLOKE. UDELEŽENECV NAS JE BLO I 5, SEDAJ ŽE VODČEV. VSI SM O ČLANI TURISTIČNEGA DRUŠTVA BLOKE. IZOBRAŽEVANJE JE VODILA AGENCIJA TURISTIČNEGA ZOBRAŽEVANJA V TURIZMU PALLADIO S SPONZORSTVOM OBČNE BLOKE.

Turizem je v Sloveniji hitro rastoča dejavnost. Profesionalni in izobraženi turistični vodnik lahko pomembno pripomore k razvoju turizma marsikateri regije, saj je prav od turističnega vodnika odvisno, kako poda snov; da zna poljudno-znanstveno približati regijo za različne starostne in strukturne skupine. Pomembno je, da znaš kot turistični vodnik vključiti domačine in lokalno obarvane zanimivosti.

Z določili Zakona o pospeševanju turizma mora turistični vodnik pridobiti licenco pri GZS, lokalnim turističnim vodnikom pa predpiše pogoje za opravljanje dejavnosti turističnega vodenja občna, ki tudi opravlja njihov register.

Predavanja so potekala kontingenčno in v sproščenem tonu, vsebinsko razporejena v 40 ur.

Naš »učitelj veščan«, Iztok Bončina, je znal interpretirati vsebine iz tehničnega in organizacijskega vidika. Učitelj veščan je velik popotnik, kot vodnik dela pri Kompas, je fotograf, astronom in potapljač. Njegovo ime lahko večkrat zasledite pri reviji National Geographic in drugih revijah, kjer objavlja številne popotne in turistične fotoreportaže z vseh koncev sveta.

Poleg tehničnih in organizacijskih zadev smo tudi sami vodili del predavanj, in sicer je bil vsak od nas zadolžen za vsebinsko plat; umetnostna zgodovina, zgodovina, etnologija, geografija. Kar se tiče kulturne preteklosti na Blokah, so zapisi dokaj skopi, do informacij smo večinoma prišli preko usnega izročila in je večina podatkov bolj ali manj temeljila na pripovedovanjih.

To nam je bil dokaz, kako pomembno je, da se stvari pišejo oziroma, da se na kakršen koli način ohranjajo. Vsemu navkljub smo izvedeli marsikatero pekočo. Literarni junak Martin Krpan v resnici ni tihotapil soli kot začimbo, ampak angleško sol, kar pomeni smodnik. Karikirano smo ugotovili, da smučanje izvira prav z Blok, saj imamo edini v evropskem prostoru svojevrsten izraz za smučanje, drugi narodi uporabljajo izpeljanko skii.

Poučili smo se o bloški narodni noši; do leta 1946 so v Novi vasi dobili prvo.

Navsezadnje smo izvedeli, s kakšnimi avtentičnostmi se lahko ponášamo na Blokah. Znana je namreč transilvanska prstata kukavica, ki je podvrsta orhideje. V Sloveniji jo najdemo le še v Beli krajini.

Znotraj skupine smo poiskali turistične atraktivnosti in določili postojanke. Tako smo izoblikovali »Bloški itinerar«, ki ga bo izkusil naš potencialni obiskovalec na Blokah. Prilagajali smo se raznim faktorjem; od dostopnosti točke do prilagajanja raznim strukturnim skupinam.

Tako smo se skupno strinjali, da mladih ne bomo obremenjevali z velikoštevilnimi letnicami in bomo rajši pritegnili njihovo pozornost z zgodbami. Pri oblikovanju itinerarja ni dovolj, da izberemo suhoparno vsebino za vodenje iz pisnih virov, ampak vključimo tudi lokalno obarvane dogodke in vpletenost domačinov v samo vsebino in razlago vsebine. Pri starejših se moramo ozirati na njihovo fizično sposobnost.

Izbrali smo nekakšno razširjeno pot, ki se začne v Novi vasi pred nekdanjo mlekarno. Naše vodenje smo nadaljevali v Novi vasi pri Ivanu Rotu ml. s prikazom celotne tehnike izdelave smuč, nato pa smo se oglasili še pri ljudskih pevcih Petračevih iz Hudega Vrha.

»Odpluli« smo proti Bloškemu jezeru in Bloščici s poudarkom na avtentičnosti, raznovrstnosti živalskih in rastlinskih vrst. Šli smo na obsežen ogled skoraj cele Bloške planote.

Zanimivost v vasi Škufče — malokdo ve, da je bilo v tej vasi včasih jezero. Območje okoli vasi je še vedno polno vode. Jezero se je razprostiralo vse od vznožja hriba proti Lahovemu in na drugi strani proti Škrabčemu. Kot turisti smo se odpeljali naprej proti Ravniku in izvedeli za usodo vasi. Za naslednjo postojanko smo določili vas Zavrh, kjer nekoč ni manjkalo volov, na kar sedaj samo še opominja skulptura vola v naravni velikosti.

Tečajniki na delu ob Bloškem jezeru

Postojanka višje je grad Nadlišek, edina fevdalna postojanka na Blokah. Grad je bil nekoč obvarovan z globokim obrambnim jarkom, prek njega pa je v Nadlišek vodil dvizni most. V času protestantizma je v tem gradu živel in prevajal Jurij Dalmatin, pozneje pa se je večkrat zadrževal tudi Valvasor in prav tu je videl bloške smučarje. Pot nas je zanesla samo še na »Bočkovo«, ta zaselek spada pod vas Mramorovo, gospod Anton Pirman pa nam je z mlinarskim navdušenjem prikazal življenje mlinarja. Naslednji postanek — romarska cerkev Sv. Trojice in tako imenovana vas, kjer je nekoč stala šola in jo je obiskovalo v izmenskem pouku 150 otrok. Tu je prava oaza za medvede, saj, kot pravi domačinka, ima »vsak vaščan svojega medveda«.

Nazadnje smo imeli zaključno pogostitev pri Miklavčču in podelitev diplom. Z zaključkom predavanj pa se je naša pot v turizmu šele začela.

Anita Zakrajšek

VABLO

V POČASITEV DNEVA SAMOSTOJNOSTI VAS VABIMO NA PROSLAVO, KIBO V SREDO,
26. 12. 2007, OB 17 URIV TELOVADNICA OŠ TONETA ŠRAJA ALJOŠE NOVA VAS

SODELOVALI BODO: LOVSKI PEVSKI ZBOR MARTIN KRPAN-BLOKE,
MEŠANIPEVSKIZBOR BLOKE IN UČENCIOŠNOVNE ŠOLE.

VABLJENI, DA SE NAM PRIDRUŽITE!

POKROVITELJ PROSLAVE JE OBČNA BLOKE

Razgovor z Ireno Škrabec

Kaj z dediščino bloškega smučanja?

NA BLOKAH GOTOVO NI KRAJANA, KI NE BI VEDEL ZA PRIIMEK ŠKRABEC. Z GOTOVOSTJO LAHKO REČEMO, DA STA IVICA IN FRANCE KAR SINONIM ZA BLOKE. POKOJNA IVICA JE V ŠOLI VEČ DESETLETIJ UČILA SLOVENŠČINO IN PRIVZGAJALA ČUT ZA MATERNI JEZIK, KI IMA NA BLOKAH PRAV POSEBNO MELODIJO. FRANCE PA JE NEUSTRASHEN BOREC IN SOUSTVARJALEC BLOŠKE KULTURE. NI STVARI IZ DUHOVNE PODOBE NAŠE PRETEKLOSTI, PA NAJ SI BO DROBNA ŠALA, ZGODOVINSKI ZAPIS, KULTURNI ALI ZGODOVINSKI DOGODEK, O KATEREM NE BI IMEL PODATKA ALI VEDENJA. JE NEKAKŠEN BLOŠKI POLIHISTOR. V TEM OZRAČJU JE SEVEDA RASLA TUDI HČI IRENA IN, KER JABOLKO NE PADE DALEČ OD DREVEŠA, NADALJUJE DELO STARŠEV. ZA GLASILO SE JE Z VESELJEM ODZVALA POVABILU, DA BI PREDSTAVILA SVOJE RAZMIŠLJANJE, KAJ NAJ STORIMO Z NAŠO KULTURNO DEDIŠČINO BLOŠKEGA SMUČANJA.

Pred leti si delala diplomu na Fakulteti za šport v Ljubljani. Za nalogo si izbrala dediščino bloškega smučanja. Morda malce čudna tema, saj nima nič skupnega z rekreativno dejavnostjo oziroma teorijo športnega treninga.

Pravzaprav ni ravno čudna tema. Študij na Fakulteti za šport ni samo rekreativna dejavnost ali športni trening kot pravite, temveč je sestavljen iz različnih naravoslovnih in družboslovnih komponent, ena izmed njih je tudi zgodovina športa. Že od malega se mi je zdelo, da si bloški smučar in bloško smučanje zaslužita odmevnejši prostor v našem ožjem in širšem okolju, zato izbira teme za diplomsko delo ni bila težka.

Skozi svetovno zgodovino smučanja sem skušala prikazati, da imamo tudi mi, Slovenci, v zgodovini zelo ugledno mesto in vrednost, ki pa se je še ne zavedamo dovolj. Poleg zgodovinskih vrednosti sem podrobno predstavila kraj Bloke, bloško smučanje in prizadevanja domačinov, da bi spomin na starosvetno smučanje ohranili doma ter ga znali dostojno predstaviti tudi v tujini.

Do sedaj je namreč podrobno poznavanje bloškega smučanja prisotno le v ožjih strokovnih krogih, medtem ko širša javnost pri nas pozna le termin »bloško smučanje«, ki je doma nekje na Notranjskem.

Bloke imajo tri attribute (posebnosti), po katerih nas drugod lahko prepoznajo. To so bloško smučanje, Martin Krpan in bloški vol. Martin Krpan je literarna oseba in Levstik kot avtor istoimenske povesti je bil dovolj pretkan, da si ga lahko lastijo tudi drugi Slovenci. Tisti, ki so se preživljali z voli, so morali preveč garati, da bi se radi spominjali tistih časov. Ostane nam le bloško smučanje. Pa mi je zadnjič nekdo rekel, da nam bodo tudi to ukradli!

Ja, menda res (smeh)! Koliko pa je še na Blokah originalnih bloških smučič? Le v zasebni zbirki Maričke in Slavka Strmana v Novi vasi in v gostišču Miklavčič v Velikih Blokah!

Sicer pa je ta izdelek bogate ljudske ustvarjalnosti v Sloveniji na vpogled v Slovenskem etnografskem muzeju, v komercialnih prostorih tovarne Elan v Begunjah, eksponirane pa so tudi v tujih muzejih, in sicer v Oslu (zdaj v Holmenkollnu), Stockholmu, Dunaju, Bernu in Münchnu, zgotovo pa krasijo marsikatero zasebno zbirko. Torej ...?

Povej, kdo vse je preučeval bloško smučanje? Ali imamo dovolj trdne dokaze, da je to naše, bloško?

Da, k sreči se je ohranilo dovolj zapisanega gradiva, ki to potrjuje. Še vedno pa ni trdnega dokaza o izvoru bloških smučič, temveč je možnih več teorij, ki sem jih navedla v svojem diplomskem delu. Zahvaljujoč Valvazorju, ki je bloško smučanje opisal v knjigi Slava Vojvodine Kranjske (l. 1689), imamo ohranjen najstarejši zapis v srednji Evropi, ki je v svetu tudi najbolj odmeven. Bloški smučar in bloško smučanje sta bila zanimiv predmet opisovanja in raziskovanja za vrsto ljudi, ki so si prizadevali ohraniti ta kulturni fenomen: Jože Bevk-Podgrivarski (1845), Fran Erjavec (1883), E. H. Schollmayer (1893) in novejši raziskovalci: Rudolf Badjura (1912), Joso Gorec (1922), Metod Badjura (1931), Boris Orel (1956), Marjan Jeločnik (1971), Svetozar Guček (1989), Aleš Guček (1998).

Naštela si predvsem tujce oziroma ljudi od drugod. Ali doslej nismo sami nič naredili?

Zares, med naštetimi ni prav nobenega domačina, kar pa ne pomeni, da nismo prav nič naredili.

Naj omenim Franceta Čebolina, Janeza Prap-

rotnika, Franceta Škrabca, Staneta Korenjaka, Miša Strmana, Poldeta Mišiča; domačini, ki si vsak na svoj način prizadevajo, da ne bi kulturna dediščina bloškega smučanja zatonila v pozabo. No, če sem iskrena, je tudi med naštetimi samo en Bločan.

Med naštetimi si pozabila na Branka Ponikvarja od Fare.

Saj res. Tudi on si je veliko prizadeval za večje vedenje o bloškem smučanju. Žal je bil včasih pri delu nekoliko nedosleden in pisma, ki jih je pisal, niso bila napisana v pravem času ali pa niso prišla na pravi naslov.

Kako pa gledaš na nekatere prireditve, ki naj bi nosile sporočilo starosvetnega smučanja? Zadnja leta pa deluje tudi folklorna skupina, ki podoživlja nekdanje čase. Kako gledaš na to?

Prav je, da se sporočilo starosvetnega smučanja ohranja, vendar mislim, da so nekatere prireditve preveč skomercializirane in imajo kaj malo skupnega z originalnostjo. Moti me, da bloškega smučarja prikazujejo skupine, ki o vsej njegovi zapuščini vedo bolj malo, kot na primer skupina Torbarji iz okolice Postojne. Bloškega smučarja v bolj izvirni podobi prikazuje skupina Batagelj

Irena Škrabec: Ohranimo dediščino bloškega smučanja

iz Ajdovščine pod idejnim vodstvom Svetozarja in Aleša Gučka, ki sta sicer prvotno iskala skupino smučarjev na Blokah. Zaradi naše neorganiziranosti oziroma nedejavnosti sta raje poiskala ljudi, ki so bili pripravljeni aktivno sodelovati. Zadnjih nekaj let deluje skupina bloških smučarjev tudi na Blokah. Ta skupina ni stalna in bolj improvizirano predstavlja bloško smučanje na različnih prireditvah prikaza starosvetnega smučanja (Kanin, Velika planina, Kropa).

Prihodnje leto bo minilo petdeset let, odkar je dr. Boris Orel zagovarjal doktorsko disertacijo na to temo. Ali ne bi bilo prav, da tudi sami kaj postorimo za ohranitev te dediščine? Kako pa drugje ravnaajo s takšno in podobno dediščino? Ali je že čas, da pristopimo k realizaciji muzeja bloškega smučanja?

No, Slovenci smo v svetu znani po svoji skromnosti in marsikatero znamenitost raje ljubosumno varujemo v skrbno zaprtih krogih. Tudi bloški smučar in bloško smučanje sta, žal, obsojena na tako zaprtost. Drugi narodi bi tako kulturno zapuščino še kako ponosno predstavljali po svetu in ji z vsem spoštovanjem izkazovali pozornost na vsakem pomembnejšem dogodku, bodisi na športnem, kulturnem ali zgodovinskem področju. Pri nas pa, žal, bloški smučar pozabljen tava po vedno bolj poraslih bloških poljih in gričih. Veliko je bilo izrečenih in zapisanih besed, idej o ustanovitvi muzeja bloškega smučanja, a česa več na to temo ni bilo storjenega. Vse ideje in zasnove, ki so bile že kar blizu realizaciji, tudi s strani občine Bloke, so iz različnih razlogov oziroma zaradi prednosti izvedbe drugih ciljev padle v vodo.

Zato menim, da bi bil res skrajni čas, da se resno, odgovorno in strokovno pristopi k organizaciji in končno k realizaciji ustanovitve muzeja bloškega smučanja. To seveda ni majhen zalogaj in brez osnovne podpore občine zadeva nikakor ni izvedljiva. Veselilo bi me sodelovati v tem projektu.

Ali bi bilo smiselno temu muzeju dodati tudi naravoslovno zbirko in zbirko iz bloške etnologije?

Zakaj pa ne? Narava na Blokah nam je dala bogato floro in favno, veliko primerkov je edinstvenih, ki pa, žal, z onesnaženjem zraka in okolja že izgubljajo svoj življenjski prostor.

Prav tako bi bilo lepo, da bi muzej opremili tudi z zbirko bloške etnologije, zaenkrat je najbrž še dovolj materiala za eksponate.

Že celo stoletje se na Blokah govori o turizmu. Pa še vedno vse skupaj nič. Ali ne bi muzej krepko podpiral tudi turistično destinacijo Bloke?

O turizmu na Blokah se govori, odkar se spominim. Prvi samostojni turistični prospekt iz leta 1935, ki ga je izdalo Društvo kmečkih fantov in deklet Bloke, je še vedno edini. Res je, da je bila v tem času izdana turistična karta Bloke. Mislim, da je to tudi edino, kar je bilo izdano s tega področja v samostojni občini. Občina je tudi izvedla projekt ureditve Bloškega jezera in njegove okolice.

Turizem danes ni več le dobro kosilo in postelja, obiskovalcu je potrebno ponuditi veliko več. Bloke imajo za sodobni turizem idealne pogo-

je. Imajo bogato kulturno in naravno dediščino, torej smo zopet pri nujnosti ustanovitve muzeja, imajo čisto, zdravo in mirno okolje, kar omogoča široke možnosti športnorekreativne dejavnosti.

Ves čas je prisotno prizadevanje posameznikov, da bi Bloke postale turistična destinacija, saj konec koncev turizem nudi tudi zaslužek. A brez povezanosti v današnjem času ne gre.

Tukaj vidim občino Bloke kot glavno izvajalko projekta »muzej bloškega smučanja«, Turistično društvo Bloke pa v vlogi koordinatorja in organizatorja v celoviti turistični ponudbi.

Na koncu pa vendar še dodatno vprašanje. Ali je bloško smučanje največja slovenska etnografska posebnost, s katero se lahko Slovenci ponašamo v evropskem prostoru?

Mh. (Nekoliko tišine) To je gotovo vprašanje za etnologe. Če pa si vendar upam na to odgovoriti, bi odgovorila z vprašanjem. Kaj drugega pa je lahko večja slovenska etnografska posebnost?

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Olga Kalan

Rada grem domov, rada se vračam na Bloke!

KDO JE OLGA KALAN? VSI, KI VAS ZANIMA, KDO JE TO, SE BOSTE V NASLEDNJIH NEKAJ VRSTICAH SPOZNALI Z OSEBO, KI SE JE VEDNO DOBRO POČUTILA MED OTROKI. ŽIVLJENJE JE POSVETILA VZGOJI IN UČENJU NAJMLAJŠIH. OSEBA, KI SE NOČE IZPOSTAVLJATI V MEDIJIH TER SE NOČE FOTOGRAFIRATI, PA VENDAR JE VEDNO DOBRE VOLJE. TO JE OLGA IZ NEMŠKE VASI, IME ZA NJO PA JE IZBRAL NJEN TRIČETRT BRAT IVAN ČAMPA. VSI STE ŽE SLIŠALI ZA PESNIKA IVANA ČAMPA. NO, TO JE NJEGOVA SESTRA. 22. FEBRUARJA LETA 1933 SE JE RODILA KOT NAJMLAJŠA, SEDMI OTROK V DRUŽINI.

V prvi svetovni vojni je bil ubit Ivanov oče ter njegova dva brata. Ker je mati ostala sama z dvema otrokoma, so jo prepričali, da se poroči z moževim bratom, da domačija ne bi razpadla. No, po poroki se jima je rodilo še pet otrok in, kot že povedano, je bila Olga najmlajša. »Lepo je bilo,« se spominja, kako je bilo, ko je bila še majhna. Živel so kot ena družina. Čeprav so imeli dva očeta, med otroki ni bilo razlik.

Najbolj se spominja svojega najstarejšega brata, ki je vedno, ko je prišel domov, s seboj pripeljal prijatelje, študente. Ne ve, od kod jim denar, vendar so zmeraj zanj našli kakšno čokolado. Tudi igrali so se radi z njo. Včasih so jo celo metali na slamnato streho, potem pa se je kot štruca valila dol, naravnost v njihove roke, in potem zopet nazaj na streho. V obdobju otroštva je rada tudi plezala in kot je sama povedala: »Ni bilo drevesa, ki ga ne bi preplezala v okolici Nemške vasi.« Rada je zahajala tudi na Bradatko, k jadralcem ... Včasih so jo celo posadili na pilotov sedež, vendar le takrat, ko so letalo vlekli na hrib. Ko pa so napeli elastiko, pa je njeno mesto zasedel pravi pilot, da so ga izstrelili kot s fračo.

Pozimi se je z drugimi otroki velikokrat rada sankala in delala fotografije v sneg. Ker pa je rada tudi smučala, si je sama naredila čisto nove smuči. »Celo kriviti sem jih dala tako, kot morajo biti,« se je pohvalila Olga. Ni ji bilo težko narediti smuči, saj se je naučila postopka od starejših.

Že v ranem otroštvu pa je doživela tudi strahote vojne. »Ni bilo lepo, bil je strah in trepet!« Skoraj ni bilo noči, da ne bi mati svoje otroke skrivala v kleti. Klet je bila obokana, sredi hiše je bila luknja, tako da so dostikrat morali kar poskakati v njo. Nikjer drugje v hiši ni bilo varno. Včasih so bili boji zunaj tako silni, da so skozi okna krogle letele naravnost v hišo. Tistega dne, ko je padlo letalo na Nemško vas, so se pri Čampovih ravno odpravljali spat. Zunaj je v zraku močno bučalo, tako da je mati stopila ven pogledat, kaj se dogaja. Olga se spominja samo, da je mati na ves glas zaklicala: »Bežite!« Od tistega dne naprej se Olga boji letal. Vedno ji je bilo neprijetno, ko je kakšnega zagledala. Še dandanašnji včasih stopi na prag svoje hiše, ko zasliši letalo, da vidi, kaj se dogaja v zraku.

Med vojno je prvič prestopila tudi šolski prag. Res, da je hodila v italijansko šolo in da se ni nič pametnega naučila, pa vendar. Sicer se Olga ne spomni, da bi se sploh kaj pametnega učili. No, navadila se je abecedo, nekaj italijanskih besed in pesem o žabi, ki se na koncu razpoči. V spominu ji je ostalo tudi to, da je pogosto v šolo prišel itali-

janski oficir ali nekaj podobnega. Na glavi je imel črn trikrak klobuk in ko je prišel v razred, so ga morali vsi pozdraviti z roko, po fašistično. Tisti, ki so držali roke grdo, pa so jih dobili s palico po prstih. Učenje italijanščine je bilo dobro vsaj za eno stvar. Če je hotela Olga iz šole domov, je morala prečkati tudi mitnico. Ko so bile Bloke pod Italijani, je bila Nova vas ograjena z žico, in če je hotela skozi, je morala povedati stražarjem par besed po italijansko. Tisti, ki niso znali ničesar povedati, so morali domov daleč okrog, saj jih vojaki niso pustili skozi.

Na srečo je ta šola trajala le kakšno leto, potem pa je Italija kapitulirala in šole ni bilo več. Nikakršne šole do konca vojne, le občasno so se zbrali otroci v kakšni hiši, kjer so jim starejši govorili o borbah in jih učili peti partizanske pesmi. To, da toliko časa ni hodila v šolo, ji je pustilo veliko vrzel v znanju. Po l. 1945 letu je tako nadaljevala z osnovno šolo. Čeprav to ni bila tista prava šola. Ni bilo ne knjig in ne učil, v razredih pa se je izobraževalo po več generacij otrok skupaj. V tem obdobju še ni imela težav z učenjem, so

se pa pojavili problemi, ko je odšla na učiteljske v Ljubljano. Takrat se je začela zanj tudi prava šola, ki jo je zdelovala le z veliko truda in učenja. Imela je pomoč sošolk, toda kljub vsemu je morala še vedno sama narediti večino.

Sam prehod z Blok v Ljubljano ji ni delal težav. Prvo leto je živela pri sorodnikih, pri Čučkovih. Če ne poznate Čučkovih, se le spomnite Janca Čučka s TV-ekranov in vse vam bo jasno. Pozneje pa se je preselila v dijaški dom, kjer je dočakala konec šolanja. Spomni se tudi, da je v svojih dijaških letih tudi demonstrirala, ko je šlo za Trst. Janez Šterk je takrat organiziral shod in ker je bilo lepše hoditi po ulicah kot pa guliti šolsko klop, se jim je pridružila tudi Olga. Na ves glas so kričali: »Dajte nam puške, gremo v Trst!« Dvomi, da je kdo res vedel, kaj mu leti iz ust.

Domov ni hodila pogosto, le za praznike in med počitnicami. Pogosto je bila na avtobusu takšna gneča, da so se stiskali kot vžigalice, včasih jih pa avtobus sploh pobral ni. Olga se spomni, kako je morala zaradi tega za neko novo leto z Rakeka peš domov. Kar stresla se je, ko se je spomnila,

Olga Kalan: Sama sem si naredila smučke.

kako je bilo mraz.

Kot večina Notranjki je po končanem učiteljski študiju tudi Olga odšla za učiteljico na Primorsko. Nastanjena je bila v Temnici na Krasu, tik ob italijanski meji blizu Trsta. Sobo je dobila v šoli, toda bila je umazana in nepobeljena, med bitko za Trst so bili notri nastanjeni celo bolniki. Takrat se je Olga spomnila demonstracij v Ljubljani in zavzdihnila: »No, sedaj pa imam Trst!« Mesto je s prijateljicami obiskovala vsak četrtek, saj je imela maloobmejno prepustnico, tako da meja zanj ni bila zaprta.

Učila je na razredni stopnji in, kot je sama povedala, se je izredno dobro počutila med otroki. Ker je bila sama še zelo mlada, se je štela njim za enake. Problem v šoli je bil le, da ni bilo nikjer nobene ure, tako da so morali iti ven pogledat na zvonik, če so hoteli vedeti, kdaj se konča pouk. Vendar je to trajalo le kakšen mesec, saj si je Olga s svojo prvo plačo kupila prvo uro. V Temnici je tako preživela svoji prvi dve leti službovanja, potem so jo prestavili na centralo v Kostanjevico na Krasu, le nekaj kilometrov stran in čisto drugačne razmere. Stvari so se izboljšale, soba ni bila več zanikrna, dobila pa je tudi izredno dobro mentorico. Učiteljske ji je dalo veliko teorije, prakse pa ne. Tako je pod vodstvom mentorice začela spoznavati skrivnosti in trike uspešnega učenja. S ponosom tudi pove, da je stanovala v lični sobici, kjer se je rodil Igor Torkar. Celo spoznala ga je, ko je leto pred smrtjo prišel pogledat svoj rojstni kraj.

Življenje v Kostanjevici ni bilo ravno razburljivo. Velikokrat so učiteljice z graničarji igrale odbojko ali pa so se odpravile v Trst. Najraje se je Olga družila z Ogradarsko Julko z Blok. Kot Olga je tudi Julka učila v primorski šoli, le nekaj kilometrov stran od Kostanjevice, v Opatjem selu. Bili sta takšni prijateljici, da ji je Julkina sestra Mimi Strle poslala celo darilno pismo, s čimer si je potem lahko kupila kolo.

Po štirih letih Primorske se je Olga odločila, da bi rajši učila kje drugje. Kraji so bili lepi in ljudje prijazni, toda klima ji ni ugajala. »Preveč burje,« je zavzdihnila Olga. Zaprošila je za premestitev v Preserje pri Ljubljani, vendar so jo zavrnil. Ravno takrat pa so iskali novo tovarišico v Voklem na Gorenjskem. Ravnatelj ji je poslal pismo in po letih na Primorskem se je preselila v Voklo. Ta je šest let učila na razredni stopnji.

Po približno treh letih v Voklem je Olga spoznala tudi fanta, Petra Kalana, s katerim se je poročila. Kmalu nato, leta 1961, sta se jima rodila tudi dva sinova, dvojčka, Igor in Matjaž. Ker nesreča nikoli ne počiva, je kmalu po porodu Olga resno zbolela. Za nekaj mesecev je morala v bolnišnico. Ker pa ni mogla pustiti otrok kar samih, je Olgina mama prevzela skrb zanj. Izredno ji je olajšala celotno situacijo, tako da je, tudi ko se je Olga vrnila, mati ostala nepogrešljiva. Dogovorili so se, da se k njim preseli za stalno. Mladi družini je postalo majhno državno stanovanje kmalu pretesno. S kolegico iz Cerkelj sta se dogovorili, da

zamenjata stanovanje. Tako so Kalanovi prišli v večje stanovanje in Olga na drugo šolo.

Na Cerklje ima izredno lepe spomine. Ker nova šola še ni bila zgrajena, je dve leti učila v stari šoli, kjer so bile doma tudi miške. Kadarkoli je hotela Olga umiriti otroke, je le zašepetala, da naj se umirijo, da bodo miške prišle. Vedno je uspelo in vedno so prišle, da so jih lahko otroci opazovali, kako se igrajo.

Ker je bila ta šola resno preobremenjena, so se, kot že rečeno, po dveh letih selili v novo, moderno šolo. Tu pa se je začelo tisto pravo učenje. Preko tisoč otrok je vsako leto drgnilo klopi na šoli. Razredi so imeli po tri ali štiri paralelke in v vsakem razredu je bilo od 32 do 37 otrok. Pouk je potekal dopoldne in popoldne, saj tako velikega šolskega okoliša tudi v novi in moderni šoli niso mogli spraviti le v dopoldanski čas.

Čeprav je bilo stanovanje v Cerkljah večje od tistega v Voklem, pa ni bilo ravno najboljše. Vseskozi je bilo vlažno, saj je bilo, kot je povedala Olga, čisto narobe postavljeno. Hodnik, kopalnica in kuhinja so bili veliki in obrnjeni na vzhod in zahod, spalnica in dnevna soba pa na sever, brez sonca. Z možem sta se odločila, da si v Kranju zgradita hišo in ko so se leta 1970 selili v nov dom, je Olga povila še hči Vido.

Do upokojitve je tako Olga učila v Cerkljah, tudi ko se je z družino preselila v Kranj, se je vozila nazaj. Saj ni bilo daleč, dobrih 20 minut z avtobusom.

Kar nekaj zgodbic ve povedati v zvezi s to šolo. Najbolj se spominja razreda, v katerem je učila tri pare identičnih dvojčkov. Tisto leto se je najbolj zabavala. Kar naprej jih je zamenjavala in nikoli ni točno vedela, kdo je kdo. »Takrat smo se pa res nasmejali,« je povedala z nasmeškom. Nekoč je z otroki v šoli obravnavala zgodbo, v kateri se pojavi bob. Stročnica, ki jo poznajo skoraj vsi Bločani. No, otroci z Gorenjske pa tega niso poznali, ker tam nihče ne sadi boba. Ker je vedela, da se bodo naslednji dan zopet učili o bobu, je otrokom naročila, naj ga prinesejo, če ga imajo doma. Vsi otroci so se javili. Naslednji dan je imela Olga polno mizo krofov. Po gorenjsko se namreč reče krofu bob. No, učenci tudi po tem dnevu še vedno niso vedeli, kakšen je bob, so imeli pa vsaj sladko malico.

Kot učiteljica je bila Olga spoštovana. Ni se ukvarjala s politiko, učila je, kot je bilo treba. Včasih, ko so starši izvedeli, da bo ona učila njihovega otroka, so pogosto rekli, da jih puščajo v dobrih rokah. Skrivnost, ki jo je Olga izdala, je, da je vedno dajala večji poudarek tistim otrokom, ki so se težje učili. Tiste, ki so razumeli snov, je bilo preprosto učiti. Če jim je stvari še tako neumno razložila, so vedeli, za kaj gre, če ne, so pa sami v knjigo pogledali.

Leta so minevala in Olgina mama je dopolnila že 92. leto. Takrat si je zlomila tudi nogo in Olga se je odločila, da po 20 letih učenja v Cerkljah zaprosi za predčasno upokojitev. Hotela je skr-

beti za mamo, toda žal mama ni dočakala dneva njene upokojitve.

Olga je imela tudi to srečo, da je njena hčerka rodila dvojčke. Sedaj je ona prevzela skrb nad vnuki, ko je bila hčerka v službi. Tako kot je to počela Olgina mama. Z njimi je pisala naloge in nekoč, ko so tako brali pesmi, je Olga ugotovila, da bi lahko tudi sama napisala kaj podobnega. Tako sedaj, če jo kaj teži in ne more spati, vzame list papirja in začne pisati zloženke, kot jih sama rada poimenuje. To niso pesmi, kot jih pišejo pravi pesniki, so zloženke, ki ji omogočajo, da na zanimiv način spravi iz sebe, tisto kar jo mori.

Sedaj je Olga na razpolago družini 24 ur na dan. 7 vnukov, ki jih ima, raste in kmalu bodo že tako veliki, da je ne bodo več potrebovali, toda to je način življenja.

Življenje se sicer od takrat, ko je bila Olga otrok, pa do sedaj ni veliko spremenilo. Res, da je veliko novitet, kot so radio, telefon, televizija in internet, toda koleraba, ki jo Olga rada skuha, je še vedno enakega okusa kot tista, ki jo je delala njena mama pred toliko leti.

Sama se dostikrat spomni na Bloke. Ko se je upokojila, sta s starejšo sestro kupili v Velikih Blokah vsaka po 1000 kvadratov. Sestra je postavila potem še vikend, tako da sedaj obvezno obiščejo Bloke vsaj nekajkrat na leto, da uredijo njivo. V smehu je Olga povedala: »Ker je BIO-pridelava sedaj tako popularna, se gremo pa še mi BIO-kmetijstvo.«

Rada ima Bloke, narava je neokrnjena, ni videti onesnažena, tudi smeti ni videti. Včasih je bilo vse bolj preprosto, toda Bloke so naredile velik korak naprej in tudi zato se Olga rada vrača domov, na Bloke.

Matej Kljun

Čebelica, moja prijateljica

Od cveta do cveta, čebelica leta ..., to je pesmica, ki jo pojemo predvsem v pomladnem in poletnem času, saj se na sprehodih večkrat srečamo z drobnimi žuželkami, čebelicami, ki brenčijo in nabirajo cvetni prah.

Čebelarska zveza Slovenije je v letošnjem novembru pripravila dobrodelno izobraževalno akcijo z naslovom: »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v naših vrtcih«.

Z bloškimi čebelarji smo se tako dogovorili za obisk v vrtcu.

Gospod Stane je prišel s svojimi prijatelji – čebelarji – v vrtec. S seboj so prinesli veliko predmetov, ki jih

potrebujejo pri delu v čebelnjaku. Otrokom je bila zanimiva zaščitna obleka čebelarja, še zlasti njegovo mrežasto pokrivalo. Panj je »stanovanje« čebel. Vanj čebele na svojih nogah prinašajo cvetni prah in medicino ter naredijo med.

Čebele so pomembne tudi kot opraševalke, saj z letanjem s cveta na cvet prenašajo cvetni prah in s tem pomagajo oprašiti sadno drevje, poljščine, zelenjavo.

V vrtcu smo imeli zdrav zajtrk – medeni zajtrk. Sami smo si naredili pogrinjke: otroci so po obisku čebelarjev narisali svoje vtise na barvni papir (šesterokotnik v obliki satovja), ki smo ga plastificirali. Ta servietek nam je služil kot

prtiček, na katerega smo položili kruh. Otroci so si sami namazali na kruh med in ga z veseljem pojedli. Nekateri otroci pa so kar z žličko zajemali med in ga jedli. Zelo jim je bil všeč, saj je bil boljši kot bombon. Tudi čaj smo sladkali z medom in ga popili. Bilo je zelo prijetno in zanimivo.

V adventnem času bomo pripravili pecivo iz medu – medenjake in se z njimi pogostili.

Vsem bloškim čebelarjem se zahvaljujem za sodelovanje in jim želim veliko »medenih« užitkov in zadovoljstva pri delu s čebelicami.

Ivica Šega

Indija – dežela v Aziji

Pri uri SPOZNAVANJE OKOLJA v 3. razredu sem v okviru teme SVET OKOLI NAS v goste povabila učiteljico Anico Sterle, ki je

pripovedjo približala življenje v predelu Indije, kjer je bila, učenci pa so to življenje primerjali z našim.

HRANA

V Indiji otroci trikrat na dan jedo riž, skuhan na vodi, in nihče ne reče: »Spet ta riž!« Poudarila je, da je lahko tisti otrok, ki ga dobi trikrat, srečen, kajti mnogi ga dobe le enkrat.

PIJAČA

Običajno pijejo vodo. Prave kave skoraj ne poznajo. Odrasli in otroci pijejo pravi čaj z dodatkom mleka. Tak čaj je predavateljica skuhal doma in z zanimanjem smo ga vsi poizkusili. Posušene listke čaja, iz katerih je bil skuhan, smo si tudi ogledali in povonjali.

OBLEKA

V Indiji je zelo vroče in tudi vlažno. Njihova tradicionalna obleka je SARI. V deželi, kjer je bila pre-

davateljica, pa ženske nosijo obleke živih barv, ki jih sestavljajo dolge široke bombažne hlače, bombažna majica z dolgimi oz. kratkimi rokavi in šal. Moški nosijo enake obleke, a svetlejših barv in brez šala. Oblečila so narejena ročno.

»Tukaj je Indija.«

TORBICE

Dva dni od jutra do večera tkejo torbice živih barv, ki so dragocene, zato si jih ne morejo privoščiti vsi. Domačini zase delajo skromnejše in velike torbe, v katerih prenašajo poljske pridelke.

ŠOLSKE POTREBŠČINE

Njihov šolski učbenik je črno-bel in pust. Če imajo zvezek, ga nosijo v roki ali vrečki iz PVC folije. Otroci so v šoli oblečeni v uniformah.

Ob fotografijah so si učenci ogledali še pokrajinske značilnosti, šolske

uniforme, njihova stranišča, ljudi z ulic ...

Za zahvalo smo gospe Anici zapeli in gibno uprizorili pesem Barčica ter se od nje z lepimi vtisi poslovili.

Barbara Širaj

»Pa še mi poskusimo riž!«

nekaj mesecev preživela v SV delu Indije, kjer je delala kot prostovoljka v Centru za gluhe in slepe.

Najprej so učenci na zemljevidu pokazali Slovenijo (Evropa) in Indijo (Azija). Učiteljica je povedala, s katerimi prevoznimi sredstvi je prispela do zelenega kraja in koliko časa je potrebovala, da je prispela do tja. Za prijetno vzdušje je prižgala dišečo palčko in razložila, kdaj in kje jih uporabljajo (v templjih pri molitvah), zatem pa z zanimivo

Bloški šolarji na Ljubljanskem maratonu

Tudi letos so se naši šolarji udeležili šolskega in promocijskega teka na Ljubljanskem maratonu. Našo šolo je zastopalo 38 učencev in učenek od prvega do devetega razreda. Učenke in učenci prvih petih razredov so nastopali na netekmovalnem promocijskem teku, na razdaljah od 800 do 1500 metrov. Vsi so bili nagrajeni s spominsko medaljo in majico.

Učenke in učenci višjih razredov pa so tekli na 2100 metrov dolgi progi. Naši šolarji so tekli zelo dobro, saj so vsi uvrščeni v prvo polovico v svojih kategorijah. V vsaki kategoriji je bilo 250 do 300 nastopajočih.

Pomembnejši od tekmovalnih dosežkov je sam občutek nastopa na tako veliki prireditvi in pa navažanje na potrebo po športnem ude-

jstvovanju skozi vse življenje.

V mesecu oktobru pa je bil tudi zaključek prvega Notranjskega tekaškega pokala, v katerem so prav tako uspešno nastopali naši učenci. Pokal je štel šest tekov (Križna gora, Slivnica, Cerknjsko jezero, Cinkovc, Polhove stopinje in Rakov škocjan). Na koncu so razglasili skupne zmagovalce po kategorijah. Med dobitniki skupnih priznanj sta bila tudi Sašo Lužar za prvo mesto med mlajšimi dečki in Tina Kranjc, ki je bila druga med starejšimi učenkami. Na posameznih tekmah pa so medalje osvojili tudi: Katja Kranjc, Martin Drobnič in Lovro Ponikvar. Na nekat-

erih tekmah je bila udeležba naših učencev številčna, največ jih je nastopilo na teku ob Cerknjskem jez-eru, ker smo organizirali prevoz. Drugače pa moram pohvaliti tudi starše, ki so pridno vozili otroke na tekme in navijali za njih.

Za še boljše sodelovanje in boljše tekmovalne dosežke bi bilo v nasled-

nji sezoni potrebno najti sredstva za organiziran prevoz na vse tekme. Za samo promocijo teka pa bi bilo dobro, da bi en tek v sklopu NTP organizirali tudi na Blokah. Tako bi bila udeležba na tekih večja tudi med odraslimi Bločani, saj jih je letos nastopalo zelo malo.

Nace Farkaš

Obisk ekološke kmetije Premrov na Glini Eko dan – vsak dan

Naša šola je septembra začela s projektom eko šola in eko vrtca. Nekaj otrok iz vrtca in učenci prvega razreda smo se odločili, da obiščemo ekološko kmetijo Premrov. Njihov najmlajši sin Matej, ki obiskuje prvi razred naše šole, nas je veselo vodil proti svojemu domu na Glini. Po prijetni hoji smo zagledali vedno nasmejeno gospo Ano Premrov, ki nas je prijazno sprejela in toplo jesensko dopoldne preživela z nami.

Povedala je, da na njihovi kmetiji ne uporabljajo škropiv in raznih strupov. Če želimo občudovati lepe pikapolonice, se moramo sprijazniti tudi z listnimi ušmi. Pikapolonice se namreč hranijo z njimi. Pokazala nam je dve jabolki, eno lepo in bleščečo, drugo pa zelo dišečo, a ne tako vabljivo. Razložila nam je razliko in korist enega in drugega jabolka. Obe smo tudi poskusili in ugotovili, da je domače slajše od kupljenega.

Zanimalo nas je, kaj počne visoka palica na njivi, zataktnjena v zemljo. Povedala je, da je drog namen-

jen kanji, ki se tu ustavi in odpočije, hkrati pa še ulovi kakšno miško, ki teka po polju. Med zeljnimi glavami smo opazili tudi rože. Rožice imajo posebno nalogo, zmedejo namreč kapusovega belina, zato se usede na cvet in pije sladko medicino, namesto da bi odložil jajčeca na zelje. Iz njih bi se izlegle gosnice in veselo glodale sladke zeljne liste.

Pokazala nam je še pisano gredo, polno različne zelenjave in zelišč. Gospa Ana pravi, da pazi pri kombinaciji rastlin in vedno posadi skupaj rastline, ki se imajo rade. Mečkali smo zeliščne liste in jih vonjali. Prav prijetno so dišali. Nekateri smo pomečkane liste spravili kar v žep.

Povedala nam je, zakaj je pomembno vsakoletno spreminjanje sejanja in sajenja zelenjave – kolobarjenje rastlin. Tako bolje uspevajo.

Po ogledu njiv in gredic nas je odpeljala v velik zajčnik, poln plahih zajčkov. Zanje pridno skrbi najstarejši sin Jure. Zajčki so svobodno tekali po prostoru, mi pa

smo jih smeli uloviti in božati. Matej nam je navdušeno pokazal, kako ločiš zajca od zajkije.

Na kmetiji gospe Ane pa so tudi krave svobodne. Prosto se sprehajajo po pašniku, tudi pozimi. Pripravljajo jim spalnice, kamor bodo po svoji volji hodile spat, tam ne bodo privezane, ven pa bodo lahko odhajale tudi ponoči – mogoče na kakšen zmenek. So pa zanimive te krave, kar nekako dogovorijo se, katera je vodja, zato se ji morajo ostale podrediti in potrpežljivo počakati na vrsto. Čast smo imeli

videti tudi nekaj ur starega telička. Mama krava naj bi šla k drugim kravam na »špancir«, vendar ga ni hotela zapustiti. No, to ti je prava kravja ljubezen.

Po ogledu kmetije nam je gospa Ana postregla z dišečim zeliščnim čajem in torto iz polnovredne moke, namazano z domačo jabolčno marmelado. Popili in pojedli smo vse, se zahvalili in odšli proti šoli, dišeči po zeliščih s kmetije Premrov.

Petja Ilejšič

Dvojčki

Sara in Luka

Do sedaj ste spoznali že vse šolske dvojčke. Nekateri so že v srednjih šolah, zato bomo tokrat povedali nekaj malega o dvojčkih iz vrtca.

Ker pa sta manjša, smo k pogovoru povabili očija Romana.

Sara in Luka Koren s Studenega bosta v teh dneh upihnila vsak po tri svečke.

Sara se je rodila dve minuti pred Lukom. Luku se pozna, da je fant, saj je bolj ognjevit kot Sara, kadar gre za prevzem igrarč, kdo se bo z njo prvi igral. Sara mu ne ostane dolžna.

Rada jesta vse, vendar je mleko še

vedno poslastica za jutranje prebujanje in večerno pripravo na spanje. S počitkom si nabereta moči za igranje, zato gresta vsak dan po kosilu spat za dve urici.

Mačke in psi so njuni prijatelji. Ker pa živih ne moreta nositi s seboj, ju spremljajo igrarče. Luka vedno na pot v vrtec ali pred spanjem spremlja maček Muri, Sare pa ne boste videli brez malega dojenčka v naročju.

Martina Kočvar,
fotografiral Matej Drobnič

Igrali smo se
po špansko

Otroci se radi učijo in odkrivajo nove stvari, še posebej če učenje poteka preko igre. V novembru smo za nadarjene učence na šoli pripravili delavnico Igrajmo se po špansko, ki jo je vodila Teja Ponikvar, učiteljica španskega jezika. Španščina je zelo aktualen jezik, saj je glede na to, koliko ljudi jo govori kot svoj materni jezik, na drugem mestu svetovnih jezikov. Otroci pa se s španščino pogosto srečujejo tudi ob gledanju španskih nadaljevanj.

Delavnice se je udeležilo 11 učencev od 5. do 8. razreda. Na njej se otroci niso samo učili španskih besed, temveč so spoznali tudi nekatere značilnosti Španije. Lahko so si pomerili pončo, zaigrali s kastan-

jetami ter poskusili čisto pravo mehiško jed tortiljo. Prav vsi so ob koncu dejali, da jim je bilo špansko popoldne všeč.

Ta delavnica je samo ena izmed popoldanskih delavnic, ki jih v letošnjem letu organiziramo za nadarjene učence. V oktobru je že potekala delavnica medkulturnega učenja Poletimo okrog sveta, v decembru nas čakata zgodovinsko in angleško popoldne, do konca šolskega leta pa se bo nato zvrstilo še 8 različnih delavnic. Upajmo samo, da bodo otroci znali izkoristiti pestro ponudbo šole.

Manja Žeželj

Babica in dedek
na obisku

Kako je bilo nekoč? Kdo bi nam znal kaj povedati o tistih časih, ko še ni bilo elektrike, avtomobilov, računalnikov, plastičnih igrarč? Naši dedki in babice so pravi odgovor na naša vprašanja. V drugi razred smo povabili gospo Slavko in gospoda Milana Žnidaršiča. Najbolj nestrpno je njun prihod pričakovala vnukinja Veronika.

Povprašali smo ju, kakšno je bilo njuno otroštvo, kakšne igrarče so imeli takrat otroci, katere igre so se igrali, kako je bilo nekoč v šoli, kako so potovali, kakšna je bila trgovina, kaj so morali otroci doma delati ... Najbolj pa nas je zanimalo, kako so otroci čakali Miklavža, saj ga tudi mi zelo nestrpno pričakujemo. Izvedeli smo, da so otroke včasih obiskali

pravi parkelj. Bali so se jih, zato so se hitro skrili na peč in molili. Če so bili pridni, jim je Miklavž tudi kaj prinesel. Največkrat je bilo to suho sadje, orehi in lešniki, pa tudi parkelj iz testa ni manjkal.

Danes sta na poti v šolo gospa Slavka in gospod Milan našla veliko vrečo. Zdelo se jima je, da jo je tja najbrž odložil Miklavž. Prinesla sta nam jo v šolo. In ... Imela sta prav! Miklavž je tudi naše drugošolčke obdaril s sadjem, bombončki in z Miklavži iz testa.

Obema hvala za obisk in tudi za to, da sta nam prinesla Miklavževo vrečo.

Učiteljica Helena Šivec

Tehniški dan – promet

Vse se je začelo, ko sem 10. oktobra prišel v šolo. Učiteljice so nam predstavile potek tehniškega dneva in nas razdelile v tri skupine.

Učenci dveh skupin so analizirali promet v okolici šole, varne in nevarne poti v šolo, tretja skupina pa je v sodelovanju s policistko Lidijo Jurkovič z rumenimi stopinjami označila varno šolsko pot mimo trgovine in parkirišč.

Učenci prve skupine so na internetnih straneh poiskali statistične podatke o prometnih nesrečah na slovenskih cestah. Zanimiva je bila tudi njihova analiza prometa po glavni cesti skozi Novo vas, mimo trgovine. Ugotovili smo, da je kar nekaj šoferjev, ki vozijo brez prižganih luči, niso privezani z varnostnim pasom, pešci ne prečkajo ceste čez označeni prehod za pešce, ...

Druga skupina pa je narisala tloris šolskega okoliša, na njem označila varne šolske poti, vrisala vse prometne znake in talne označbe. Anketirali so učence o tem, kako varna ali nevarna se jim zdi njihova pot v šolo. Nekateri se bojijo medvedov, drugi psov, ...

Tretja skupina je pridno barvala stopinje, za katere sta natančno izrisala in izdelala šablono Božidar Strman in Vinko Otoničar.

Ko smo se okrepčali z malico, smo svoje ugotovitve predstavili na plakatih. Po predstavitvi nam je policistka Lidija podala še nekaj koristnih napotkov za varnost v prometu.

Ko je zazvonil zvonec, smo veseli odhiteli po varnih šolskih poteh domov.

Urban Lužar

Tako smo označevali šolsko pot.

Tekmovanje iz logike

Tudi letos smo učenci OŠ Tonea Šraja Aljoše tekmovali iz logike. Trije najboljši s šolskega tekmovanja iz 7., 8. in 9. razreda smo se udeležili tekmovanja na Vrhniki.

Poleg težkih nalog je bilo prijetno tudi srečanje s sovrstniki iz različnih šol. Tudi kulturni program je bil za-

nimiv.

Letos nam, žal, ni uspelo doseči vidnejših rezultatov, a smo bili vseeno zadovoljni. Svoje možgane bomo z logičnimi nalogami obremenjevali še naprej.

*Učenka Kaja Kraševac in
mentorica Kristina Hace*

V spomin

Mariji Korenjak

Kdo bi si mislil, da bomo na straneh Bloškega koraka pisali o Marijini življenjski poti kot že končani. Usoda, ki se ne meni za nič in nikogar, je določila, da bo Marija Korenjak to jesen poslednjič z nami. Njeno življenje se je izteklo oktobra 2007.

Marija se je rodila leta 1949 v Novi vasi na Blokah. Družina, v kateri je živela, je bila maloštevilna, saj ni imela ne bratov ne sester. Že kot otrok je izgubila očeta in z mamo sta se stežka preživljali. Svetlejša obzorja ji je gotovo odprlo šolanje.

Po maturi na Pedagoški gimnaziji v Ljubljani je nadaljevala študij slovenščine in zgodovine na Pedagoški akademiji. Postala je učiteljica. Svojo poklicno pot je začela v osnovni šoli v Sodražici. Ta šola je postala njena služba do konca, polnih petintrideset let in 4 mesece. Ravnateljica Majda Kovačič Cimperman je o njej takole zapisala: »Bila je učiteljica, ki je skozi šolska vrata stopila pripravljena na dajanje, z nasmeškom in iskricami v očeh. Takih učiteljic ne dela fakulteta. Bila je preprosto-rojena učiteljica. V vsakem otroku je odkrivala neprecenljivo bogastvo. Znala se je z njimi smejeti ter jih spodbujati, tenkočutno je prisluhnila njihovim drobnim željam in

stiskam, spoštovala jih je in jim zaupala. Njeni nasveti so bili vedno dobronamerni, njene besede pa so izžarevale razumevanje in iskreno pomoč. Učence je vodila v svet lepe besede in knjige, v svet poezije, igre in ustvarjanja. Njeni učenci so z veseljem nastopali na šolskih in krajevnih prireditvah, ker so čutili, da je ob njih. Njeno delo je zapisano tudi v uspehih učencev na tekmovanjih iz slovenščine. Petintrideset let je z bogastvom svojih idej vzorno urejala šolski časopis Odmevi iz naše doline.« To so le drobni odkruški tistega, kar je bila Marija kot učiteljica.

Ravno tako ne moremo v nekaj stavkov ujeti, kar je bila kot žena, mama in babica. Z mojem Stanetom sta ustvarila dom in družino ter podarila življenje trem fantom. Ti so bili njena velika sreča. Kako je bila vesela, ko so v njen dom začeli prihajati tudi vnučki.

Marijine sledi pa so ostale tudi na straneh Bloškega koraka. Od začetka izhajanja tega glasila je bila podpisana kot lektorica. Prav vsako številko je skrbno prebrala od prve do zadnje črke. Popravljala je slovnične napake ter skrbela, da so bile besede in stavki zapisani pravilno. Vselej pa je lektorirala tudi z vidika, kako vsebinsko izboljšati naš časopis. V veliki meri je tudi njena zasluga, da je Bloški korak tako dober, kot je.

Ko se nekdo poslovil od nas, se tolažimo z mislijo, da ljudje, ki so ljubili, ne umrejo. Ostanajo s tistimi, s katerimi so hodili v svojem življenju in v njih pustili sledi. Marija jih je pustila s pridnostjo, skromnostjo in potrpežljivostjo.

Ljudje, ki jih je imela rada, je ne bodo pozabili.

Milena Mišič

Predstavitev kovaške tradicije in dela g. Ilije Deanoviča

Kovač po srcu in duši

Kovaški poklic je bil v preteklosti zelo cenjen, saj je kovaštvo veljalo za eno izmed najstarejših in fizično najtežjih obrti. Danes je obdelava železa večinoma avtomatizirana in je kovaški poklic nekoliko izgubil na pomenu, kljub temu pa po Sloveniji še vedno najdemo tudi majhne zasebne kovaške delavnice, kjer kovanje poteka ročno. Z veseljem sem se odzvala prijaznemu povabilu g. Ilije Deanoviča iz Dolenje vasi v cerkniški občini, da opišem in predstavim njegovo življenje, ki ga je v veliki meri zaznamoval kovaški poklic in tradicija kovaštva. G. Deanovič in njegova žena ga. Slavica, s katero se poznata že od malih nog, sta poročena že zavidljivih 45 let. Živita v prijetni starejši hiši, zraven katere je majhna kovaška delavnica, kjer g. Deanovič kljub šestim križem še vedno rad kuje in oblikuje železo v čudovite izdelke.

Kovaštvo je pomemben del človeške zgodovine in razvoja, saj so po kovinah poimenovana dolga zgodovinska obdobja, kot so bakrena, bronasta in železna doba. Vsaka omenjena doba torej nosi ime takrat najbolj množično uporabljene kovine. Kovaštvo je ena najstarejših obrti, saj spremelja človeka že več kot 4000 let.

Eno izmed najpomembnejših obdobij v človeškem razvoju je gotovo železna doba, ki je dobila ime po začetku intenzivne uporabe železa za izdelovanje orodja in orožja, trajala pa je od leta 1000 pr. n. št. do 1. stoletja pr. n. št. Znanje o kovinah in njihovih lastnostih je omogočilo vsestranski napredek tehnologije, zaradi katere so nastajale visoke stolpnice in različne oblike prevoznih sredstev, vse skupaj pa je povzročilo velike spremembe v načinu življenja ljudi. Lahko bi rekli, da je tudi industrijska revolucija v 19. stoletju osnovana na železu in njegovih zlitinah. Železo pa tudi v 21. stoletju ostaja nepogrešljiva kovina kljub uveljavljanju drugih materialov.

Proizvodnja in predelava železa je danes večinoma mehanizirana in množična, zato majhne zasebne delavnice sodobnih kovaških mojstrov, ki kujejo ročno, ponujajo svojevrsten pristop in izvirne ideje pri obdelavi železa.

Do sredine 19. stoletja so kovači znanje in izkušnje praviloma pridobili v dolgoletnem vajeniškem stažu, po letu 1850 pa je bila za njihovo strokovno usposabljanje ustanovljena posebna podkovska šola. G. Deanovič se je s kovaštvom prvič srečal leta 1958 v poklicni šoli v Metliki. Takrat je bilo šolsko leto razdeljeno na dva dela. Šola je trajala tri mesece, ostali čas pa je bil namenjen za opravljanje prakse. Šolanje je trajalo tri leta in med tem časom je bil g. Deanovič kovaški vajenec. Takrat je opravljal vsa najtežja kovaška dela, kot je bilo v navadi za vajence. Kasneje je postal kovaški pomočnik, kar je pomenilo lažje delo. Njegovo delo je vključevalo predvsem popraviljanje kmečkih vozov, plugov, izdelavo žeblicev in podobno. Ker je s kovaštvom tesno povezano kolarstvo, se je g. Deanovič naučil delati tudi z lesom, vendar pa ga, kot priznava sam, delo s kovino veliko bolj osrečuje kot delo z lesom.

Za naziv kovaškega pomočnika je moral narediti 6-mesečno podkovsko šolo, ki jo je med služenjem vojaškega roka med leti 1961—1963 obiskoval v Sarajevu. Kovači so bili v času, ko je g. Deanovič služil vojaški rok, zelo cenjeni in so imeli nekoliko prijetnejše bivanje kot drugi vojaki. Dela je bilo veliko, saj je bilo potrebno neprestano podkovati veliko število konj.

Ker je bilo med drugo svetovno vojno za izdelavo orožja porabljenih ogromno kovin, je bilo po vojni veliko pomanjkanje surovin. G. Deanovič se spominja, da so takrat veliko starih in odsluženih kovinskih izdelkov znova stali in skovali v nove. Kakršni koli ostanki so bili dragoceni in iz njih so kovači izdelovali nujno potrebne izdelke, npr. podkve in žeblice. Nove podkve so na primer izdelovali tako, da so iz dveh starih, ki so jih položili eno na drugo, skovali novo, ki je bila zato malo debelejša. Ker se je g. Deanovič že od malih nog učil preudarno ravnati z odpadnim železom, zna tudi danes iz odsluženega kosa železa skovati novo uporabno stvar. Nekatere odslužene predmete, na primer podkve, zbira na posebnem mestu v delavnici, spet druge pa preoblikuje v kaj uporabnega.

Kot večina obrti se je tudi kovaštvo tekom desetletij posodobilo, tako da peči za segrevanje kovine ne delujejo več zgolj na drva, ampak jih poganja na primer električni motor. Tudi v kovaški delavnici g. Deanoviča najdemo na ta način delujočo peč. Železo se segreva v oglju, ki ima najboljšo toploto in najbolj enakomerno gretje, če je bukovo ali slivovo.

G. Ilija Deanovič (v ozadju) in ročno skovan in izdelan stol (v ospredju).

Klešče, kladiva za kovanje in fino obdelavo.

Prikaz oblikovanja podkve

Peč za segrevanje kovine, ki jo poganja električni motor.

Danes g. Deanovič kupuje predvsem mešanico leskovega in bukovega oglja, ker je v trgovini bistveno cenejše kot na primer slivovo oglje, ki je najboljše kvalitete. Železo se lahko segreva tudi v koksu, vendar to zmanjša njegovo prožnost. Za uspešno kovanje mora biti železo segreto na primerno temperaturo. Tanjše železo se lahko kuje manj segreto, debelejši kosi pa morajo biti segreti toliko, da železo ne počí oziroma ne preveč, da se med kovanjem ne ukrivlja.

V delavnici je veliko kovaškega orodja, kovanih polizdelkov in izdelkov, kolarskega orodja in drugih predmetov. Za obdelavo železa služijo številna kovaška kladiva različnih velikosti in teže, ki služijo za kovanje in fino oblikovanje. Najtežje kladivo tehta skoraj štiri kilograme. Navadno so ga morali vihteti vajenci. Kovaške klešče, s katerimi se drži razžarjeno kovino med kovanjem, so shranjene na posebnem stojalu. Za fino oblikovanje kovin g. Deanovič uporablja razne nastavke za sekanje in izdelavo okroglin. Nepogrešljiv del kovaške delavnice je gotovo nakovalo, ki je postavljeno na sredini prostora. G. Deanovič je na primeru podkve pokazal, kako se uporablja kladiva za kovanje in fino oblikovanje. Pomemben pripomoček za kovanje je tudi železni primež, v katerega se vpne predmet, ki ga kovač na ta način lažje kuje. Navadni primeži namreč ne bi zdržali udarcev s kladivom.

Ker ni bilo potrebe po opravljanju izpitov za kovaškega mojstra, je g. Deanovič opustil kovanje in se podal v svet, kjer je opravljal druge vrste dela. Kovaško znanje pa mu je vedno omogočalo, da je, kot pravi, sam »za sebe vedno naredil vse, kar je potreboval«. Kovanje mu pomeni sprostitev in umetniški izziv, saj v njegovi kovaški delavnici nastajajo prave umetnine. Veliko časa preživi v delavnici, kjer s svojim znanjem obdelave kovine in lesa izdeluje stole, svečnike, stojala za steklenice in podobno. S ponosom je pokazal razpela, ki jih lahko izdela v petnajstih minutah po svoji predlogi in ideji. Pravzaprav lahko na vsakem koraku hiše najdemo nekaj, kar je v svoji delavnici skoval g. Deanovič. Vrata krasijo kovane rešetke, na fasadi visi kovano orodje in pred vhodom v delavnico stoji ročno skovan pepelnik. Vse te stvari govorijo o veselju, ki ga mu prinaša kovanje.

Kljub temu, da je bil obisk kratek, sem uspela izvedeti veliko koristnih in zanimivih stvari. Zahvaljujem se mu za vso prijaznost in pripravljenost, da je del svojega veselja do kovaštva delil tudi z bralci Bloškega koraka.

Simona Govednik

Fant »od Fare« in njegova Nadja

Pravlji

Nadja Mlakar in Klemen Govednik sta se spoznala na decembrski zabavi leta 2005. Seznanila ju je njuna skupna prijateljica. Začela sta se družiti. Postala sta dobra prijatelja, ki so ju povezovala podobne pretekle izkušnje in doživetja. Več kot sta se pogovarjala, bolj sta ugotavljala, da imata podobne poglede in razmišljanja o življenjsko pomembnih stvareh. Kmalu po tem sta začutila, da je njun odnos prerasel meje prijateljstva in postala sta par.

Klemen pri svoji izvoljenki ceni njeno iskrenost, Nadja pa pravi, da se na Klemena lahko vedno zanese, saj je ni še nikoli pustil na cedilu. Če med njima pride do nesoglasij, jih hitro zgladita, saj drug drugemu odkrito povesta svoje mnenje in sporazumno rešita problem. Tako ju nikoli ne obremenjujejo stari grehi. Njun odnos je zgrajen na trdnih temeljih, saj se dobro zavedata, da prava ljubezen ni pravljica o princu na belem konju in princesi, ki hrepeni po njem, temveč je realna zgodba, ki jo piše življenje.

Da je fant od Fare vreden svojega

imena, se je izkazalo na Nadjini rojstnodnevni zabavi, ko jo je pred njunimi starši in številnimi prijatelji pogumno zaprosil za roko. Njune odločitve za poroko so bili starši veseli, saj sta v obeh družinah prva, ki sta se odločila za ta korak.

Teden pred poroko so pri Govednikovih stali mlaji. Klemen je postavil mlajev združil s fantovščino. Nadjine prijateljice pa so poskrbele za njeno deklščino. Klemenu so brez Nadjine vednosti zastavile nekaj vprašanj in ga prosile za njene kopalke, saj so ji pripravile presenečenje z namakanjem v džakuziju v Logatcu. Kako dobro Nadja pozna svojega bodočega moža, so razkrili njeni odgovori na vprašanja, na katera je prej odgovarjal Klemen. Za vsako vprašanje, na katerega je Nadja odgovorila drugače kot on, je morala zvrniti kozarček.

Pisal se je 20. oktober 2007. Klemen se je s svati in nemirom v srcu podal v Loško dolino po svojo izbranko. Na "šrangji" je moral pokazati nemalo spretnosti. Prišil je gumb, pristavil za kavo, med tem še

presekal vžigalico ter prežagal hlod. S tem je dokazal, da je zrel za zakon in vreden Nadjine ljubezni.

Civilna poroka se je odvrtela na gradu Snežnik. Cerkveni zvonovi pa so zapeli v cerkvi Sv. Mihaela pri Fari, kjer sta si obljubila zvestobo srca še pred Bogom. Obred je vodil gospod Brane Zadnik. Ko se je zasvetilo zlato na njunih prstancih, sta bila oba ganjena.

Začasen dom sta si uredila pri Klemenovih starših pri Fari, v prihodnosti pa si želita zgraditi hišo bližje avtocestni povezavi, predvsem zaradi narave Klemenovega dela. Bolj sta naklonjena vaškemu načinu življenja, saj mislita, da je primernejši za vzgojo otrok. Otroci v vasi niso le pod nadzorom staršev, vedno jih namreč spremlja tudi budno oko vaščanov, ki se v prostem času ukvarjajo z vitkanjem nosu v tuje zadeve ter tako prinesejo na ušesa staršem tudi kakšno novico, za katero so le-ti navsezadnje lahko hvaležni. Oba si želita številčno družino.

Na Blokah ju moti predvsem to, da občina nima izdelanega dolgoročnega plana, ki bi bolj konkretno vključeval mlade in njihovo prihodnost. Primanjkuje zazidalnih površin, tudi ustreznih delovnih mest je malo. Asfaltirajo se ceste, kar pa mladim s še večjo hitrostjo omogoči odhod z Bloške planote.

Poroka Nadji in Klemenu pomeni veliko, saj se z njo spletejo nove sorodstvene vezi med družinama ter doda trdnost zvezi. Mladim svetujeta, naj se kar pogumno odločijo za ta življenjski korak, če se res dovolj poznajo in so pripravljeni na kompromise. Na podlagi lastne izkušnje odobravata skupno življenje že pred poroko, saj šele to pokaže partnerja v pravi luči. Sprva simpatične napake lahko sčasoma postanejo zelo moteče, kar lahko ogrozi zakon. Mladim torej na srce polagata, naj ne drvi v zakon v vihravi zaljubljenosti.

*Da vajin bi zakon resnično cvetel,
to najine srčne je želje odmev.*

Alenka Ponikvar in Dunja Volf

Na magični sedmi dan sedmega meseca v letu 2007 ob 17ih sta si večno ljubezen in medsebojno spoštovanje obljubila Bogdan Cimprič in njegova Simona.

Simona in Bogdan sta se spoznala na službenem dvorišču vrtnarije in cvetličarne Šimenc na Žalah. Iskrica pa je med njima preskočila na silvestrovanju v Kočevju leta 1996. Bogdan je na namigovanju prijateljev sprva vztrajno odgovarjal, da sta s Simonino le dobra sodelavca, vendar njune medsebojne naklonjenosti ni mogel dolgo skrivati.

Kmalu sta si morala poiskati stanovanje, saj je Simona pod srcem nosila Gašperja. O poroki tedaj nista razmišljala, saj sta začejala takorekoč iz nič in sta morala dati prednost nekaterim drugim stvarim. Tudi njuni starši niso pritiskali nanju s poroko. Dnevi so tako tekli, družinici pa se je pridružil še Vid.

Odločitev za poroko je padla po desetih letih skupnega življenja. Povod zanj je dala Bogdanova mama, ko je v pogovoru omenila, da je datum 7. 7. 2007 v ZDA, pa tudi pri nas, pravi poročni hit, saj so matični uradi in cerkve zasute z željami za poroko. Simona je takoj pomislila, da je to res zelo zanimiv datum. Z Bogdanom sta hitro sklenila, da je to pravi dan, da svojo dolgoletno ljubezen potrdita še pred oltarjem. Odločila sta se torej za dan s trojnim srečnim številom, čeprav nista vraževerna in verjameta, da si srečo lahko ustvarita le sama.

Njuno določitev za poroko so prijatelji in sorodniki sprejeli precej različno. Eni so bili veseli, drugi so dejali, da se nima smisla poročiti po tolikih letih, nekateri so menili, da je to le nepotrebno zapravljanje denarja. Skorajšnje poroke sta se najbolj razveselila njuna sinova, saj sta ju prej večkrat spraševala, zakaj ima mami drugačen priimek. Tudi to je pripomoglo k njuni odločitvi za ta pomemben korak.

Simonina dolgoletna želja po pravljici poroki se je uresničila na sončno poletno soboto. Poročni zvonovi so se oglasili v Ivančni Gorici. Obred je vodil g. Jože Kastelic, ki je pred leti služboval tudi na Blokah. V ganljivi pridigi je omenil,

čni dan treh sedmic

da se malo duhovnikov lahko pohvali s tem, da podeli isti osebi toliko zakramentov. G. Katelic je Bogdana krstil, mu podelil prvo sveto obhajilo in ga pripravil na sveto birmo, zato si je Bogdan želel, da mu prav on podeli tudi zakrament svetega zakona. Cerkev je bila prav zanj še posebej lepa, saj je Bogdanova priča poskrbela za mojstrsko okrasitev z izbranim cvetjem. Marsikatero oko pa se je zarosilo, ko je sopranistka čutno zapela vsem poznano Ave Marijo. Ko sta kot mož in žena stopila iz cerkve, so ju svatje posuli s cvetovi.

Kolona avtomobilov se je nato odpeljala proti renesančnemu gradu Bogenšperk. Civilno sta se poročila v čudoviti grajski knjižnici, ki je nekdanj kot hram učenosti služila Janezu Vajkardu Valvasorju.

Ker je bil to nedvomno najbolj popularen poročni dan v zgodovini človeštva, je Bogdan v silni gneči pred gradom izgubil svojo nevesto, zato je ta na zabavo prišla brez spremstva svojega izvoljenca. Po krajšem iskanju se je Bogdan ven-

darle našel. Tisti večer se potem ni več ločil od svoje Simone, zato svatom neveste ni uspelo ukarati. Poročno slavlje je trajalo vse do jutra. Najmlajšega Vida je ob šestih zjutraj premagala utrujenost in je s kravato za vratom zaspal kar na pragu gostišča.

Cimpričevi sedaj živijo v Ljubljani, vendar pa v njih tli želja, da bi se čez nekaj let preselili na Bloke, seveda ko bodo otroci še malo zrasli. Gašper bi bil s selitvijo na podeželje, čeprav to nudi prostrane travnike za tekanje in igro, prikrajsan za kakovosten trening nogometa, kar mu prestolnica omogoča.

Simona in Bogdan se strinjata, da je bila poroka čudovita in bo vsem ostala v lepem spominu. Pravita, da ni tako pomembno, kdaj se odločiš za ta korak, šteje predvsem to, da se za to odločiš s srcem in da za svojo dano obljubo pred Bogom potem tudi stojiš.

Srečno!

Alenka Ponikvar

Nostalgija

Bloški izseljenci

NAŠI IZSELJENCI, KI SE PO VEČ DESETLETJIH VRAČAJO V DOMAČE KRAJE, PRIHAJAJO Z MISLIJO, DA BODO ZAGLEDALI BLOŠKO PLANOTO TAKŠNO, KOT SO JO ZAPUSTILI TEDAJ, KO SO ODHAJALI. ŽELIJO SI, DA BI NJIHOV POGLED ŠE ENKRAT ZAJEL POLJA, TRAVNIKE, GOZDOVE IN NJIVE, NA KATERIH SO SI PRIDELOVALI SVOJ VSAKDANJI KRUH.

Z globokim začudenjem ugotovijo, da tega ni več, da to ni to, kar so pričakovali. Po vsej planoti vidijo le trave, kako se bohotijo vsepovsod, v svetlejših ali temnejših zelenih odtenkih. Bolj ali manj cvetoče, dehteče, prešerne v gibanju z vetrom in to je tudi vse, kar je še moč videti od polja in tistih lepih njiv. Nikjer ni več pisane palete barv, da bi zadostila pogledu. Nikjer ni več tistih lepih krompirjevih nasadov, ki so njive obarvali belo, rožnato in modro. Njive, posejane z žiti, so se vedno bojevale s pleveli. Med žitom je bila vedno ogrščica tista, ki je dobivala na premoči. Njive je obarvala rumeno. Ajda se je največkrat razcvetela belo. Bila je kot nevestina obleka, mehka, prosojna, mlada, lahka v pozibavanju, ko je skozi njene cvetove potegnil pozen poet-

ni vetrič. Kot da ni bilo že dovolj te krasote na polju, je k popolnosti videza prispeval svojo modrino lan. Detelje so v to paleto barv vlile vse rdeče odtenke.

Še najbolj pa pogrešajo na polju ljudi. Na njivi ni več mame z motiko v roki, žanjice s srpom, grabljice z grabljami, niti voza z živalsko vprego. Namesto vse te barvne lepote iz svojega spomina vidijo le zelene travnike in še bolj temno zelene gozdove. Le tu in tam je še moč videti kakšno majhno zaplatico, posajeno s krompirjem.

Le pomladni spev škrjančka se še oglasi vsako pomlad. Dvigne se visoko pod nebo in veselo zažgoli: »Kmetič, le pojď orat, ženka sejat!«

Bronislava Žurga - Bloška

Želimo vam vesele božične praznike in v prihajajočem letu 2008 obilo zdravja, uspehov in sreče!

Deset pogostih vprašanj o rjavem medvedu

1. S čim se hrani medved?

Medvedi so vsejedci, hranijo pa se s tisto hrano, ki jo je najlažje najti. Večji del leta se hranijo z rastlinsko hrano, ki tako predstavlja 70–85 % vse prehrane. Jedo tudi travo, vendar imajo še raje različne gozdne sadeže in sadje (še posebej slive). Hrana živalskega izvora predstavlja le 20–25 % prehrane, od tega je mrhovine in živali, ki jih ulovi, manj kot 10 %. Včasih najdemo na robu gozda izkopana osja gnezda, iz katerih medvedi zbrskajo ličinke os. Pojedo tudi ostanke plena volka ali risa.

2. Koliko mladičev poleže medvedka in v katerem letnem času?

Paritev medvedov poteka od aprila do avgusta, brejost pa traja od 7–9 mesecev. Mladiči se skotijo v času zimskega mirovanja med decembrom in februarjem in do aprila sploh ne zapustijo brloga (tudi samica v tem času zelo redko zapusti brlog in se ne hrani). Samica ima vsako drugo leto 1–3 mladiče, ki so ob rojstvu zelo majhni in tehtajo le pol kilograma. Samica vodi mladiče do starosti 1,5 leta – to je tudi razlog, da nimajo mladičev vsako leto. Obdobje osamosvajanja mladičev je zanje najbolj negotovo. Mladiči, ki jih je samica odgnala, so »izgubljeni« in v tem obdobju pogostejše zahajajo v naselja, kjer iščejo hrano. Odrasla samica tehta okoli 100 kg, samec pa lahko tudi prek 150 kg.

3. Katere druge vrste medvedov živijo na svetu?

Medvedi so se v zemeljski zgodovini pojavili sredi miocena in tako naseljujejo zemeljsko površje okoli 20 milijonov let. Razvojno so mlajši od drugih zveri. Prvotno je rjav medved poseljeval Azijo, pred okoli 250.000 leti se je razširil v Evropo, kasneje tudi v Severno Ameriko (tam ga imenujejo grizli). Poleg rjavega medveda, ki je po svetu najbolj razširjen, živi na Zemlji še sedem različnih vrst, od katerih so najbolj znani panda (ailuropoda melanoleuca), severni medved (ursus maritimus) in črni medved ali baribal (ursus americanus).

Severni medved je izključno mesojed, saj v njegovem okolju rastlinske

hrane praktično ni. Ta vrsta je tudi edina, ki dejansko lovi človeka kot plen. Rjavi medved človeka nikoli ne lovi za hrano. V pleistocenu je v Sloveniji živel tudi jamski medved, ki je bil bistveno večji od rjavega medveda. Ta vrsta je v poznem pleistocenu izumrla. V bližnji Križni jami so našli veliko ostankov jamskega medveda.

Še pred okoli 3.000 leti je medved živel po celi Evropi. Danes pa je z izjemo severnega dela Skandinavije, baltskih držav in evropskega dela Rusije omejen na vedno bolj osamljene in majhne populacije. Pogosto živi v posameznih državah le nekaj medvedov. V Evropi živi približno 50.000 medvedov (od tega 14.000 izven Rusije) na 2,5 milijona km² (od tega na 800.000 km² izven Rusije).

4. Kako medved preživi zimo?

Medved se v zimskem obdobju pogosto umakne v brlog, vendar to ni prava hibernacija, temveč le zimsko mirovanje ali zimsko spanje. Medved spanje večkrat prekine in občasno tudi zapusti brlog. Kadar je dovolj hrane nekateri medvedi ostanejo aktivni celo zimo. Telesna temperatura se zmanjša le za dve stopinji Celzija. Temperaturo telesa ohranijo s presnavljanjem v jeseni nabrane tolšče. V času zimskega mirovanja se medved ne iztreblja, nastale strupene snovi (sečnina pa se vgrajujejo v beljakovine, ki se odlagajo v sokrvici).

5. Kakšno starost dosežejo medvedi v naravi?

V naravi dosežejo starost okoli 10 let, v ujetništvu pa tudi prek 30.

6. Kako Slovenija izvaja gospodarjenje s populacijami medveda?

Do leta 1955 v Sloveniji ni bilo določene kvote za odstrel medvedov, med leti 1956 in 1990 pa se je ta kvota postopoma zviševala na okoli 40 medvedov na leto. Po letu 1997 se je začela negativna kampanja proti medvedu, ki sta jo sprožila takratna politika in rejci drobnice. V letu 1999/2000 se je odstrel podvojil. Lovska zveza je sicer nasprotovala tako velikemu odstrelu. Med leti

2002–2005 je bilo odstreljenih 363 medvedov, leta 2006 pa 121. Tudi za leto 2007 je predviden odstrel prek 100 medvedov, čeprav so nekatere strokovne službe tako visokemu odstrelu oporekale.

Odnos javnosti do medvedov se je v zadnjih 20 letih bistveno spremenil, kar vpliva tudi na politiko gospodarjenja:

- Na območju stalne prisotnosti medveda je bil do leta 1990 odnos do medvedov izredno tolerant. Živino (le krave) so imeli predvsem v ogradah, zato ni bilo konfliktov.
- Nato se začne odnos spreminjati in postaja vse bolj negativen. Verjetno zaradi odtujenosti ljudi od narave, priseljevanja ljudi, ki niso znali živeti z medvedom, senzacionalističnega poročanja medijev, izrabljanja za politične namene, gojenja drobnice v osrednjem območju medveda.

7. Kako moramo ravnati, če srečamo medveda?

Medved se bo običajno izognil človeku, še preden ga bomo zagledali. Če do srečanja vseeno pride, mu moramo dati možnost umika. Nevarna so lahko predvsem srečanja medvedk z mladiči, saj so te do mladičev zelo zaščitniške. Če pride do bližnjega srečanja, moramo ostati mirni in se s počasnimi gibi pomikajmo nazaj, vendar medvedu ne obrnimo hrbta. Dobro je, če govorimo, da medved spozna, da »ima opravka« s človekom. Od medveda ne smemo teči, saj kljub navidezni okornosti tečejo hitreje kot mi. Plezanje na drevo tudi ni smiselno, saj so vsaj mlajši medvedi spretni plezalci.

8. Koliko medvedov živi v Sloveniji?

Trenutno je ocena populacije rjavega medveda v Sloveniji narejena le z metodo štetja na mrhoviščih. Ker lahko medved v eni noči prehodi velike razdalje, ta metoda ni zanesljiva. Ocena 500–700, ki kroži v javnosti, je res le ocena, ki pa nima prave znanstvene podlage. Sedaj poteka projekt zbiranja iztrebkov rjavih medvedov, v katerega so vključene tudi lovske družine. Iz teh bo na pod-

lagi analize DNK, ki je edinstvena za vsak osebek, podana natančnejša ocena števila medvedov v Sloveniji. Območje rjavega medveda se sklenjeno nadaljuje tudi na območje Hrvaške, zgolj slovenska populacija ni viabilna in se sama ne more ohranjati.

9. Zakaj medvedi bolj pogosto zahajajo v bližino naselij?

Navidezen nagel porast števila medvedov je tudi posledica dejstva, da se medvedi vse pogostejše približujejo naseljem, zato so bolj vidni. Približevanje pa je posledica:

1. Odlaganja smeti, predvsem kompostnih odpadkov ob hišah.
2. Zaradi pogostejšega zahajanja ljudi v gozd medvedi postopoma izgubljajo strah pred ljudmi, zato jim ni neprijetno prihajati v naselje.
3. Zaraščanje travniških površin zaradi opuščanja košnje na bolj zahtevnih pobočjih. Približevanje gozda vasem – medved lahko po gozdu pride do vasi.
4. Poslabšanje razmer v gozdu, ne gozda samega, temveč več cest, hrupa, aktivnosti, rekreacije v gozdu.
5. Med leti 2002–2006 se na mrhovišča ni smelo odlagati živalskih stranskih proizvodov zaradi evropske direktive, ki prepoveduje hranjenje na prostem živčih živali z beljakovinami živalskega izvora, če naj bi meso teh živali uporabljali za prehrano ljudi.

10. Kaj lahko naredimo za odvrčanje medvedov od naselij?

- Ohranjanje gozdnih habitatov in jas v gozdu.
- Sajenje drevesnih vrst s sadeži v gozdu in manjših gozdnih zaplatah.
- Ponovna ureditev mrhovišč.
- Mirne cone, še posebej od decembra do aprila, ko samice polegajo mladiče.
- Prepoved paše drobnice v gozdu.
- Omejevanje dostopa turistov in rekreativcev v okolico aktivnih brlogov.
- Ureditev odlaganja kompostnih odpadkov.
- Odvrčanje medvedov s strašenjem (psi, gumijasti naboji).
- Ograjevanje pašnikov in čebelnjakov z električnimi pastirji.

Jana Kus Veenvliet

Navadni brin

Navadni brin je rastlina sončnih in suhih krajev. Bolj znan je v obliki grma, čeprav lahko zraste tudi v nizko drevo, visoko do 10, izjemoma 15 metrov. Razširjen je po vsem svetu, najdemo ga v Evropi, Aziji in severni Ameriki. Brin raste na siromašnih pašnikih in v opustošenih ter v novonastajajočih gozdovih, skratka tam, kjer druge drevesne in grmovne vrste ne morejo rasti zaradi izčrpanih tal. Poleg tega, da je zelo skromna, je tudi zelo trpežna rastlina, saj ga ne motijo ne suša, ne mraz, ne veter. Vse, kar potrebuje, je veliko sonca. Ravno zaradi te potrebe ga v strnjenih odraslih gozdovih ne najdemo.

Navadni brin je iglavec, ki spada v družino cipresovk. V rodu brinov je preko 60 vrst. Poleg naravnih brinov obstaja tudi veliko število vzgojenih sort, ki množično krasijo naše vrtove. Brinove iglice so kratke in bodeče, v različnih odtenkih zelene barve, dolge približno 2 cm. Skorja je sivo rjava, v mladosti gladka, kasneje razpoka in se lušči v ozkih vzdolžnih trakovih. Če brin zraste v grm, je zelo razvejan, kot drevo

pa izoblikuje piramidasto obliko krošnje. Ne dosega izjemnih dimenzij v smislu višine ali debeline, njegova posebnost je doseganje visoke starosti, saj lahko raste tudi 2000 let.

Brin je dvodomna rastlina, to pomeni, da obstajajo ženski in moški osbki, ki se seveda med seboj razlikujejo. Razlikovalni znak so vsem znane brinove jagode, ki dozoriijo na ženskih rastlinah. Od oploditve pa do zrelosti potrebujejo brinove jagode 2—3 leta. Prvo leto so zelene, kasneje pa temno modre. Jagode imajo aromatičen vonj in grenkosladek, smolnat okus.

Brinove jagode so zelo znane v ljudski medicini. Pripravki iz njih veljajo za najstarejšo obliko zdravljenja. Uporabljali so jih pri več kot sto bolezenskih primerih in so tako na vrhu najbolj uporabljenih zdravilnih rastlin pri nas. V zgodovini so brinove jagode veljale za sredstvo proti nalezljivim boleznim, kot sta kuga in kolera. Danes z uživanjem brinovih jagod odpravljamo urološke težave, bolečine v prebavilih in vse vrste prebavnih

motenj, trebušno slinavko, pa tudi prhljaj, akne, revmo in še marsikaj. Redki so tisti, ki ne poznajo brinovca in njegovih zdravilnih učinkov! Kot zdravilo se v čajnih mešanicah uporabljajo strte brinove jagode. Množično uporabljano je tudi brinovo olje, pridobljeno z destilacijo, ki je učinkovito pri odpravljanju kožnih tegob in težav z dihal, predvsem zaradi eteričnih olj. Vendar pozor! Uživanje brinovih izvlečkov je lahko tudi nevarno ali celo strupeno. Uporaba izdelkov iz brina, še posebej dolgotrajna, ni priporočljiva za ljudi z ledvičnimi obolenji ali občutljivo kožo. Izvlečki brina zmanjšajo plodnost in lahko povzročijo splav, lahko motijo tudi zdravljenje sladkorne bolezni. Zato za brinove jagode velja: nabiraj in uživaj jih s svojo skromnostjo!

V ljudskem izročilu skriva brin svojo moč tudi na druge načine. V kadilu pomešane brinove jagode s timijanom uporabljamo za vizualizacijo in zaščito. Posajen ob vratih odganja tatove. Zrele jagode dodajamo ljubezenskim mešanicam. Če nosimo pri sebi poganjek rastline, nas bo ta varoval pred nesrečami.

Na Cerkniškem brin ni nobena redkost, najdemo ga skoraj povsod, kjer

kmetje opuščajo košnjo pašnikov. Vendar pa obstaja ena redkost, ki se nahaja v naši neposredni bližini. Na zapuščenem naselju Gošič v okolici Cerknice raste pravi velikan med brini, visok 8,8 metrov, s premerom 22 cm na prsni višini in z obsegom debla 70 cm. Ponosni lastnik tega brinovega drevesa je Ludvik Sernel iz Ponikev. Če boste kdaj hodili okoli, bodite pozorni nanj. S svojo postavo vas bo gotovo očaral. Brin, seveda!

Rajko Benčič, revirni gozdar

Medeni zajtrk

O pomenu čebelarstva vse premalo govorimo. Ta mala čudna živalca nas vselej preseneča bodisi po svoji pridnosti, ki nam je lahko le za vzor, ali po svojih proizvodih, ki so mešanica koristne prehrane in zdravilnih učinkov. Slovenski čebelarji si kot dobri gospodarji želijo, da bi se v prihodnje čebelarstvo ne le ohranjalo, pač pa tudi doživljalo nov razcvet in bi njihove vrste pomnožili mladi čebelarji. Tako so 16. novembra letos po vseh slovenskih vrtcih in osnovnih šolah izvajali akcijo medenega zajtrka oziroma malice.

Na Blokah imamo že desetletje zelo aktivno čebelarско društvo. To čebelarско društvo je podarilo vrtcu in šoli med, ki so ga ta dan ponudili s kruhom za zajtrk oziroma malico. Na malico so povabili župana in druge, ki imajo kakršen koli vpliv na javno mnenje, ter na kratko predstavili življenje čebel in pomena, ki ga imajo. Vsem otrokom in njihovim staršem pa so poklonili

z gibanko o pomenu čebelarstva in koristnosti medu za človeški organ-

izem.

Bloški čebelarji si tudi v prihodnje želijo dobrega sodelovanja s šolo. V šoli naj bi deloval čebelarski krožek,

ki bi mlade skozi delo in življenje čebel vzpodbujal za boljše človekovo sonaravno bivanje.

Stane Korenjak

Najhitrejša mlada Bločana

TINA KRANJC IN BLAŽ KRAŠEVEC ŽE ČETRTO LETO TRENIRATA, TEKMUJETA IN SKUPAJ Z OSTALIMI TEKMOVALCI ZASTOPATA NOVODOBNEGA BLOŠKEGA SMUČARJA ŠIROM SLOVENIJE. ZAČELA STA ŽE V PRVEM LETU DELOVANJA OLIMPIJE NA BLOKAH IN VZTRAJATA ŠE DANES. STA PRIDNA, ZAVZETA UČENCA IN ŠPORTNIKA, OBISKUJETA PA 9. OZIROMA 8. RAZRED OŠ V NOVI VASI.

Koliko sta bila stara, ko sta začela trenirati in zakaj sta se odločila za smučarski tek?

Tina: Pred leti, takrat sem bila stara 10 let, smo na šoli začeli s treningi smučarskega teka. Najprej v krožku, kasneje pa pri TSD Novolit Olimpija. Trener Viktor Brezovšek je mene, brata in sestro, pa tudi moja starša navdušil za ta šport in z njim se sedaj ukvarja vsa družina.

Blaž: Začel sem pri 8. letih, za tek pa me je navdušil oči. Če ne bi bil smučarski tekač, bi se ukvarjal z alpskim smučanjem ali pa s plavanjem.

Je trening smučarskega teka naporen in utrujajoč ali pa v njem uživata?

Tina: Bolj kot treningi so naporna tekmovanja. Seveda pa tam delaš

na vso moč in moraš biti fizično in psihično dobro pripravljen, če hočeš, da ti je lepo. Ne smeš pa se obremenjevati z malenkostmi. Sicer pa rada treniram, posebej če se trening izvaja v obliki športnih iger.

Blaž: Treninki so različni. Enkrat so težji, drugič pa lažji. Ko treniramo za moč, je kar naporno, sicer pa uživam v družbi prijateljev in sotekmovalcev.

Kaj imata pri smučarskem teku najraje in česa ne marata?

Tina: Raje tečem v klasični kot v prosti tehniki in uživam, če se lahko gibljem v naravi. Raje sem zunaj kot v telovadnici, edino rolk ne maram preveč. Pogosto se mi zgodi, da padem in to mi ni preveč všeč. Na njih še nisem našla pravega ravnotežja.

Blaž: Rad imam vse tehnike smučarskega teka, še posebej pa uživam, ko mi uspe priti na vrh klanca in se spustim v dolino ter se na ta način odpočijem po hudem vzponu. Moti pa me zelo hud mraz, ko mi zmrzujejo lica v ostri burji. Raje tečem pri zmernih temperaturah.

Vama ostane še kaj prostega časa za druge aktivnosti in s čim se še ukvarjata?

Oba: Niti ne. Je kar to dovolj. Novi trener Uroš Govc nas kar dobro pripravlja in ni veliko časa za kaj drugega. Vendar ni panike, vse se da uskladiti, posebej še na začetku, ko je treningov manj in ni tekmovanj. Ko se resno začneš ukvarjati s tekom, te tudi ne vleče več drugam.

Kakšni so vajini načrti in cilji? Kaj si želita doseči v tem športu?

Tina: Upam, da bom tudi po odhodu iz osnovne šole lahko trenirala in tekmovala ter nadaljevala s tekmovanji v mladinski in članski konkurenci. Trudila se bom, da bom dosegala najboljše rezultate.

Blaž: Postati želim svetovni prvak!

Ali poznata bloškega smučarja?

Oba: Kdo pa je to? Nisem ga še

srečal-a. A je to tisti z lesenimi smučmi, ki jih je sam stesal? Revez, sedaj imamo boljšo opremo, več znanja in tudi kondicije.

Kaj mislita, zakaj se veliko vajinih sošolcev raje ukvarja z drugimi športi kot s smučarskim tekom?

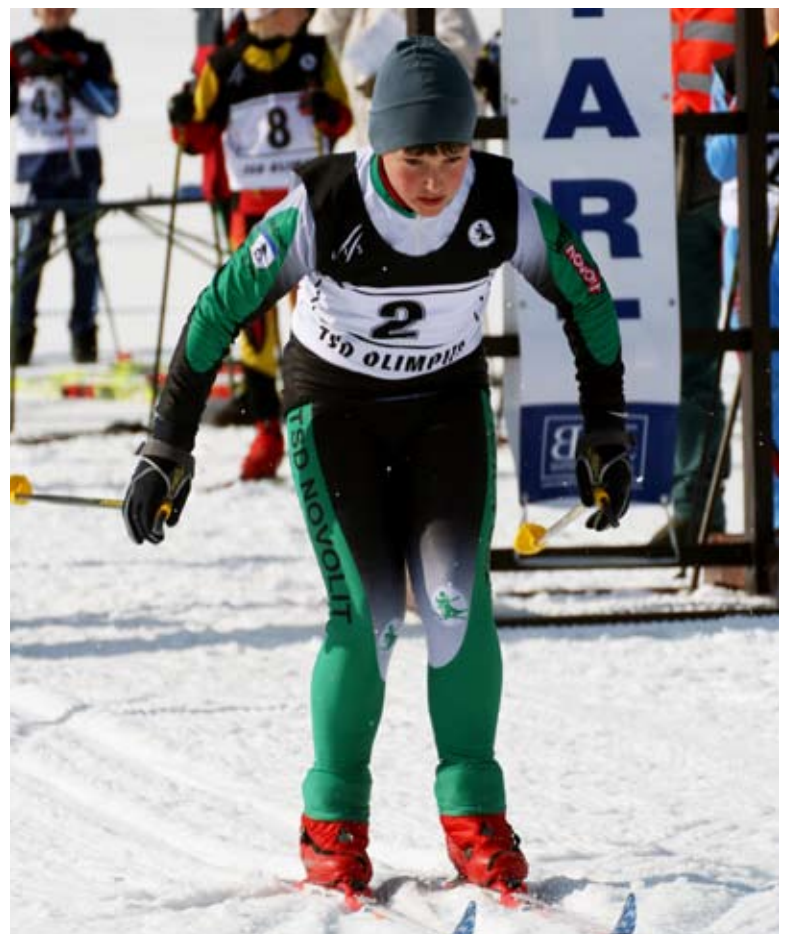
Tina: Za smučarski tek moraš imeti kar nekaj opreme. Mogoče nekatere to moti in nimajo dovolj podpore pri starših. Vendar si vsaj za začetek osnovno opremo lahko sposodijo tudi v šoli. Drugi imajo raje bolj popularne športe, kjer pa bodo težje uspeli. Tretji se ukvarjajo z drugimi stvarmi. Harmonika itd.

Blaž: Ne vem, nekaj jih je, ki bi trenirali samo poleti za kondicijo, pozimi pa ne bi tekli. Vendar to pri smučarskem teku ne gre, saj treniramo zato, da bomo hitri na snegu. Pa še nekaj me moti. Nekateri, ki so včasih trenirali in tekmovali z nami, pa so ta šport opustili, slabo govorijo o smučarskem teku in odvrčajo sošolce od njega. To pa ni lepo, niti potrebno. Kljub temu pa ostaja smučarski tek eden najlepših športov, še posebej na Blokah.

Med šolskim odmorom sem se z bodočima prvakoma pogovarjal Rado Ponikvar

Štartala je Tina Krajnc.

Blaž Kraševc si želi teči zelo hitro, pravzaprav najhitreje.

Starši, pozor!

V ZBELKISM UČANJA, KOT BLOČANI POMENUJEJO SVOJE DOMOVANJE, BIRADI POVEČALIZANMANJE ZA SMUČARSKITEK. MELO, DA NE BISM ELO BITOTROKA, KISE TEM U LEPUM U ŠPORTU NA BLOKAH NE BIPOSVETL. S TEM BIOHRANJALITRADIJO, OTROCIPA BIPODSTROKOVNM VODSTVOM KORETNO PREŽVELISVOJPROSTIČAS.

Na Blokah deluje smučarsko tekaško društvo Novolit Olimpija, ki ima v svojih vrstah nekaj perspektivnih smučarjev tekačev. Prepričani pa smo, da je med vašimi otroki še veliko skritih talentov, ki bi pod skrbnim trenerskim delom lahko uspešno napredovali. Zakaj

ne bi tudi na Blokah vzgojili kakšne Petre Majdič...

V skandinavskih državah tečejo skoraj vsi. Iz te množičnosti, ki je izrazita predvsem pri otrocih, se iz »valilnice« talentov naredijo izjemni tekmovalci, ki so v ponos družini,

pokrajini, državi.

STARŠI

Vabimo vas, da vključite svoje otroke v smučarsko tekaško društvo Novolit Olimpija, kjer bodo v polletnem obdobju nabirali kondicijo v teku, rolkah, kolesarjenju ..., pozimi pa vso pridobljeno energijo prenesli na sneg.

Tisti, ki se boste odločili za vdanitev v društvo, boste vadili enkrat tedensko. Če bodo vaše želje večje, ne samo po rekreativni vadbi, pač pa tudi tekmovalni, se bo število

treningov temu primerno povečalo.

Vse informacije v zvezi z zgoraj napisanim lahko dobite, če na svojih telefonih odtipkate 041 973 244 ali na elektronskem naslovu: uros.govc@guest.arnes.si

Prijave sprejemamo tudi na priloženi prijavnici, če jo pošljete na naslov:

Uroš Govc
Volče 28
1385 Nova vas

Lahko mi jo izročite osebno.

Vabljeni!

Uroš Govc

Športno društvo Bloke

Letošnje aktivnosti smo zaključili z občnim zborom društva. Ugotovili smo, da smo uspeli realizirati vse zastavljene naloge. Že spomladi smo uspešno izvedli spominski nogometni turnir z imenom Mini-jev memorial. Za osnovnošolce smo organizirali dva nogometna turnirja. Kolesarska sekcija je izvedla kolesarjenje po Blokah. V jeseni smo se podali na Blošček. Ta izlet smo zaključili s polhanjem. Skozi vse dneve v zimskem času poteka rekreacija v telovadnici. Ženske se zbirajo pri acirobiki, moški pa bolj pri košarki. Družinska rekreacija je namenjena vsem, tudi otrokom.

Poleti sta dve ekipi z Blok tekmovali v nogometni ligi Loške doline. Sedaj poteka v Starem trgu tekmovalje v košarki. Naša ekipa je po štirih kolih še neporažena. Košarkarji so letos dobili nove trenirke, za kar se zahvaljujemo sponzorju, podjetju Novolit.

Letos smo pristopili tudi k ureditvi travnatega igrišča ter ob njem postavili lesen kozolec. Prihodnje leto načrtujemo, da bi postavili manjšo brunarico za spravilo kosilnice in drugih rekvizitov.

Bloške teke nameravamo organizirati 10. 2. 2008. Pomoč nam je ponudila tudi občina in vsi dosedanja sponzorji. Tako kot doslej računamo na pomoč drugih Bločanov, saj nas je za tako veliko tekmovalje v društvu premalo.

V kratkem bomo pričeli pobirati članarino za prihodnje leto. Je enaka kot doslej in znaša: osnovnošolci 1E, dijaki študentje 7E, ostali 15 E.

Ker so pred nami prazniki, vam želim, da bi jih veselo praznovali, v prihodnjem letu pa zdravja in veliko športnih užitkov.

Miran Širaj

Tekaško smučarsko društvo Novolit Olimpija vabi k vpisu novih članov

Če želiš vaditi na:

- tekaških smučeh
- rolkah
- rolerjih

Poleg tega pa še:

- voziti kolo
- plavati v Bloškem jezeru
- se igrati z žogo

Izpolni prijavnico ali nas pokličite čim prej!

PRIJAVNICA

Ime in priimek

Leto rojstva

Naslov

Telefon

e-naslov

Medobčinsko društvo invalidov

Kot vsa leta do sedaj je tudi v letošnjem letu 2007 Medobčinsko društvo invalidov aktivno delovalo. V začetku marca je bil občni zbor društva, v aprilu kopalni dan v termah Snovik, konec maja izlet na Brione. V juniju smo se ob 25. obletnici društva udeležili srečanja invalidov Notranjske na Vrhniki in po programu dela organizirali ko-

palni dan v termah Banovci ter nakupovanje v Lentiju. V juniju je predviden izlet na Vrščič zaradi premajhnega števila prijav odpadel, v sklopu progama Notranjske regije pa so se predstavniki našega MDI udeležili srečanja odborov v Ilirski Bistrici.

Avgusta so se naši invalidi z vodičem

odpravili na splavarjenje po Dravi. Izven našega programa dela pa smo v sklopu del socialne komisije za ohranjanje zdravja naših invalidov zaradi velikega zanimanja članstva dvakrat organiziral kopalni dan v Izoli in tudi v termah Snovik.

Pohod invalida planinca za člane našega MDI je bil organiziran 16. septembra na Gornje Poljane. Zbrali smo se na Jerman Dolu – v smeri proti Babnemu Polju. Preko 30 invalidov planincev jo je peš mahnilo proti Gornjim Poljanam do vrha, kjer stoji na višini 1060 metrov nad morjem cerkva svetega Andreja. V lepem sončnem vremenu smo imeli lep razgled na vse strani naše Notranjske. V vasi Gornje Poljane, tik pod vrhom, so nam postregli s toplo malico, potem pa smo se po drugi strani hriba vrnili do svojih avtomobilov.

Proti koncu septembra so se naši invalidi (za to je bilo izredno veliko zanimanje) odpravili z letalom na sedemdnevno letovanje v Budvo v Črno goro. Ker je bilo prijav veliko,

sta bili organizirani dve skupini.

S počitnicami na morju na jugu naše bivše skupne države so bili vsi udeleženci v glavnem zadovoljni, le da jo je v začetku oktobra drugi skupini zagodlo slabo vreme, kar pa je za organizatorje in agencije vedno nepredvidljiv dejavnik.

Po vrnitvi obeh skupin iz Črne gore je bila z manjšim datumskim zamikom 9. oktobra izpeljana 10. obletnica pobratenja našega MDI z DI Trbovlje, Piran, Škofja Loka in Ptuj, in sicer v občini Bloke. Zbirno mesto je bilo v prostorih našega MDI v Cerknici, od koder smo se vsi skupaj podali na Bloško planoto in z našim vodičem Matejem Pakižem krenili z avtomobili najprej do Bloškega jezera in nato še do nekaterih točk Krpanove poti. Obiskovalci iz obmorskega Pirana, s ptujskih ravnic in tudi ostali so bili nad našimi hribi in pogledom na notranjski Snežnik navdušeni, saj smo se na naši poti podali skoraj do sv. Urha – 867 metrov nad morjem – in uživali v lepem sončnem vremenu v čudovitem razgledu.

Po vrnitvi s Krpanove poti so si obiskovalci v Novolitu v Novi vasi ogle-

Invalidi so si ogledali Bloško jezero.

PGD Nova vas

Letni pregled dela

Tako kot vsako leto bomo tudi letos pregledali, kaj se je dogajalo v PGD Nova vas skozi celo leto.

Zgodaj spomladi smo zaključili tečaj za izobraževanje gasilcev in

tako usposobili še nekaj članov za operativno delo. Tečaja so se udeležili tudi gasilci iz Velikih Blok, Cajnarjev in Bezuljaka. Nato so se začele priprave na veselico, ki smo jo pripravili v juniju. Že kmalu po

veselici smo pričeli s pripravami na občinsko gasilsko tekmovanje, ki se je letos odvijalo v Novi vasi. Tako smo 6. oktobra gostili ekipe iz gasilske zveze Cerknica in Loška dolina. Dan je bil zelo deževen in mrzel, vendar smo tekmovanja vseeno izvedli in dosegli kar dobre rezultate. Za boljše počutje ob polnih želodcih so poskrbele kuharice na Novolitu. Dekleta so se morala kar dobro potruditi, saj je bilo kar 600 udeležencev.

13. oktobra se je pri nas odvijalo tudi regijsko tekmovanje, ki so se ga udeležile ekipe iz Vrhnike, Logatca, Cerknice in Loške doline, vsega skupaj 800 ljudi. Za prehrano pa so zopet poskrbele kuharice z Novolita, ki so jim pomagale gasilke iz Velikih Blok. Vsem se tudi sedaj prav lepo zahvaljujem.

Naše društvo je imelo na tem tekmovanju tri ekipe. Mladinci so bili četrti, prav tako obe ekipi pionirjev, tako da se drugo leto ne bodo udeležili državnega tekmovanja, kar je letos prvič po osmih letih. Vseeno pa jih moram pohvaliti, saj so se v hudi konkurenci zelo dobro borili.

Kot skromno nagrado smo jih zato peljali na pico.

Drugega decembra smo gostili članice notranjske regije na posvetu, na katerem je aktivno sodeloval tudi poveljnik GZ Slovenije tov. Matjaž Klarič. Po uradnem delu smo vse skupaj tudi skromno pogostili. Za vse delo okoli priprave in izvedbe samega posveta pa je zaslužna naša Pavla Ponikvar.

Sedaj pa se pripravljamo na razdelitev koledarjev, saj vas bomo tako kot vsako leto tudi letos obiskali. Seveda pričakujemo tudi vaše prispevke.

Tudi letos jih bomo namenili za nakup novega kamiona, ali kot se po gasilsko reče GVC 16/25, to je gasilsko vozilo s cisterno 2500 litrov in veliko opreme za gašenje in ostalo reševanje.

No, pa smo že pri načrtih za naslednje leto. Ti so kar veliki. Župan nam je na občnem zboru 16. februarja obljubil, da nov kamion v letu 2008 BO. Mi samo upamo, da se bo ta obljuba uresničila. Sami smo nekaj denarja že zbrali, sedaj pa je

Regijski posvet članic v PGD Nova vas

dali veličastno trofejo mogočnega, 338 kilogramov težkega medveda, ki ga je leta 2002 na domačem Bloščku uplenil domačin, žal že pokojni Jože Modic, Jožkotov Jože iz Velikih Blok. S privoljenjem njegovih naslednikov in LD Slovenije je Novolit prevzel prepariranje, vzdrževanje in hrambo nagačenega medveda, ki je za ogled širši javnosti. Po ogledu medveda in odmoru za kavico smo se zbrali na Runarskem, kjer so nam postregli z notranjsko kolerado.

V nadaljevanju je sledil kratek delovni sestanek in posvet o sodelovanju pobratenih društev z našim MDI, predvsem na športnem področju. Vsa društva smo še naprej za prijateljstvo in sodelovanje v različnih športnih panogah, ki smo jih gojili tudi že do sedaj. Organizacijo za naslednje srečanje društev je prevzelo DI Ptuj.

Na srečanje ob 10. obletnici pobratena z omenjenimi društvi so bili povabljeni tudi župani vseh treh občin ali njihovi namestniki. Udeležba je bila le iz občine Loška dolina, ki je tudi sicer do nas invalidov zelo uvidna in razumevajoča.

na županu in svetnikih, da razvežejo mošnjiček (za 136.000 eur) in tako bomo kamion lahko kupili.

V naslednjem letu praznuje društvo 115 let od ustanovitve, kar je zelo lepa starost. Imamo pa tudi volitve v vse organe društva, saj se naš petletni mandat izteka. Občni zbor društva bo 9. (devetega) februarja 2008 ob 18. uri v dvorani gasilskega doma.

Člani PGD Nova vas razmislite, kdo bi bil najprimernejši za vodenje društva v naslednjem petletnem mandatu. Moje mišljenje je, da je čas, da se vodstvo društva pomladi, saj je le to zagotovilo, da bo društvo še naprej uspešno delovalo.

O samem delu, uspehih in neuspehih sedanjega vodstva pa bom razpredal v Bloškem koraku po občnem zboru društva, saj bi drugače izgledalo kot predvolilni boj.

Moram pa omeniti še nekaj stvari okoli samega gasilskega doma. V njem se kar naprej nekaj dogaja, kar nas kar veseli, saj smo ga zgradili za vse nas Bločane. Tako se v dvorani

V mesecu novembru so šli naši invalidi (namesto martinovanja) zopet na enodnevni kopalni dan v terme Snovik.

3. decembra je bila za vsa pobratena društva v Trbovljah odprta razstava ročnih del invalidov, na kateri je sodelovalo s svojimi izdelki tudi naše MDI.

Na športnorekreativnem področju so bili naši invalidi tudi letos aktivni in prizadevni v vseh tistih športnih panogah, ki jih po svojih močeh obvladujejo in tudi dosegajo lepe rezultate.

Čez celo leto 2007, ki se izteka, so se vodilni v našem MDI redno izobraževali oziroma se udeleževali vseh predpisanih seminarjev, da lahko ustrezno delujejo in obvladujejo vsa, tudi birokratska dela.

Vsi člani upravnega odbora Medobčinskega društva invalidov Cerknica – Loška dolina – Bloke želimo vsem bralcem Bloškega koraka čim lepše bližajoče se božične praznike in mnogo zdravja in sreče v novem letu.

Jožica Škerlj

odvijajo razna predavanja, zraven imamo še tri pisarne, ki smo jih oddali v najem, pred domom najdejo vozniki kamionov, pa tudi osebnih vozil, obračališče, največ obiskovalcev bankomata pa »itak« parkira kar na dovozni cesti h gasilskemu domu. To nas pretirano ne moti, vendar bi bilo lepo, če bi vsaj kdo upošteval prometni znak, ki ponosno stoji pred vhodom na dvorišče gasilskega doma.

Naj bo za letos dovolj.

Vsem občanom Občine Bloke želim v imenu Prostovoljnega gasilskega društva Nova vas in v svojem imenu vesele božične praznike ter zdravja in uspehov polno novo leto 2008, seveda brez požarov. Pozdravljam vas z gasilskim Na pomoč.

*Zvonko Govednik predsednik
PGD Nova vas*

Streliško društvo Veteran Bloke

Dejavnost društva

V tem obdobju je bil osrednji dogodek Državno prvenstvo Slovenije v dinamičnem streljanju z velikokalibrsko pištolo »IDPA«. Dogajalo se je dne 4. 8. 2007 na vojaškem strelišču Bloška Polica. Organizator je bila Slovenska zveza za dinamično streljanje ob pomoči strelskih društev, ki se udeležujemo tovrstnih tekmovanj. Prvenstva se je udeležilo 50 strelcev iz vse Slovenije, dva Avstrijca in dva Italijana. Iz našega društva nas je bilo 12 udeležencev in dosegli smo lep uspeh: 2 prvi mesti, 2 drugi mesti, 2 tretji mesti, 1 četrto mesto, 2 peti mesti in 2 šesti mesti, streljali pa smo v štirih kategorijah.

V treh kategorijah imamo državne prvake: Nagode Zdravko (kat. CDP-SS), Šega Tone (kat. ESP-EXPERT) in Šega Miha (kat. ESP – MM).

V tem obdobju je bilo tudi 5 pokalnih tekem IDPA Slovenije s povprečno udeležbo 40 strelcev iz vse Slovenije na posamezni tekmi.

Na teh tekmah smo člani našega društva dosegli sledeče uvrstitve: desetkrat prvo, enajstkrat drugo, štirikrat tretje, trikrat četrto, petkrat peto, enkrat šesto, dvakrat sedmo in dvakrat osmo mesto. Streljamo v šestih kategorijah.

Na strelišču Bloška Polica smo se udeležili treh tekem odprtega tipa in bili tudi soorganizatorji. S puškami različnih kategorij, pištolo in revolverjem. Povprečna udeležba na treh tekmah je bila 65 strelcev iz vse Slovenije.

Darko Mržek, sekretar društva

Izlet veteranov

V oktobru je bil izlet veteranov vojne za Slovenijo, ki se ga je udeležilo 185 članov. Obiskali smo muzej v Cerknem, muzej na gradu v Idriji, ogledali smo si idrijski rudnik živega srebra in Divje jezero. Zaključek z večerjo in plesom je bil v Centru vojnih veteranov v Logatcu. Imeli smo se lepo.

Darko Mržek

Izlet v Belo krajino

Na pobudo župnika Lojzeta Hostnika smo se v mesecu oktobru župnijski sodelavci župnije Sveta Trojica odpravili na enodnevni izlet po Beli krajini. Iz župnije Bloke so odšli že en teden prej. Prijaznemu vabilu smo se radi odzvali tudi zato, ker je bil izlet organiziran v jugovzhodni del naše lepe Slovenije, v Belo krajino, ki je kar premalo poznana.

Pod duhovnim vodstvom našega g. Lojzeta in vodičke, domačinke Barbare, smo med potjo spoznavali zgodovinske znamenitosti krajev, skozi katere smo se vozili do našega končnega cilja, TREH FAR. Preko Kočevskega smo se odpeljali do krajinskega parka Lahinja, kjer smo lahko videli več kot 200 let staro majhno hiško s črno kuhinjo, v kateri je odraščalo 11 otrok, kar je za današnje blagostanje in udobje

kar težko predstavljivo. V vasi Veliki Nerajac smo videli tudi domačo obrt – izdelavo vrčkov, piščalk in drugega in si po želji tudi kupili spominček. Ta vas je leta 2005 dobila posebno nagrado Evropske unije za razvoj podeželja.

Prijazna domačinka gospa Vera, ki je tudi vodička za izletniške skupine iz tujine, je pri starejši gospe za nas poskrbela še za postrežbo z ajdovo potico, katere recept nam je na koncu tudi zaupala.

Naš izlet smo nadaljevali do vasi Adlešiči in videli tudi izdelavo belokranjskih pisanic. Še posebno zanimiv pa je bil za nas prikaz tkanja platna in postopek, kako sploh priti do le-tega. Razen samega tkanja na statvah je to delo nas starejše spomnilo na mladost z našimi babicami, ki so tudi v naših krajih pridelovale in obdelovale lan. Zbirka narodnih vezenin je edina v Sloveniji in je enkratna, lahko smo si te lepe izdelke tudi kupili.

Naše romanje se je preko Metlike nadaljevalo do treh romarskih cerkva TRI FARE, v eni izmed njih smo imeli sv. mašo. Ta cerkev je posvečena Materi sedmih žalosti,

druga lurški Mariji in tretja sv. Jerneju.

Po maši smo se podali do Jugorja, kjer nam je Peter Badovinac, našima vodičema že dobro poznan domačin, postregel s pravim belokranjskim kosilom in metliško črnino. Pot proti domu čez Gorjance in Novo mesto, kjer smo lahko videli tudi avtomobilski gigant Revoz, nam je na avtobusu popestril Janez Hiti s skoraj pozabljenimi pesmimi, ki so jih znale zapeti samo še naše stare mame, tudi njega je naučila njegova stara teta. Z nami je bil tudi Dominik. Za njegov 50. rojstni dan smo ga povabili na izlet in to darilo ga je izmed vseh še najbolj razveselilo.

V gostišču Tušek smo naredili kratek postanek in si ogledali zaprtega medveda. Za nekatere je bila to tudi posebnost, saj medveda v prosti naravi kljub temu, da jih je na Notranjskem kar veliko, ni tako lahko videti od blizu.

Z lepimi vtisi celega dne smo se v večernih urah vrnili na svoje domove.

Jožica Škrlj

Okrogla obletnica Dominika

V našem občinskem glasilu smo Dominika Otoničarja že predstavili junija 2002. Prav je, da nekaj malega o njem napišemo tudi letos, ko je v mesecu septembru srečal abraham.

Še vedno živi pri Sv. Trojici v stari hiši, ki pa jo je lastnik lepo obnovil,

tako da ima tudi Dominik lepše stanovanje. Na njivici blizu hiše, kjer živi, si pridelava malo krompirja in zelenjave, ima tudi še nekaj zajčkov in dva mačka, za katere prav lepo skrbi.

Do letos spomladi si je od svoje podpore, ki jo dobi od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, zopet prihranil in si kupil novo kolo, ker je staro, tako pravi, že »precej izrabljeno«. Redno ga obiskuje patronažna sestra, ki ga, če je potrebno, odpelje tudi do zdravnika ali zobozdravnika.

Od zadnjega prispevka o njem v Bloškem koraku je Dominik tudi kar malo opešal; v mrzlih zimah se večkrat prehladi in to se pozna tudi na njegovem zdravju in splošnem počutju. Kljub temu pa je priden in sam skrbi zase in si tudi še vse skuha sam. S sosedo Fani Seljakovo, ki je njegova glavna pomoč in opora, sta ugotovila, da bi bilo dobro in pametno zamenjati štedilnik na

drva, ki ga ima Dominik za kuhanje in ogrevanje kuhinje. Bližal se je njegov rojstni dan, pa je Fani prevzela pobudo in organizacijo, da njegovi prijatelji in sosede iz bližnjih vasi, ki se vsako nedeljo srečamo pri Sv. Trojici, zberemo za nakup tega štedilnika in ustreznega predalnika zraven. Veliko ljudi se je odzvalo, Dominik in Fani pa sta

tisto nedeljo po maši vsem prisotnim pred župniščem postregla sendviče, kavo, pecivo in pijačo.

Prav na dan njegovega rojstnega dne pa smo ga presenetili z darilom, ki ga je bil zelo vesel. Skupaj smo nazdravili s kozarčkom vina, bila je tudi torta – sadna in čokoladna, in imeli smo se prav lepo. Vsi – sosede, prijatelji in drugi, ki so prispevali za nakup darila, pa smo mu zaželeli še mnogo, predvsem zdravih let.

Jožica Škrlj

Dominu so pripeljali darilo.

Gasilsko tekmovanje Matevža Haceta

Letošnja jesen je bila za gasilstvo na Bloški planoti ena uspešnejših, saj je prostovoljnemu gasilskemu društvu iz Nove vasi ob izdatni pomoči prostovoljnega gasilskega društva Velike Bloke uspelo uspešno izpeljati tako občinsko kot regijsko tekmovanje gasilcev.

Občinsko tekmovanje je bilo izvedeno 6. 10. 2007, istočasno za Gasilsko zvezo Loška Dolina na prostoru ob gasilskem domu v Novi vasi. Na tekmovanju je v različnih starostnih kategorijah sodelovalo več kot 40 ekip iz vseh članic Gasilske zveze Cerknica. Člani PGD Velike Bloke smo z rezultati lahko zelo zadovoljni, saj nam je kljub naši sorazmerni maloštevilnosti uspelo sestaviti kar 5 ekip v kategorijah članic, članov, mladink, mladincev in pionirjev. Nihče od nas, ki smo vložili kar nekaj truda v sestavo in treninge ekip, pa si ni upal niti pomisliti na rezultate, s kakršnimi so vse naše delo poplačali tekmovalci. Presenetili so nas s tremi prvimi

mesti (v kategorijah članic, mladink in mladincev), z enim drugim mestom v kategoriji pionirjev in petim mestom v kategoriji članov. Dobri rezultati so se nadaljevali tudi teden dni pozneje, 13. 10. 2007, ko se je na istem prizorišču odvijalo

regijsko tekmovanje, na katerem so poleg društev GZ Cerknica sodelovala tudi društva gasilskih zvez Logatec, Loška dolina in Vrhnika. Sodelovalo je več kot 65 ekip. Naši tekmovalci so zopet zasedli dve prvi mesti (med mladinkami in mladinci) ter drugo mesto med članicami. S takšno uvrstitvijo so si te tri ekipe zagotovile sodelovanje na državnem prvenstvu prihodnje leto. Na državno prvenstvo so se ekipe našega društva tako uvrstile že petič zapored.

Prvič pa bodo našo regijo na državnem prvenstvu prihodnje leto zastopale kar tri ekipe iz PGD Velike Bloke, kar je vsekakor veliko priznanje za društvo take velikosti, kot je naše. Ob tako velikem uspehu se kot poveljnik zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali realizirati na pogled velikopotezni načrt tekmovanja v vseh kategorijah. Vsi skupaj smo še enkrat potrdili stari rek: »V slogi je moč.« Na pomoč!

Zdravko Modic

Pismo Turističnemu društvu Bloke

Praznovanje občinskega praznika občine Bloke 2007 je za nami. Pravi čas za pregled doseženega in nove načrte posebej po tem, ko je letošnji praznik lepo uspel v zadovoljstvo vseh, ki smo kakorkoli pri tem sodelovali ali pa se udeleževali prireditev. Vašemu društvu čestitam za opravljeno delo.

Ideje o vsebinah za leto 2008 so morda preuranjene, pa vendarle:

Prihodnje leto bo minilo 150 let od izgradnje mostu v Velikih Blokah. Tako govori kamnita plošča sredi mostu, čeprav se na Blokah trdovratno govori o Napoleonovem mostu.

Proučitev zgodovine, čiščenje in drobne sanacije samega mostu in zgodovinskega napisa ter ureditev neposredne okolice bi tega »lepotca« ponovno vrnila v našo zavest kot enega velikih gradbenih projektov na Blokah. Mnogi ljudje, ki se ustavijo na ali ob njem, pa bi tako dobili prave informacije.

Morda za začetek zapis z mostu, kot sem ga sam prepisal pred nekaj leti in govori o graditeljih ter času gradnje:

Se. K. Kaj. Majest.
Franz Jozef

Se. Exel. Gustav
Graf Chorynsky

K. K. Staatmeister
Anton Ogrinz

K. K. Bauvorhaben
Stadt Laas

– 1858 –

Op.: O mostu iz leta 1858, to je 10 let po pričetku vladanja avstro-ogrskega cesarja Franca Jožefa, ko je bil deželni glavar Kranjske grof Chorynsky in okrajni glavar v Logatcu, kamor je spadalo tudi mesto Lož, Anton Ogrinz, najbrž ne moremo govoriti o Napoleonovem mostu.

Lep pozdrav, Alojz Mazij

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Poleti smo v uredništvo dobili fotografijo »Napoleonovega mostu«, ki jo je posnel Tomo Beroš. Pa tudi sicer je to že kar javno mnenje. Pismo, ki ga je gospod Lojze Mazij poslal na Turistično društvo, se nam zdi pomembno in ga v celoti objavljamo. Enako vsebino, kot je v tem pismu, je zapisal tudi nekdan-

ji bloški župnik Andrej Makovec v farno kroniko. Očitno ni imel Napoleon nič opraviti s tem mostom. Morda mu pa ljudje rečejo »Napoleonov« zato, ker nekoliko spominja na napoleonov klobuk. Kdo ve? Turistično društvo pa je pobudo sprejelo in jo bo skušalo realizirati.

PGD Velike Bloke

Zahvala vsem darovalcem za nakup gasilske avtocisterne

Spoštovani!

Objavljamo seznam darovalcev, ki so nam že nakazali ali vplačali prispevke, namenjene za nakup gasilske avtocisterne.

To so: Doles Miroslav, Velike Bloke; Intihar Zofka, Velike Bloke; Pavlič Jožica, Velike Bloke; Drobnič Zinka, Velike Bloke; Kolarev Branka, Velike Bloke; Kovač Marija, Velike Bloke; Rudolf Alojz, Velike Bloke; Brezovar Tomo, Velike Bloke; Dobravec Franc, Velike Bloke; Žagar Milan, Velike Bloke; Drobnič Anton ml., Velike Bloke; Modic Franc, Velike Bloke; Modic Milena, Velike Bloke; Zakrajšek Rajko, Velike Bloke; Primožič Franc, Velike Bloke; Otoničar Vinko, Velike Bloke; Hiti Mirko, Velike Bloke; Mazij Alojz, Velike Bloke; Jakopin Jožef, Velike Bloke; Jakopin Jože ml., Velike Bloke; Mazij Jožef, Velike Bloke; Mazij Jože ml., Velike

Bloke; Mulec Ana, Velike Bloke; Meden Viktor, Velike Bloke; Ponikvar Jože, Velike Bloke; Picerija Romana, Velike Bloke; Modic Franc, Velike Bloke; Modic Ljubica, Velike Bloke; Dondić Ana, Velike Bloke; Dulić Indira, Velike Bloke; Klučar Jože, Velike Bloke; Drobnič Vilko, Velike Bloke; Modic Alojz, Velike Bloke; Modic Slavko, Velike Bloke; Modic Andrej, Velike Bloke; Hiti Ivana, Velike Bloke; Mlinar Marija, Velike Bloke; Bahunek Milka, Velike Bloke; Modic Zdravko, Velike Bloke; Drobnič Mirko, Velike Bloke; Modic Matjaž, Velike Bloke; Škrabec Alojz st., Velike Bloke; Škrabec Alojz ml., Velike Bloke; Škrabec Milena, Velike Bloke; Beroš Irena, Velike Bloke; Bavec Marjan, Velike Bloke; Modic Peter, Velike Bloke; Snel Anton, Velike Bloke; Prezelj Božo, Velike Bloke; Turk Dragica, Velike Bloke; Škrli Ivan, Sleme; Ponik-

var Ivan, Sleme; Pirman Anton, Mramorovo; Knavs Anton, Radlek; Modic Ivan, Radlek; Modic Janez ml., Radlek; Zgonc Anton, Radlek; Zidar Anton, Radlek; Lapajne Ivan, Radlek; Avsec Marija, Radlek; Avsec Jože, Studeno; Koren Roman, Studeno; Kranjc Janko, Studeno; Ponikvar Jože, Rožanč; Kraševac Milan, Hribarjevo; Hiti Marko, Lovranovo; Korošec Jože, Jeršanovo; Avto M Kraševac, Ulaka; Kraševac Janez s. p., Ulaka; Zupančič Julka, Sveta Trojica; Seljak Andrej, Sveta Trojica; Zgonc Jože, Nova Vas; Župnijski Urad Bloke, Fara.

Naj omenimo, da bo akcija zbiranja prispevkov potekala vse do leta 2010, ko bo PGD Velike Bloke praznovalo 80 let delovanja. Takrat naj bi bil prevzem novejša gasilske avtocisterne.

Naš TR je: 02035 – 0016113351

NLB Nova vas ali pri blagajniku društva g. Alojzu Škrabcu ml.

Vsem se iskreno zahvaljujemo. Zavedamo se, da čas, ko zbiramo prostovoljne prispevke, ni najbolj primeren. Vemo tudi, da se nekateri še niste odločili za denarno pomoč, pa verjetno ne zato, ker to ne bi želeli, temveč zaradi finančnih težav, ki so občasno povsod prisotne.

Še enkrat bi poudaril, da moramo kupiti novejša gasilska vozila, saj je sedanja avtocisterna stara 30 let. Do težav prihaja tako pri servisiranju kot pri nakupu rezervnih delov.

Vodstvo PGD Velike Bloke se vsem iskreno zahvaljuje in Vam želi vesele božične praznike ter srečno in zdravo novo leto 2008.

Članom gasilskega društva se opravičujemo, ker je pri tiskanju prišlo do napake in niso vpisali voščila za božične praznike.

Miroslav Doles,
predsednik PGD Velike Bloke

PGD Velike Bloke

Tudi letos na morje

Že štiri desetletja je stara tradicija, da se gasilci Velikih Blok odpravimo na morje. Tako je bilo tudi letos. 15. julija 2007 smo se v jutranjih urah odpravili na enodnevno kopanje v Strunjan. Gasilci, gasilke in starejši gasilci – veterani, ki so bili vzorniki mladim, so preživeli izredno lep dan na obali Strunjana.

Omenjenega dne se je 53 gasilcev, gasilk in veteranov odpravilo z voznikom Vojkom na zaslužen kopanje v Strunjan. S seboj smo seveda, kot vsako leto, tudi letos vzeli malico, da smo bili kos napornemu dnevu.

Pozno zvečer smo se veseli, razpoloženi, pa tudi utrujeni, vrnili domov.

PGD Velike Bloke ta tradicionalni izlet – kopanje poklanja mladim za

odlične rezultate na tekmovanjih in drugih akcijah. Naj povemo, da se za

jesensko tekmovanje pripravlja kar pet mladih ekip. Vodstvo društva je s požrtvovalnostjo ekip pod vodstvom mentorjev zelo zadovoljno. Zadovoljni smo tudi z njihovimi uspehi. Tako kot do sedaj bomo skušali to tudi nagraditi. Vsem se zahvaljujemo za pomoč pri organ-

izaciji, še posebno Občini Bloke – županu za sponzorstvo (prevoz na enodnevni izlet).

Predsednik in vodja odhoda na morje Miroslav Doles

Bloške gospodinje

Skoraj neverjetno, pa vendar je res, da je minilo že pol leta od našega zadnjega prispevka na društveni strani Bloškega koraka. Pa nič zato, kajti me smo imele polne roke dela z gospodinjenjem doma, v službah, pa tudi v društvu smo bile zelo aktivne. Tu bomo, se razume, poročale samo o delu v našem društvu.

Organizator Mihaelovega sejma, g. Polde Mišič, nas je poprosil za pomoč pri organiziranju in sodelovanju na tem sejmu. Verjetno vas že velika večina ve, da je bil to v preteklosti eden največjih živinskih sejmov na Slovenskem in tu so Bločani še kako znali svoje raznovrstne izdelke,

pridelke in živino pretopiti v denar. Mihaelov se imenuje zato, ker je bil že po tradiciji na dan svetega Mihaela, ki je bloški farni zavetnik in ta dan je tudi farno žegnanje.

Torej, kot rečeno smo vse članice Zarje priskočile na pomoč organizatorju in skupaj smo uprizorili delček nekdanjega sejemskega utripa. Seveda je k temu pripomoglo zelo lepo vreme. Me smo razstavile svoje izdelke iz testa in pridelke na treh stojnicah. Še posebej smo bile atraktivne s prodajo »kuhane kolera«¹, ki smo jo same skuhale. Do noči smo prodale skoraj vse naše prinesene dobrate. Naj povem, da

smo na posebni stojnici prodajale in predstavljale tudi bloško hrano, pridelano na ekološki način.

Dejavne smo bile tudi na drugih področjih. Pet članic se nas je udeležilo izobraževanja za peko kruha, potic in testenin na tradicionalen način, za kar bomo prejele tudi certifikat. Na podlagi tega certifikata bomo lahko legalno izvajale dopolnilno dejavnost na kmetijah.

V mesecu novembru smo organizirale izlet v Trbiž. Od doma smo se odpravile že zelo zgodaj, tako da smo bile v Trbižu že pred deseto dopoldan. Tu smo uprizorile pravo bloško kupčijo »ledrastih«² izdelkov, saj smo vse večče pravega »glihanja«. Ogledale smo si tudi Jezera. Domov grede smo se ustavile v Kranjski Gori v gostišču Cvitar, ki je last bloškega rojaka iz Slemenca, Francija Kraševca, in se dobro okrepčale z dobrotami, ki nam jih je pripravil. Domov smo se vrnile dobre volje še posebej zato, ker je kupčija dobro uspela.

Prvo soboto v decembru pa smo v središču Nove vasi postavile Miklavžev stojnico, ki se je šibila pod dobrotami, tradicionalnimi za ta čas (miklavžki, parkeljni, medenjaki). Za poredne pa je bila pripravljena tudi palica, vendar ker porednežev ni bilo, je ostala za naslednje leto. Zaradi službenih obveznosti je bil svet Miklavž kljub vabilu odsoten, je pa obljubil, da

nas bo naslednje leto zanesljivo razveselil s svojo prisotnostjo pri stojnici. Stojnica je bila kljub hladnemu vremenu presenetljivo dobro obiskana.

Kot vsa društva imamo tudi me načrte in želje za prihodnje leto. Naš velik izziv je postavitve velikonočne razstave, zato ob tej priložnosti naprošamo vse Bločane, ki bi bili pripravljeni priskočiti na pomoč s predmeti iz starih časov, ki so jih gospodinje uporabljale pri vsakdanjih opravilih. Najbolj pa bi bile vesele vseh zelo starih kuharskih knjig na Bloški planoti. Le kdo ima najstarejšo? Vse izdelke bomo po koncu razstave seveda vrnili lastniku.

Po objavi zadnjega članka in vabilu, da se vse zainteresirane lahko prijavite v društvo, se je društvo povečalo za pet članic. To vabilo velja še naprej – več nas je, bolj je prijetno. Kontakt GSM: 041 878 126 (Marija Jakopin)

Sedaj pa, ko se bliža božični čas, želim vsakemu posebej:

*Ne zapiraj se,
ne zaklepaj se,
ne izključuj se,
ne zapiraj se življenju,
vzemi ključ v roke,
odpri vrata v življenje. Pogledj,
kaj je za njimi skritega zate.*

Marija Jakopin

Gospodinje so prodajale Miklavževa darila.

Silvestrske klobase

Bilo je nekako pred 40-timi leti. Takrat je bilo na Blokah kar dejavno telovadno društvo »TVD Partizan Bloke«. Da je v največkrat prazno blagajno kanil kakšen dinar, smo v dvorani, ki je bila dograjena leta 1960, večkrat prirejali ples in veselice ter seveda tudi silvestrovanje. Poleg godcev je bilo potrebno dobiti še pijačo in hrano – seveda klobase.

Takrat klobas na Blokah nisi mogel dobiti tako kot danes, odlične klobase pa je delal mesar Arko v Sodražici. Potrebno jih je bilo naročiti in seveda iti ponje. Ker sem takrat imel avto – »fička«, so naba vo zaupali meni. En dan pred Silvestrom naj bi jih šel iskat.

Malo prej pa je zamelo kar nekaj

snega. Skrbelo me je, kako bom šel nazaj v Boncarski klanec (še po stari ovinkasti cesti). Zato je šel z mano Petronov Dravo, če bi bilo treba avto v klanec poriniti. Dobila sva se pred zadružno gostilno v Novi vasi. Mimo pa sta prišla upravnik zadruge Lenčkov Korle in Pismonošev Zmago, takrat še študent. Vprašala sta, kam se odpravljava. Povedala sva, kam greva in po kaj. Korle je rekel, da bi šel z nama, da bi se v Sodražici ostrigel (takrat na Blokah tudi frizerja ni bilo). Pridružil se je še Zmago, ki bi rad sodraškemu zdravniku, s katerim sta bila prijatelja, voščil novo leto. Družno smo se zbasali v »fička«³ in se odpeljali proti Sodražici.

Srečno smo prispeli. Ker pa nisem

točno vedel, kje je mesnica, sem na »placu«⁴ sredi Sodražice ustavil in vprašal možakarja, ki je šel mimo, kje je mesnica. Prijazno mi je povedal, da je blizu cerkve. Pa je še Korle vprašal, kje je frizer. Tudi to je povedal. Nato se je tudi Zmago oglašil in vprašal, kje »dohtar«⁵ stanuje. Še to nam je pojasnil.

Ko smo se zahvalili in se hoteli posloviti od prijaznega »informatorja«, je ta še enkrat prišel do avta in hudomušno pripomnil: »Če boste pa še bab'co iskali, je šla pa glih zdej u štacuno.«

Korle je na to pripomnil: »Prec' se vidi, de smo u tabrihtni dolini!«⁶ Šli smo vsak po svojih opravkih in se nato dobili v gostilni pri Mikoliču. Tam smo malo poklepetali z domačini iz »tabrithe doline.« Med vsem mogočim smo tudi izvedeli, da je nad Sodražico na hribu

cerkev Žalostne Matere božje.

Korle je na to pripomnil: »Ja, mejnede! Kakšna pe če b't, če na Sadržčo gljeda.«

Na te besede so se domačini sumljivo spogledovali. Da ne bi bilo še kakšne zamere, smo se hitro odpravili proti domu ... Malo smo po stari navadi še »konje odahnili«⁷ v Podklancu v gostilni pri Štebenkerju, nato pa zadovoljni s »fičkom«⁸ brez težav prevozili Boncer in drugi dan ob sodraških klobasah veselo dočakali novo leto.

Dočakajte ga letos tudi vi zdravi in veseli. Pa ne ob schengenskih ali Mercatorjevih, ampak ta pravih bloških klobasah.

Srečno želi Obloški Tonček

Tale narodna nas je vabila na srečanje ob 40. obletnici valet. Začelo pa se je tako. Na prireditvi ob občinskem prazniku v Cerknici srečam sošolko Majdo, ki mi pravi, da letos obhajamo 40 let zaključka osnovne šole v Novi vasi. Pred tem pa se je Majda o tem menda že pogovarjala z Dušanom. Dodatno me je v tem času po spletu našla naša nekdanja sošolka Slavica, ki sedaj živi v Beogradu. Iz njenih e-mailov je izžarevala velika nostalgija po Blokah. Vsa ta energija je pripeljala do tega, da sem se začel resneje ukvarjati z organizacijo. Mislim sem, da bo največji problem zbrati aktualne naslove, vendar je Silva to skoraj v celoti opravila v enem dnevu. Z mestom srečanja pa tako ali tako ni bilo težav, saj imamo sošolca Jan-eza, ki ima gostilno.

17. novembra okrog 18.00 smo se začeli počasi zbirati. Midva s Slavico sva bila že celo dopoldne na Blokah. Obiskala sva sošolca Jaka in Janeza v Metuljah, bila sva na pokopališču pri Fari, kjer ležita naš sošolec Tone in tovarišica Ivica. Hodila sva tudi okrog zgradbe naše šole, vendar dlje od ograje nisva mogla.

Zbralo se nas je 18 sošolcev in v veliko veselje vseh tudi dve naši tovarišici, Valči in Milena. Kar nekaj nas je bilo takih, ki se nismo videli že več kot 40 let in potrebno je bilo nekaj časa, da smo se spoznali. Obljubili smo, da bomo to popravili in se naslednjič srečali že čez 5 let. Za organizacijo smo zadolžili Anico. Skupaj s Silvo bosta tudi dopolnili seznam, kajti naš razred je imel veliko fluktuacijo učencev, tako na račun zaostajanja kot otrok staršev, ki so službovali v kasarni.

Večer je potekal predvsem v podoživljanju dogodkov iz časa, ko smo skupaj gulili hlače po šolskih klopih. Na srečo imajo nekateri izmed nas še izvrsten spomin. Predvsem Dušan je nanizal kar nekaj zanimivih pripetljajev, ne smem pozabiti tudi tovarišic, ki pa so že tako ali tako poznane po izjemnem spominu.

Da ne bi samo sedeli in se mastili, je Jože pripeljal s seboj sina, izvrstnega harmonikaša. Skupaj sta jih kar nekaj urezala, mi pa smo zablesali in zapeli, med drugim tudi:

Mi se imamo radi, radi, radi, radi, saj smo vsi še mladi, mladi, mladi ...

Drago Telič

Stoji učilna zidana, pod njo je stara jablana ...

Šolarke in šolarji so zrasli.

Študentski klub BOŠ

AAAAAAAAAAAA

V novembru je BOŠ gostil že tradicionalni 4. filmski festival. Vsem, ki ste ga zamudili (ni vas malo), vam je lahko žal.

In naprej? 22. decembra se nam obeta žur, na katerem bosta nastopili skupini Lex Universalis in Kosmate dlesni. Kot vsako leto se bomo

tudi letos odpeljali na smučanje. Mogoče kar za cel vikend.

Ne pozabimo pa na občni zbor, ki bo 23. februarja 2008. Takrat bo BOŠ dobil novo vodstvo. Čas je, da razmislite o kandidaturah.

BOŠ

Diplomirala je

Kot ste opazili, je bilo v zadnjih mesecih malce sušnega obdobja, kar se novih diplomantov z Blok tiče, a jesen je poskrbela za nekaj sadov.

Tik pred Miklavžem je diplomirala Alenka Ponikvar iz Nemške vasi. Študirala je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, izbrala si je finančno smer in računovodstvo z revizijo, zagovarjala pa je delo z naslovom Učenje združbe in učeča se združba.

Alenka pravi, da je študij ekonomije zanimiv, predvsem pa te oboroži s teoretičnim znanjem, osnovo za nadaljnje razmišljanje. Pogrešala je predvsem več praktičnih predmetov, zato se je odločila, da se zaposli, kasneje, ko si bo nabrala nekaj delovnih izkušenj, pa se bo odločila, ali bo nadaljevala z magistrskim študijem ali ne, saj meni, da bi veliko težje dobila zaposlitev z 8.

stopnjo izobrazbe in brez delovnih izkušenj kot sedaj.

Čestitamo!

Miha Knavs

Iz rdeče telefonske govornice ...

V DANAŠNJI DOBI INTERNETA IN VSEH TEHNOLOŠKIH PRIPOMOČKOV LAHKO DALEČ PRIDEŠ. NI SI TEŽKO IZBRSKATI DELO, ZABAVO ALI SAMO POTOVANJE NA KATERIKOLI KONEC SVETA.

Pa sem pustila študij eno leto na paši ter si rekla: »Študij me bo počakal, izkušnje in mladostne dogodivščine pa ne.«

Vzela sem le najnujnejše in odletela z airbusom takorekoč čez lužo, v Anglijo.

Živim pri indijski družini, kjer delam kot au-pair (ali baby sitter) v izjemno barvitom mestu Leicester (East Midlands). Torej, »dvojni kulturni šok«.

Včasih se res zdi, da Anglija ni del Evrope. Najprej sem se morala navaditi, v katero smer pogledam, preden prečkam cestišče, ker, kot vemo, Angleži vozijo na nasprotni strani kot preostala Evropa. Hitro sem se privadila na izjemno opravičevanje in zahvaljevanje, kot imajo to v navadi Angleži. Zadnjič sem nekemu v naglici stopila na čevelj, potem ko sem se mu opravičila, je rekel: »Welcome, hmm ...« (o. p.:

Dobrodošla). Kljub svoji vpljudnosti pa nimajo navade, da bi se sezuvali ob hišnem vstopu. Na postajališču moraš avtobuse štopati, drugače te gladko ignorirajo. Običajen je pogovor o vremenu z vsakim ob kateri koli priložnosti. Torej, če zmanjka tem za pogovor, načnemo to deževno vreme. Ni neobičajno, če tujec prisede k tebi in pove kakšno čez vreme ali vpraša po uri. Kakršno koli navezovanje stika je nujno, čeprav samo za 10 minut. In končno, Angleži imajo všečen smisel za humor. Poln je sarkazma, vendar še vedno izviren.

Pravzaprav je v mestu z 280.000 prebivalci kar 100.000 priseljencev. Prav to dela mesto tako barvito in polno kulture, prireditev ... To, da veš, da je veliko drugih ljudi okoli tebe, ki so od drugod in se prav tako kot ti privajajo na novo okolje, priča neko domačnost. Prvič v življenju sem videla tako

krasno mešanico ljudi. Največ je priseljencev iz Somalije in Indije. In zdi se, da to dejstvo nobenega ne ovira. Presenetljivo je, da nisem zasledila rasnega razlikovanja. Na vseh delovnih mestih vidiš ljudi vseh barv (niso le črni ljudje tisti, ki sedijo za receptorskim pultom, in ne samo indijski ljudje, ki prodajajo blago na metre, in ne samo Kitajec, ki dela v restavraciji Zlati zmaj). Ljudje so strpni drug do drugega in odprti do sprejemanja novega, tako zelo harmonični.

Svetovljansko mesto utripa v različnih praznovanjih, ki jih slavijo hindujci, kristjani, muslimani. Tako smo 9. novembra z družino, kjer bivam, praznovali diwali, kar je za hindujce eden izmed največjih praznikov. Na ta dan se slavi boga luči (hindujci imajo verovanje v več bogov in ponavadi imajo v hiši, v kakšnem kotu, oltar, posvečen kakšnemu od bogov). Dnevi okoli tega praznika so več kot teden izgledali kot mavrica na temnem nebu.

Od novembra do decembra so potekale v mestu razstave in koncerti na temo: Black history season Leicester, kot spomin 200-letnice razpustitve črnih ljudi v Veliki Britaniji. Tako ima vsak veroizpovednik svoje mesto, kjer lahko opravlja verske obrede. V

mestu sem našla hindujski tempelj, baptistične cerkve, caribbean center, luteranske cerkve in mošeje.

No, v letošnjem novem letu in vseh prihodnjih letih pa želim strpnosti in odprtega duha za nove stvari, kakšno novo spoznanje in kakšno lepo potovanje.

Lep pozdrav na Bloke,
Anita Zakrajšek

Po Krpanovi poti

»Na Notranjskem stoji vas Vrh po imenu. V tej vasi je živel v starih časih Krpan, močan in silen človek.« pričinja pripoved Darja Verbič. Letos spomladi je namreč prehodila Krpanovo pot in napisala reportažo za revijo Popotnik, ki je nekakšen otrok svetovno bolj znane National geographic.

Za odlično fotografijo je poskrbel bloškim turističnim vodnikom dobro znani Iztok Bončina. Revijo izdaja založba Rokus. Na fotografiji motiv s Krpanove poti.

V nedeljo, 10. februarja 2008
Razpis in vse spremembe na:
www.bloskiteki.com

Odamica, Blaž, pa Brinarjev Tomaž pa Mihl in Udin pa je cel šmin

Še malo drugače o medvedu

ŽE KAR NEKAJ LET JE MEDVED IN VSE, KAR JE POVEZANO Z NJIM STALNICA NAŠIH ČASOPISOV, RADIA IN TELEVIZIJE. TUDI BLOŠKI KORAK JE ŽE VEČKRAT PISAL O MEDVEDU IN DOGODKIH, POVEZANIH Z NJIM. NA PRIGOVORJANJE GLAVNEGA IN ODGOVORNEGA UREDNIKA BLOŠKEGA KORAKA SEM SE ODLOČIL, DA TUDI JAZ NEKAJ DODAM K TEJ VEDNO ZANIMIVI TEMI.

Nisem noben strokovnjak za medvede, sem pa v rani mladosti z zanimanjem poslušal, kaj nam je stari oče poleg ostalega povedal tudi o medvedu.

Prav bi bilo, da vam povem, kdo je bil moj stari oče, da vam nekoliko opišem njegov značaj in predvsem njegove značajske lastnosti. Moj stari oče je bil Peter Zakrajšek – Neredov Peter s Škufčega. Za mene najboljši stari oče, pa naj bo še tako osebno in pristransko.

Da pa bi bil opis mojega starega očeta bolj objektivni in manj pristranski, v nadaljevanju citiram, kaj je o njem napisal naš rojak, Anton Garden Matzawan, Michigan ZDA v svojem pisanju »Iz življenja slovenskih gozdarjev v Ameriki« (citiram stran 254 in 255)

Nekaj o Petru Zakrajšku

Z očetom Johanom sva šla vsak večer vasovat k našemu brusilcu žag, Petru Zakrajšku. Bil je izkušen, moder, veliko je doživel in veliko je bral. Naročen je bil na »Glas naroda«, katerega smo brali vsi trije. Bil je šegav, šaljiv in imel je odličen spomin. Njegove črne oči so se smeje bleščale in, čeprav je bil malce upognjen, ni bil videti star, posebno, kadar si je pogladil svoje črne brke. Bil je že dvakrat v Ameriki in je delal v Pennsylvaniji, kjer je živel s svojo ženo in otroki v lastnem kampu. Podrobno nam je pripovedoval svoje doživljanje. Zlasti se mi je vtisnila v spomin zgodba o hribovcih. (Sledi opis zgodbe, Anton Garden konča svoj opis mojega starega očeta Petra Zakrajška).

Po tem dogodku je Peter Zakrajšek kmalu odpeljal svojo družino domov v staro domovino, sam pa se je spet vrnil, prišel na Davis in spet postal brusilec žag. Ko pa je bila končana prva svetovna vojna, se je tudi on za zmeraj poslovil od Amerike in odšel k družini domov.

Če si še živ, Peter, tople pozdrave! (konec citata)

Moj stari oče Peter Zakrajšek je

umrl leta 1960, na svojem rojstnem domu Škufče, star 86 let.

Učne ure pri starem očetu

Druga svetovna vojna je tako kot mnoge druge družine prizadela tudi našo. Vas Ravnik so Italijani požgali, očeta zaprli in odpeljali v internacijo. Vrnil se je 100 % invalid.

Tako sem večino svojih otroških let, z nekaj manjšimi časovnimi presledki, preživel v prelepi bloški vasi na obrobju planote, v neposredni bližini prečudovite reke Iške, na samem robu gozdnega masiva Iške, pri mojem starem očetu Petru na Škufčem. Imel je manjšo kmetijo, hiša in hlev sta bila pod eno streho. Kozolec pred hišo na drugi strani ceste in skedenj-senik nižje ob cesti, ki vodi v gozd na področju Iške.

Za senikom je bilo veliko mravljišče, ki smo ga otroci uporabljali ob veliki noči za barvanje pirhov, pa tudi za prepariranje kuhanih rakov. Mravljišče mi je še posebno ostalo v spominu, ko nas je stari oče popeljal tja, ko ga je obiskal medved. Ob tem ogledu in še kar nekaj dni smo otroci z veliko mero zanimanja poslušali starega očeta, ki nam je pripovedoval razne zgodbe, nezgode o medvedih in prigodah s kosmatincem. Vse pa nam je pripovedoval z veliko mero humorja in vsaka taka zgodba in prigoda je vsebovala veliko mero resnice in poduk kako je potrebno ravnati v takem ali podobnem primeru.

Kaj narediti, da ne srečaš medveda?

Ves nasmejan nam je povedal, da moramo biti doma, še bolje pa je, če se držimo mame za predpasnik, če nas ni nič sram. Po krajšem premoru pa je nadaljeval, da se bo medved sam umakni, če ga ne presenetimo. Zato naj hodimo po cesti in se pogovarjamo, če pa smo sami, si kakšno zapojmo ali zažvižgamo.

Otroci smo želeli vedeti, kaj storiti, če kljub temu srečamo kosmatinca. Modro nas je podučil, da če se medved ne umakne, je najbolje, da se umaknemo mi. Ob tem se je

hudomušno nasmehnil, saj je vedel, da bo sledilo sledeče vprašanje: »Oče, kaj pa, če gre medved za nami?« Možno se je pogladil po košatih brkih in zavzdihnil: »To pa je že resna in nevarna zadeva.« Predlagal je, da se naš umik spremeni v hiter tek in svetoval, da v primeru, če nam medved sledi, kaj odvržemo. Primerno je, da odvržemo suknjič ali drugo oblačilo, klobuk ali kapo, robec, če pa imamo na hrbtu slučajno nahrbtnik, pa nahrbtnik, bomo še lažje tekli. Odvržen predmet bo morda kosmatinca zamotil in nam ne bo sledil.

Vse lepo in prav. Kaj storiti, če nam kljub temu sledi, je bilo sledeče vprašanje.

Po tem vprašanju pa se je stari oče običajno usedel na klop ob peči, če smo bili v hiši, če pa smo bili zunaj, pa na najbližji primeren predmet: čok, tnalo ali kar na drva. Po krajšem molku, ki je našo napetost še povečal, pa je povedal: »Narediti se moraš mrtvega. Ulež se na trebuh z obrazom k zemlji, roke skleneš na zatilju in s komolci in lakti skriješ ušesa in obraz. Noge stegneš in prekrizaš. Tako priplepljen na zemljo ležiš kot mrtev in zadržuješ dih. Kosmatinec te bo ovohal najprej po obrazu, zato ga skriješ, ker ni junaka, da bi se delal mrtev, medtem ko ga medved ovohava po obrazu.« Med pripovedovanjem smo vsi otroci ali večina nas z rokami in nogami praktično podkrepili njegovo pripovedovanje in najbolj zagnani smo se celo ulegli na tla in spraševali, če smo pravilno zakrili obraz. Stari oče pa je nadaljeval z učno uro. »Če bo medved zadovoljen, bo to preveril še z ovohavanjem mednožja in zadnjice. Če nisi že prej napolnil hlač, te bo pustil, v nasprotnem pa te bo tako premikastil, da če že ne boš mrtev, boš pa tako izgledal.«

Ob tem smo otroci ostali brez besed, vsak s svojimi mislimi o kosmatincu

in razmišljali, kaj in kako bi ukrepali, če bi ga slučajno le srečali. Stari oče pa je sedel in nas z nasmeškom opazoval, kako smo med seboj modrovali. Otroci ne bi bili otroci, če ne bi ugotovili, da bi bila boljša rešitev splezati na bližnje drevo in se tako rešiti nadležnega medveda. Učna ura se je nadaljevala. Stari oče Peter

Peter Zakrajšek z vnukom leta 1954.

nas je podučil, kako dober plezalec je medved in nam na jesenu, ki je rasel ob poti v gozd, pokazal, kako mrcina pleza. S prvima nogama objema deblo, z zadnjima nogama pa se odriva. Nekje je prebral, da je nek moški šel v gozd in srečal medveda. Da bi se rešil nevarnosti, je hitro splezal na drevo. Drevo je bilo rogovilas-to. Iz enega panja sta rasla dva debela. Toda medved se ni zmedel, obkrožil je drevo in se začel vzpenjati za možakarjem. Možakar pa je bil iznajdljiv, pričakal medveda na začetku krošnje in ga z buciko močno zbodel v naprej štrleči smrček. Od bolečine je medved zacvilil in se s prvima nogama prijel za smrček, s tem je izgubil oprijem in na hrbet telebnil v rogovilo. Obležal je nepremičen, a oči je imel odprte in gledale so možakarja v krošnji. Kljub temu mož ni upal z drevesa, dokler ga ni prvi mimoidoči povprašal, kaj dela na bukvi, saj je žir še zelen.

To so bile moje prve učne ure o medvedu, ki so še danes žive in slikovite, saj jih je pripovedoval Peter Zakrajšek, moj stari oče.

Zahvala

Ob smrti naše drage mame, babice in prababice

Amalije Intihar

roj. Zakrajšek, Škrabče 4

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje: DU Bloška planota, ZZB Bloke in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi osebju doma starejših Logatec za njihovo požrtvovalno delo in oskrbo!

Njeni otroci Andrej, Srečo, Marinka ter vsi vnuki in pravnuki

*Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, najvišji, odseva.*

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage

Marije Korenjak

se zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter zanjo molili.

Posebna zahvala velja zdravnici dr. Slavi Usenik za njeno skrb, pomoč in človeški odnos v času njene bolezni. Zahvala velja tudi medicinskim sestrar Anki in Anici ter še posebej sosedi Marici za pomoč in številne obiske na domu.

Zahvaljujemo se za besede slovesa, ki so jih izrekli: sorodnik Roman, soseda Milena in ravnateljica osnovne šole Sodražica, Majda Kovačič Cimperman. Hvala tudi učiteljskemu zboru osnovne šole Sodražica za zapete pesmi spomina. Zahvaljujemo se tudi župniku gospodu Lojzetu in somaševalcem Ivanu, Branku in Petru za lepo pogrebno bogoslužje. Hvala sosedom in prijateljem, ki ste pomagali pri njenem slovesu, ter jo položili k poslednjemu počitku.

Mnogi ste namesto cvetja in sveč darovali fundaciji »Mali vitez« in v druge dobrodne namene. Tudi vam hvala.

Ohranimo jo v lepem spominu.

Vsi njeni

Vreme na Blokah

V drugi polovici leta

V ZADNJI ŠTEVILKI NAŠEGA GLASILA O LETOŠNJEM POLETNEM VREMENU NA BLOKAH NISMO NIČ POROČALI. ZATO O TEM OBDOBJU LE NEKAJ OSNOVNIH PODATKOV.

Letošnji poletni meseci (junij, julij, avgust) so bili nekoliko hladnejši kot lanski, le avgust je bil občutno toplejši. Temperature nad 30 °C so bile redkeje. Padavin je bilo približno toliko kot lani, višina padavin pa je bila zopet pod dolgotrajnim povprečjem. Vendar kakšne suše ni bilo.

Jesen pa je bila letos kar precej hladnejša kot lanska, povprečne mesečne temperature so bile občutno nižje od lanskih, posebno november je bil hladen in suh (samo 50 mm/m2). Tudi močne in ostre burje smo imeli v teh mesecih kar precej.

Prvi sneg smo dobili že 22. oktobra (15 cm), vendar je obležal le tri dni. Nekaj manj snega (12 cm) smo

imeli od 14. do 18. novembra.

Sedaj pa pričakujemo zimo. Kaj nam bo prinesla?

Poglejmo, kaj za zimo prerokujeta dva stara vremenska pregovora. Prvi pravi: »Prve dni v adventu mraz, trajal bo ves zimski čas,« drugi pa: »Polna luna blizu božiča, južno zimo nam zapriča.«

Letos je bilo prve dni v adventu od 1. do 7. decembra sorazmeroma toplo, polna luna pa bo 24. decembra, t. j. samo en dan pred božičem.

Koliko so te prerokbe zanesljive, bomo kmalu videli.

France Škrabec

*Želimo vam vesel in srečen božič
ter veliko radosti in brezskrbnosti
v novem letu 2008!*

DeMiRa d. o. o.

Ravne na Blokah 7a

1385 Nova vas

Tel/fax: 01 709 81 16

Storitve z lahko in težko gradbeno
mehanizacijo, kiperski prevozi

CESTA LUŽARJEV BREG

Da je to pomemben odsek ceste v svet z Bloške planote, ni potrebno posebno poudarjati. Kljub temu da so skoraj vse ceste že asfaltirane, je omenjena cesta še vedno makadamska.

Vsak uspeh ima veliko očetov, neuspeh pa nobenega. Skupinica Bločanov, na čelu z najstarejšim g. Mirkom Turkom st. iz Škrabčega, je menila, da je potrebno nekaj ukreniti. Tako je že v letu 2005 (meseca marca) g. Turk zbral v vseh vaseh na Blokah 346 podpisov gospodinjstev Bločanov, vaščanov vasi Lužarji in Podstrmec v podporo, da bi cesto dokončno uredili. Pobrani podpisi so romali na več mest v Ljubljani, pa tudi na občino Bloke.

Po tej cesti se odvija zelo veliko prometa. Cesta vodi z Blok neposredno

in po najkrajši poti v središče Slovenije kakor tudi v druge kraje in naprej v ostale evropske države.

Veliko naših občanov se vozi vsak dan v Ljubljano in v druga oddaljena mesta na delo. Zaradi navedenega je cesta »Lužarjev breg« postala državna cesta in iz tega naslova naj bi bila tudi urejena in asfaltirana, upamo, da v bližnji prihodnosti. O tem je bilo omenjeno že v prejšnji številki Bloškega koraka, vendar ni bilo navedeno, da so se v ta namen na pobudo civilne iniciative spodaj podpisanih zbirali podpisi vseh zainteresiranih Bločanov, vaščanov Lužarjev in Podstrmeca. Prepričani smo, da je tudi to dejanje prispevalo pri postopku prekategorizacije ceste in nadaljnjih aktivnosti.

Mirko Turk

DELAJSKI PROTESTI

Če hočeš sadež, tresi tisto drevo, na katerem so sadeži. Če boš tresel cel vrt, ne boš dobil ničesar, razen utrujenosti.

MEDIJSKI VOLUHARJI

Te dni so govorili, da je eden od državnih funkcionarjev bolan. To ne bi bilo prav nič takega, če po njegovi bolezni ne bi spraševal eden od novinarjev, ki bi ga z veseljem poslala v Afganistan ali Irak. Človek je bolan in če mu ne moreš pomagati, pusti vse skupaj pri miru. Kjer je truplo, tam se zbirajo krokarji, hijene.

V ZDA imajo okrog tristo tisoč diplomatov, toda za službo v Bagdadu se jih je prostovoljno prijavilo le enajst. Druge, ne vem že po kakšnem ključu ali žrebu jih bodo izbirali, bodo dali pred sodišče, če službe ne bodo sprejeli. (po Radiu

Vatikan)

Pregovor pravi nekako takole: »Lahko je brcati mrtvega leva!«

STARO VINO V STARE MEHOVE, NOVO V NOVE.

Paradoksalno je, da ima od vse potrošniške ponudbe največji čar trganje podplatov. Še nekaj »kvedrovcev« strgamo, preden gremo.

SLADKOST IN SLADKOB-NOST V SLOVENIJI

Res je, da ima Slovenija najboljši med in izvrstno čokolado, ni pa potrebno, da so nekateri politiki tako sladkobni. Pred gledanjem letih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

Marica Marolt

Popara ali kako porabiti star kruh

Pred časom smo bili v javnih medijih priča polemiki, koliko kruha se znajde v smeteh. Ker sem bil vzgajan še po sistemu »stare šole«, je pri hiši navada, da ves kruh, pa naj si bo star ali svež, pojemo. Kruh v smeteh ni odraz blagostanja, pač pa človeške neumnosti. V kuharski umetnosti je kar veliko jedi, za katere potrebujemo star kruh. Tisti, ki smo služili vojsko še v starih časih, se bomo spomnili ponedeljkovega zajtrka, ko so nam postregli s poparo. Žal so jo vojaški kuharji pripravili nekako tako kot hrano za pujske. Doma pa si lahko pripravite odlično jed, da si boste polizali prste.

Za pripravo potrebujete dobro ponev, najbolje iz debele kovine, teflonsko in s pokrovko, ki naj bi bila iz stekla, da skozenj vidimo. Na dno damo dva ali tri »šprice« dobrega olja. Čezenj položimo rezine kruha, narezanega na debelino kakšnih dveh centimetrov. V hladilniku poiščemo nekaj sira, ga narežemo na rezine ter položimo po

kruhu. Več kot ga boste dali, bolj bo dobra jed. Preden boste ponev pokrili, vlijte vanjo še ob robu malo vode; kakšne pol kavne skodelice na četrto kg kruha bo že kar zadostovalo. (Pokrovke do konca kuhanja praviloma ne odpiramo več.) Pokrito ponev postavite na vroč štedilnik. Ko se voda upari in se prične topiti sir, temperaturo močno zmanjšate ter tako pecite še kakšnih pet minut, da se kruh s spodnje strani lepo zlatorumeno zapeče. Povabite družino k zajtrku in postrezite s kavo ali čajem. Popare bo v trenutku zmanjkalo.

No, tisti, ki se razumete na kuharijo, imate najbrž pripombo, zakaj ne bi še po kruhu namazal žlico kečapa, dodal kakšno rezino šunke ali klobase ter posul z origanom ... Da, zakaj pa ne? Toda to ni več popara, pač pa odlična pica.

Pa dober tek.

Stane Korenjak

N.Si – Bloke

Voščilo

V teh prazničnih dneh želi celotni Občinski odbor stranke Nova Slovenija – Bloke vsem Bločanom lepe praznike, še posebej pa blagoslovljen božič. Čestitamo tudi ob dnevu samostojnosti.

V novem letu 2008 želimo obilo zdravja, medsebojnega razumevanja in delovnih uspehov.

Stane Jakopin,
predsednik OO N.Si

SDS Bloke

Voščilo

Prazniki so idealna priložnost, da poiščemo svoj mir, da si z odprtim srcem zaželimo zdravje, srečo, uspeh. Stisk roke naj bo znak medsebojnega spoštovanja, iskrenosti, prijateljstva.

Vstopamo v leto 2008, ki se bo v zgodovino zapisalo kot leto predsedovanja EU. Naj z odprtimi mejami v svet in v srce postanejo vse ovire premostljive, vse, kar je bilo predaleč, dosegljivo, vse, kar je bilo nemogoče, možno, vse, česar nismo imeli, pa naj ostane v duhu upanja, vztrajnosti in poguma.

*Vse dobro v novem letu
želi OO SDS Bloke*

MP SERVIS

Marjan Peterlin s.p., Dolščaki 10a, 1314 Rob

GOSPODINJSKIH APARATOV

Electrolux

ZANUSSI

Candy

gorenje

tel.: **01/7881-456** mobi: **051/648-783**

Stara slika

Leto ali dve pred drugo svetovno vojno je časopis Slovenec iskal naslov za tedensko ilustrirano prilogo. Ponudil je nagrado 500 dinarjev za najboljši predlog. Na razpis je dobil 762 različnih predlogov. Za naslov »Teden v sliki«, ki je bil izbran, je bilo 59 predlogov. Nagrada je bila zaradi tega izžrebana in dobil jo je Anton Oražem z Runarskega. Časopis pa je nato objavil celostransko njegovo sliko pri delu v mizarški delavnici. Danes pa je slika zanimiva predvsem zaradi tega, ker nam daje vpogled v delo mizarja nekoč, ko se je to opravljalo v celoti ročno. Danes pa seveda mizarijo s stroji in, kot se v šali reče, tudi »čikajo« na elektriko.

Prava nega za slap lepote

Lasje so poleg kože odsev naše urejenosti in lepote. Pravilna nega našega lasišča je pogosto prava uganika. Kot je glede uporabe ustreznih lepotnih pripomočkov izbirčna naša koža, so tudi lasje s svojim obnašanjem pogosto muhasti. Nenazadnje lahko le zdravi lasje resnično zasijejo v polnem sijaju.

Šamponov različnih vrst in znamk je na kozmetičnih policah toliko, da bi lahko skoraj vsak dan uporabljali drugega. In prav to je napaka, ki jo pogosto delamo, saj nas oglasi s podobami svilnatih las prepričajo o nakupu

proizvoda, ki ni ustrezen našemu tipu las. Je že tako, da je v svetu lepote preizkušanje novih lepotil in negovalnih izdelkov nujno, a s prepogostim menjavanjem šamponov svojemu lasišču in lasem ne delamo nobene usluge. Raje pustimo šamponu, da se izkaže po nekaj umivanjih in ga predvsem dobro izperimo.

Za vsak tip las se najde pravi. Da se lažje odločimo za ustrezen šampon, moramo poznati svoj tip las. Osnovni namen kakovostnega šampona je, da pomaga očistiti lasišče in lase ostankov maščobe, umazanije in sledi različnih negovalnih izdelkov. S pravim šamponom bo umivanje lažje, a se vseeno ne umivajmo prepogosto, enkrat do dvakrat je povsem dovolj, razen če nas poklic ali druge okoliščine silijo v vsakod-

nevno umivanje. Takrat si izberemo bolj blag šampon. Tudi temperatura ni zanemarljiva. Za umivanje raje izberimo toplo namesto vroče vode, to priporočam predvsem za lasišče s prhljajem. Profesionalni šamponi, ki jih lahko kupimo v frizerskih salonih, so običajno bolj koncentrirani oz. intenzivni, zato upoštevajmo pravilo »manj je več« in proizvod raje razredčimo z vodo.

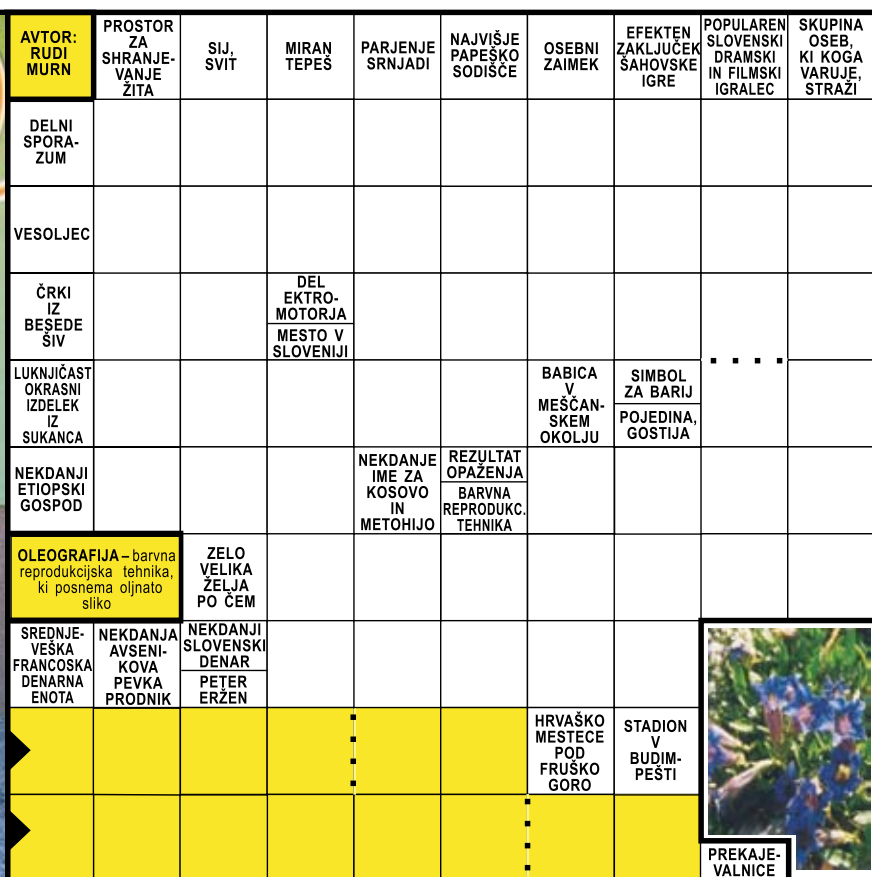
Ne glede na to, ali bomo za šamponom nanесли še balzam za lase, poskrbimo za temeljito izpiranje šampona z las.

Kdaj je lasišče sprano, moramo čutiti pod prsti. Pri balzamu pa moramo čutiti, da so še mehki od nosa.

Želimo vam sijoče praznike!

Frizerski salon Jožica

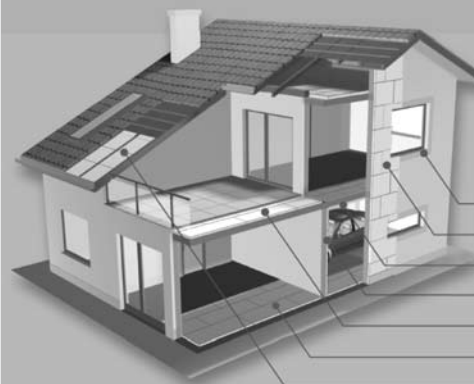

Rešitev pošljite do 10. januarja 2008.

NOVOLIT, PODJETJE ZA
PROIZVODNJO IZOLACIJSKIH
IZDELKOV D.D. • NOVA VAS 56
SI-1385 NOVA VAS NA BLOKAH

TELEFON +386 1 7050 300
TELEFAKS +386 1 7050 330
E-MAIL NOVOLIT@NOVOLIT.SI
HTTP://WWW.NOVOLIT.SI

FASADNI PROFILI
FASADNI SISTEMI
PRIBETONIRANE PLOŠČE
ABSORPCIJA ZVOKA
RAVNE STREHE
IZOLACIJA TAL
POŠEVNE STREHE

>>> CELOVITE REŠITVE NA PODROČJU TOPLOTNE IN ZVOČNE IZOLACIJE

Z NAMI VAM BO POLETI HLADNO IN POZIMI TOPLO

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA

01/705 03 57
01/705 03 00

Pokličite svetovalci vam bomo
041/993 591

**Motorna žaga Stihl
170; 1,8 KM; 3,8 kg 201,24 €**

**Kompresor E 265/8
50l 210,90 €**

-5%

**Bojler KODSAN KB
DS 200 L solarni 545,82 €**

**Štedilnik na trda goriva
K 155 beli Wamsler 361,00 €**

-10%

**Žaga krožna 1200 W
Topex 54,00 €**

**Mešalec betona
LIV 130 l 226,80 €**

**Sedež traktorski B.
OPORE REGU 78,01 €**

PONUDBA VELJA DO RAZPRODAJE ZALOG.
Popust velja za gotovinsko plačilo. Cene vključujejo DDV.

VSE ZA GRADNJO

od temeljev do strehe v Novi vasi na Blokah

*Staro leto živi od spominov, novo leto od pričakovanj.
Naj bo 2008 radodarno z zdravjem,
ljubeznijo, srečo in uspehi.*

Cenjenim občankam in občanom,
sodelavkam in sodelavcem
ter poslovnim partnerjem
se zahvaljujemo za Vaše zaupanje
in sodelovanje v letu 2007,
obenem pa Vsem želimo
prijetne Božične praznike in
srečno ter uspešno
Novo leto 2008.

Kolektiv Kovinoplastike Lož, d.d.

KOVINOPLASTIKA LOŽ

Lož, Cesta 19. oktobra 57, 1386 Stari trg pri Ložu,
tel.: +386 1 70 95 100, fax: +386 1 70 58 466
www.kovinoplastika.si